Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

23 КРАСАВІКА 2009 г. ЧАЦВЕР
№ 76 (26434)
Кошт 600 рублёў
ВЫДАЕЦЦА 3 9 ЖНІЎНЯ 1917 г.

ЗАСТАВАЙЦЕСЯ СА «ЗВЯЗДОЙ»!

Пачалася падпіска на II паўгоддзе 2009 года

Падпісныя цэны на газету «Звязда» (у рублях)

Індэкс	на 1 месяц	на 3 месяцы	на 6 месяцаў
63850 (індывідуальны)	10600	31800	63600
63145 (індывідуальны льготны для пенсіянераў, ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны)	9990	29970	59940
63858 (ведамасны)	17050	51150	102300
63239 (ведамасны льготны для ўстаноў міністэрстваў культуры, адукацыі і аховы здароўя)	15550	46650	93300

Аляксандр Лукашэнка 23 красавіка звернецца з Пасланнем да беларускага народа і Нацыянальнага сходу

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 23 красавіка звернецца са штогадовым Пасланнем да беларускага народа і Нацыянальнага сходу.

Пасланне будзе зачытана на сумесным пасяджэнні Палаты прадстаўнікоў і Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу, куды запрошаны вышэйшыя службовыя асобы краіны, члены ўрада, кіраўнікі органаў дзяржаўнага кіравання, буйнейшых прадпрыемстваў, прадстаўнікі дыпламатычнага корпуса, сродкаў масавай інфармацыі.

Прамая трансляцыя пачнецца ў 12 гадзін на трох беларускіх тэлеканалах і Першым нацыянальным канале Беларускага радыё.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь

Ва ўрадзе

Трыльён рублёў сёлета выдаткуюць на развіццё чарнобыльскіх раёнаў,

«нягледзячы ні на якія крызісы», зазначыў Сяргей Сідорскі

22 красавіка кіраўнік беларускага ўрада наведаў Быхаў. Сяргей Сідорскі браў удзел у адкрыцці галоўнага вытворчага корпуса ААТ «Быхаўскі кансервава-гароднінасушыльны завод», дзе праведзена поўнае тэхнічнае пераабсталяванне.

Новае будаўніцтва на заводзе пачалося напрыканцы 2006 года. Рэалізацыя праекта каштавала 25 мільёнаў долараў. Цяпер запрацавала новая сучасная вытворчасць, якая дазваляе выпускаць завод у Быхаве як адно з найбуйнейшых прадпрыемстваў кансервавай прамысловасці Беларусі. Сёлета тут плануюць вырабіць 22 мільёны ўмоўных слоікаў: амаль удвая больш, чым раней.

У галоўным вытворчым корпусе ўсталяваны і працуюць 7 сучасных тэхналагічных ліній, у асноўным замежнай вытворчасці. На іх вырабляецца больш за 80 відаў рознай прадукцыі пад гандлёвай маркай «Хозяин-барин»: у асноўным — кансерваваная гародніна і натуральныя сокі, у тым ліку і мясцовы бярозавы сок.

Сяргей Сідорскі сказаў кіраўніцтву і працаўнікам завода, што будучыню свайго справу зрабілі, а цяпер павінны добра папрацаваць тэхнолагі, каб выраблялася канкурэнтаздольная і якасную прадукцыю.

Пад новыя лініі ў вытворчай лабараторыі распрацоўваецца свежых рэцэпты. Значна пашыраецца асартымент прадукцыі: да традыцыйнай гародніны і зялёнага гарошку дадаюцца джэмы з садавіны, кетчупы, фасоля, грыбы і гэтак далей.

— Мы робім націск на натуральную прадукцыю ў сучаснай упакоўцы, — расказала начальнік лабараторыі Тамара Сіўко. — Мы не выкарыстоўваем ні кансерванты, ні араматызатары, ні фарбавальнікі. Толькі натуральная сыравіна і духмяныя расліны.

На Быхаўскім кансервава-гароднінасушыльным заводзе сёлета створана 20 новых працоўных месцаў, да канца года тут мяркуецца стварыць яшчэ столькі ж. Увогуле ў Быхаўскім раёне да канца года будзе адкрыта 270 новых працоўных месцаў.

— Гэта добры вынік дзяржаўнай праграмы падтрымкі раёнаў, якія пацярпелі ад чарнобыльскай катастрофы, — пракаментаваў Сяргей Сідорскі. — Паводле праграмы на 2006-2010 гады, якую прыняў урад і падтрымаў Прэзідэнт, мы сёлета выдаткуем трыльён рублёў на сацыяльнае развіццё чарнобыльскіх раёнаў. Нягледзячы ні на якія крызісы. Грошы пойдуць на сучасныя вытворчасці, новыя прадпрыемствы.

Кіраўнік урада засяродзіў увагу на тым, што ў Быхаве прынялі рашэнне аб продажы безгаспадарных аб'ектаў (а такіх у райцэнтры ад былой вайсковай маёмасці засталося шмат) за адну базавую велічыню. Летась было выстаўлена на продаж 150 аб'ектаў, і 68 з іх прададзена.

Сяргей Сідорскі наведаў таксама СЗАТ «Белатміт», вядомае сваімі мяснымі вырабамі, і ЗАТ «Агралінк», якое займаецца вырабам мяса птушкі. Гэтыя два прадпрыемствы якраз пачыналі сваю дзейнасць у былым Быхаўскім вайсковым гарадку.

Новыя прадпрыемствы, якія будуць створаны ў найбліжэйшай перспектыве, дадуць жыхарам пацярпелага ад радыяцыі раёна працоўныя месцы, магчымасць зарабляць грошы і добра жыць.

Сяргей Сідорскі ў час рабочага візіту ў Быхаў закрануў у гутарцы з журналістамі праблему экспарту беларускай прадукцыі. Ён расказаў аб неабходнасці павялічыць колькасць суб'ектаў сеткі, якая гандлюе беларускай прадукцыяй за мяжой. Урад будзе выконваць даручэнне Прэзідэнта: быць гаспадарамі сваёй тавараправоднай сеткі, мець 50% акцый яе суб'ектаў. У такім разе, згодны кіраўнік урада, будзе зацікаўленасць і, адпаведна, плён у гандлі беларускімі таварамі.

У Санкт-Пецярбургу ствараюцца аптовыя крамы беларускай прадукцыі, у тым ліку сельскагаспадарчай. Разам з тым, беларускім прадпрыемствам трэба клапаціцца пра канкурэнтаздольнасць сваёй прадукцыі: «Скарачэнне выдаткаў і якасць — гэта сёння галоўныя прыярытэты ў эканоміцы».

Але ёсць праблемы, якія давядзецца вырашаць на дзяржаўным узроўні. Вось каментарый Сяргея Сідорскага:

— Пацвярджаецца, што даюцца прамыя даручэнні, каб не дапускаць на расійскі рынак імпартныя машыны і абсталяванне, гэта датычыцца і беларускай тэхнікі. У рэгіёнах Расіі аказваецца падтрымка толькі тэхнікі айчыннай вытворчасці. Гэта правільна, але ў той жа час у Беларусі такія загараджальныя меры не прымаюцца. Мы, паводле дамоўленасцяў, цалкам адкрылі краіну для ўсіх расійскіх тавараў.

У найбліжэйшы час на саюзным урадзе мы ўнясём у парадак дня прыняцце мемарандума альбо заявы двух прэм'ер-міністраў пра даступнасць прадукцыі беларускіх і расійскіх вытворцаў без усялякіх абмежаванняў. Гэта будзе пацвярджэннем таго, што беларускія і расійскія вытворцы знаходзяцца ў роўных умовах і будуць мець роўны доступ і да рынкаў, і да банкаўскіх структураў.

Ілона ІВАНОВА.

г. Быхаў.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАПАВЕДНЫ ДОМ

Больш за дзесяць гадоў у вёсцы Домжарыцы — цэнтральнай сядзібе Бярэзінскага запаведніка, не будавалася жыллё для навуковых супрацоўнікаў і наогул для работнікаў гэтай прыродаахоўнай установы. Таму маладыя спецыялісты тут доўга не затрымліваліся. Нарэшце з'явілася магчымасць пабудаваць жыллё за крэдыты і ў вёсцы пачалася доўгачаканая будоўля 12-кватэрнага дома *(на фотаздымку)*.

Кожнаму — па «шэрай» цыгарэце?

Дзяржаўны мытны камітэт выступае з ініцыятывай змякчэння санкцый за парушэнні мытнага заканадаўства. Гаворка ідзе аб змяншэнні памераў штрафаў, выключэнні ў некаторых выпадках пакаранняў у выглядзе канфіскацыі тавараў і транспартных сродкаў, увядзенні «альтэрнатыўнай» адказнасці. Адначасова ёсць прапанова лічыць малазначнымі парушэнні, звязаныя са спазненнем падачы статыстычных дэкларацый да 3 сутак, а таксама выпадкі нявыплаты невялікіх сумаў мытных плацяжоў — пры ўмове, калі вінаватыя ўнясуць гэтыя сумы ў бюджэт самастойна.

Як паведаміў **начальнік упраўлення арганізацыі мытнага кантролю Дзяржаўнага мытнага камітэта Мікалай БУРШ,** у пачатку года было адзначана рэзкае падзенне знешняга гандлю. Сітуацыя стала выпраўляцца ў сакавіку, калі пачалі назірацца павелічэнне экспарту, імпарту, а таксама транзіту праз тэрыторыю нашай краіны. Разам з тым пераадолець адставанне не ўдалося: у I квартале сёлета агульны паказчык тавараабароту склаў прыкладна 60 % ад аналагічнага перыяду летась.

Адна з умоў актывізацыі знешнеэканамічнай дзейнасці — лібералізацыя мытнага заканадаўства. У сувязі з гэтым, паведаміў **начальнік упраўлення тарыфнага рэгулявання і мытных плацяжоў ДМК Сяргей ПАЛУДЗЕНЬ,** за апошні час Беларусь адмовілася ад спагнання мытных плацяжоў на падставе ведамасных нарматыўных актаў (зараз выкарыстоўваецца толькі заканадаўства), пашырылася практыка дэкларавання мытнай вартасці на падставе цаны здзелкі, вызначаныя нулявыя стаўкі на шэраг найменняў тэхналагічнага абсталявання, а паказчык агляду транспартных сродкаў скараціўся прыкладна да 1 %. Апроч таго, сёння распрацоўваюцца адзіныя правілы вызначэння краіны паходжання тавару ў межах СНД, ідзе падрыхтоўка да стварэння адзінага мытнага саюза Беларусі, Расіі і Казахстана.

Адзіны саюз павінен з'явіцца да 1 студзеня наступнага года, прычым у тым ліку тут маецца на ўвазе ўніфікацыя мытных тарыфаў. Праўда, заўважаюць у ДМК, пытанне, ці будзе ўведзены адзіны з Расіяй тарыф на легкавыя аўтамабілі, пакуль застаецца ў стадыі абмеркавання.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

Сацыяльная абароненасць «чарнобыльцаў» — на ўзроўні

Традыцыйна значная частка сродкаў, што выдаткоўваюцца на пераадоленне наступстваў аварыі на ЧАЭС, накіроўваецца на сацыяльную абарону пацярпелых людзей.

Сёлета на гэтыя патрэбы мяркуецца выдзеліць больш за 400 млрд рублёў. Пра гэта на сустрэчы з журналістамі паведаміў **першы намеснік начальніка Дэпартамента па ліквідацыі наступстваў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Анатоль ЗАГОРСКІ.** Як заўважыў спецыяліст, гэты кірунак застаецца сярод прыярытэтаў, паколькі галоўны крытэрый адпаведных мерапрыемстваў — змяншэнне дозы апраменьвання насельніцтва.

З 16 ліпеня ўступае ў дзеянне новы «чарнобыльскі» закон. Паводле слоў **начальніка аддзела сацыяльнай абароны Дэпартамента па ліквідацыі наступстваў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Уладзіміра КУДЗІНА,** дапамога людзям, якія пацярпелі ад аварыі на ЧАЭС, застаецца па-ранейшаму на належным узроўні. Сярод галоўных момантаў — падтрымка найбольш неабароненых катэгорый, у прыватнасці, дзяцей і інвалідаў-чарнобыльцаў. Цяпер прычынную сувязь захворвання дзіцяці з аварыяй на Чарнобыльскай АЭС будзе вызначаць толькі спецыяльна створаны экспертны савет. Паводле новага закона, пэўнымі льготамі будуць карыстацца людзі, якія пацярпелі ад іншых радыяцыйных аварый. Такіх у Беларусі налічваецца каля 3 тысяч чалавек. Адпаведная заканадаўчая норма ўводзіцца ўпершыню.

Як адзначыў Уладзімір Кудзін, скасаваныя льготы для тых, хто прыехаў на забруджаную тэрыторыю пасля 1990 года, а пасля адтуль з'ехаў.

Мікалай ЛІТВІНАЎ.

Прамая лінія

АТЭРАСКЛЕРОЗ САСУДАЎ РУК, НОГ І ГАЛАВЫ

Аб дыягностыцы атэрасклератычных паражэнняў артэрый, лячэнні гангрэнаў з захаваннем канечнасцяў, прафілактыцы інсультаў можна даведацца ад **загадчыка аддзялення сасудзістай хірургіі Мінскай абласной клінічнай бальніцы Паўла Паўлавіча АЎДЗЕЯ.**

«Прамая лінія» з яго ўдзелам адбудзецца **24 красавіка, у пятніцу, з 15.00 да 16.00 па нумарах: 8 (017) 292 38 92 і 292 38 21.**

Папярэднія пытанні можна пакінуць па нумарах: 8 (017) 287 18 29 (Святлана Барысенка) і 287 18 36 (Вольга Шаўко).

Развіццю прадпрыемстваў Мінінфармацыі можа пасадзейнічаць іх аб'яднанне

Аптымізацыя працы прадпрыемстваў сістэмы Міністэрства інфармацыі Беларусі можа выражацца ў аб'яднанні прадпрыемстваў. Такую думку выказала на калегіі Міністэрства інфармацыі Беларусі па выніках працы прадпрыемстваў галіны ў I квартале 2009 года **першы намеснік міністра інфармацыі Лілія АНАНІЧ.**

Скарачэнне колькасці працаўнікоў на прадпрыемствах, працягласці працоўнага тыдня — спосабы выжывання яшчэ на працягу паўгода, але не развіцця. Каб не адбылося зніжэння выпуску кніжнай прадукцыі, выдаўцам варта падумаць над аб'яднаннем з паліграфістамі. Сёння стратэгічна варта зыходзіць з нацыянальных інтарэсаў.

Як зазначыў **міністр інфармацыі Уладзімір РУСАКЕВІЧ,** з мэтай аптымізацыі структуры паліграфічнай галіны прапанавана перадаць ААТ «Палесдрук» (г. Гомель) у камунальную ўласнасць. Акрамя таго, ААТ «Красная звезда» рэарганізуецца шляхам далучэння да яго ААТ «Баранавіцкая ўзбуйненая друкарня». Гэта будзе садзейнічаць стабілізацыі працы прадпрыемстваў. Сродкі масавай інфармацыі Беларусі адкладваюць з перарэгістрацыяй, паведаміў Уладзімір Русакевіч. «Тэмпы перарэгістрацыі, мне здаецца, недастатковыя, каб своечасова яе завяршыць. Сёння з 1 тыс. 400 СМІ перарэгістраваліся толькі каля 160. Таму я заклікаю не адкладваць на канец года гэта пытанне, бо яно вырашаецца без якіх-небудзь цяжкасцяў». Уладзімір Русакевіч дадаў, што рэдакцыям не варта цягнуць з выдачай журналістам пасведчанняў адзінага ўзору. Форма яго распрацавана, размешчана на сайце міністэрства.

БЕЛТА.

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ»

ИНФОРМИРУЕТ

В извещение о проведении 29 апреля 2009 года 85-го открытого аукциона на право заключения договора аренды (сроком на 5 лет) нежилых неиспользуемых помещений коммунальной собственности г. Минска (газета «Звязда» от 17 апреля 2009 г.) вносятся следующие изменения: в строке перед лотом № 140 вместо «УП «Отдых» тел. 253 20 00, 255 17 85 — **читать**

«УП «Бытэкс» тел. 306 43 92, 203 79 66».

Телефон для справок 227 40 22. УНП 190398583

РОЗГАЛАС

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ СУТАК

АДРАЗУ ТРЫ СЫНЫ НАРАДЗІЛІСЯ Ў МАЛАДЫХ БАЦЬКОЎ З БРЭСТА

У Брэсцкім абласным раддоме напярэдадні Вялікадня з'явіліся на свет трайняты. Тры хлопчыкі вагой 1990, 1670 і 1800 грамаў нарадзіла 28-гадовая брастаўчанка.

Зразумела, што такія складаныя роды даваліся праводзіць шляхам аперацыі. Паводле слоў намесніка галоўнага ўрача раддома Галіны Алешчанкі, якая аперыравала парадзіху, самаадчуванне і мамы, і немаўлят у межах нормы. Цяпер маладым бацькам трэба звыкацца са сваім статусам шматдзетнага сямейства і рыхтавацца да трайных клопатаў. Як адзначыла Галіна Віктараўна, сёлета гэта другая трайня ў іх медыцынскай установе. Жыхарка Брэсцкага раёна 5 студзеня нарадзіла таксама трое дзетак. Іх, напрыклад, не было ніводнага падобнага выпадку.

Нагадваю было б, каб на сям'ю, што ўраз стала вялікай, звярнулі ўвагу і гарадскія ўлады. Мама новавароджаных трайні — медыцынская сястра, тата — служачы, у аднапакаёвай кватэры, якую яны маюць, такой сям'і будзе цеснавата.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

ДЗЕВЯЦІКЛАСНІК З ЖАБІНКІ ВЫРАТАВАЎ ДАШКОЛЬНІКА

Вучань дзявятага класа жабінкаўскай СШ №1 Аляксандр Цітоў надзвычайным ішоў дадому праз гарадскі парк. Ідучы цераз масток праз раку Жабінка, хлопчык раптам заўважыў, што ў вадзе цялёнкаецца дзіця.

Старшакласнік адразу скінуў з сябе адзенне і скочыў у ваду. Саша выцягнуў з вады малога і хуценька павёў яго дадому. Добра, што дом, дзе жыве пяцігадовы цёзка выратавальніка, зусім побач з паркам. Шчаслівая маці Марыя Кабец ад душы падзякавала выратавальніку свайго сына.

Як паведаміў карэспандэнту «Звязды» намеснік начальніка Жабінкаўскага райаддзела МНС Алег Бутрым, днямі ў школе, дзе вучыцца Аляксандр Цітоў, адбудзецца ўшанаванне адважнага дзевяцікласніка, дарэчы, члена клуба юных выратавальнікаў.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

ДЗЕНЬ ВЫПУСКНЫХ — БЕЗ АЛКАГОЛЮ

12 чэрвеня ў сталіцы будзе абмежаваны продаж алкагольных і слабаалкагольных напояў у сувязі з правядзеннем традыцыйных выпускных вечароў — пра гэта паведаміў начальнік упраўлення ідэалагічнай і выхаваўчай работы Камітэта па адукацыі Мінгарвыканкама Андрэй Стрыгельскі.

Вызначана, што адзіным днём правядзення выпускных вечарын ва ўсіх агульнаадукацыйных установах сталіцы стане менавіта 12 чэрвеня, іх перанос на іншую дату магчымы толькі ў выключных выпадках. «Стартуюць» развітальныя вечарыны 11-класнікаў зноўтакі ў адзін час — 20 гадзін. Што да часу заканчэння, то яго могуць вызначаць самастойна бацькоўскія камітэты, адміністрацыі школ і адміністрацыі раёнаў.

Як падкрэсліў Андрэй Стрыгельскі, месцамі правядзення выпускных могуць быць толькі навучальныя ўстановы або ўстановы культуры, але ні ў якім разе не бары, кавярні, рэстараны і іншыя «забаўляльныя» месцы. На традыцыі падчас развітальных імпрэзаў будзе катэгарычна забараняцца ўжыванне спіртных напояў, а іх продаж ва ўсіх крамах сталіцы 12 чэрвеня абмяжуюць.

Пры гэтым, заўважыў Андрэй Стрыгельскі, камітэт па адукацыі не вітае практыку набыцця бацькамі з нагоды выпускных дарагіх падарункаў настаўнікам. Адзіным «прымальным» знакам падзякі будзе лічыцца букет кветак. Дарэчы, цікава: сёлета з агульнаадукацыйных установаў Мінска развітаюцца 16 тысяч 11-класнікаў. Гэта на 2,5 тысячы чалавек больш, чым летась.

Сяргей ГРЫБ.

МАЗ: ЁСЦЬ 10000 АЎТОБУСАЎ!

Дзесяцітысячны аўтобус сабраны на Мінскім аўтамабільным заводзе.

Пра гэта паведамілі ў прэс-службе сталічнага завода. Паводле слоў спецыялістаў, гарадскі аўтобус з нізкай падлогай другога пакалення «МАЗ-206» у бліжэйшыя дні адправіцца ва Украіну.

Нагадаем, што аўтобусная вытворчасць на Мінскім аўтамабільным заводзе была створана семнаццаць гадоў назад. На праектную магутнасць — 500 аўтобусаў у год — прадпрыемства выйшла ў 2000 годзе. Аўтобус-пяцітысячнік прадпрыемства выпусціла зусім нядаўна — у 2006 годзе.

Наталля ВАВІЛАВА, «Мінск—Навіны».

МАРЫНА ЛОБАЧ ЗАПРАШАЕ

Грацыі з 12 краін прымуць удзел у VIII Міжнародным турніры БФСТ «Дынама» па мастацкай гімнастыцы на прызы алімпійскай чэмпіёнкі Марыны Лобач, які пройдзе з 25 па 26 красавіка ў мінскім Палацы спорту.

У турніры выступяць 64 гімнасткі ва ўзросце ад 8 да 15 гадоў з Венгрыі, Казахстана, Канады, Латвіі, Літвы, Малдовы, Польшчы, Расіі, Украіны, Харватыі, Эстоніі і Беларусі. У гэтым годзе будуць разыграны прызы толькі ў індывідуальных практыкаваннях. А лепшыя з лепшых удастояцца самых каштоўных узнагародаў — ім уручаць імянныя статуэткі Марыны Лобач, якая з'яўляецца адзінай алімпійскай чэмпіёнкай у гісторыі беларускай мастацкай гімнастыкі. Спаборніцтвы пройдуць у трох узроставых катэгорыях. Самую малодшую групу складуць дзяўчаты 1999—2000 г.н., сярэднюю — 1997-98, старэйшую — 1994-96. У лік арганізатараў спаборніцтваў традыцыйна ўвайшлі Беларускае фізкультурна-спартыўнае таварыства «Дынама», Прэзідэнцкі спартыўны клуб, Міністэрства спорту і турызму, Нацыянальны алімпійскі камітэт Рэспублікі Беларусь і Мінгарвыканкам. Трэці год запар турнір пройдзе на галоўнай крытай спартыўнай арэне сталіцы — у мінскім Палацы спорту.

БЕЛТА.

«ШТО Ў ВАС ДОБРАГА?»

Ірына ЗАПОЛЬСКАЯ, старшыня Бабаўнянскага сельскага Савета Капыльскага раёна:

— Ведаеце, у нас зараз вельмі шмат працы па ўборцы і добраўпарадкаванні цывільных могілак, населеных пунктаў. Смецця многа, насельніцтва пераважна сталага веку, таму на суботнікі не выходзіць, тэхнікі таксама часам не хапае, бо ідзе сяўба... Але працэс, як кажуць, ідзе! І задавальненне атрымліваеш, калі на канкрэтных могілках ці ў якім населеным пункце атрымалася навесці чысціню і парадак, нягледзячы на ўсе вышэйназваныя праблемы. І ад людзей, калі ўсё скончана, падзяку пачуеш... Калі некалькі слоў пра асабістае, дык дачка, што вучыцца ва ўніверсітэце, паспяхова здала экзамен. Сын вось у 9 класе вучыцца. Ёсць добрае, калі задумацца. Мы ж усе аптымісты!

Марына БОДА, загадчык сектара матэрыяльна-бытавога абслугоўвання ўпраўлення па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Старадарожскага райвыканкама:

— Нядаўна ў нашым горадзе прайшла акцыя «Сям'я, яднанне, каханне», арганізаваная Праваслаўнай царквой. Было шмат цікавых мерапрыемстваў: канцэртаў, выстаў. Прывозілі шмат кніжных навінак. Па радыё былі цікавыя перадачы пра дэмаграфію, пра сям'ю. Вось гэта з апошняга, што сапраўды парадавала. А ў астатнім — пераважна работа. Тут усё добра: уласна праца ёсць, зарплату выплачваюць.

Пётр КОЗЛА, загадчык лабараторыі тэрыялогіі Навукова-практычнага цэнтра НАН Беларусі па біярэсурсах:

— У мяне, падаецца, усё будзённае... Ёсць праца, якая падабаецца, якой я аддадзены, і дзе імкнуся зрабіць нешта істотнае і карыснае. Вось Мінпрыроды выдзеліла грошы для выдання маёй — у сумесным суаўтарстве з колішнім вучнем — манаграфіі «Зубр у Беларусі». Вы ж ведаеце, што сёлета Белавежская пушча адзначыць 600-гадовы юбілей з даты першай згадкі пра ўвядзення ў ёй запаведнага рэжыму. Да гэтага моманту і прымеркаваны выхад нашай манаграфіі. Палякі ўжо паспелі выпусціць аналагічную працу, нават на трох мовах. У Беларусі такой манаграфіі яшчэ не было. Выходзілі артыкулы, так, і шмат, але ж хацелася больш саліднага выдання, дзе былі б сабраны найноўшыя вынікі даследаванняў. Вось гэта радуе. Вядома, зараз час такі — крызіс. Калі чалавек застаецца падчас яго без працы — гэта праблема. З іншага боку, пасля вайны не так добра жылі, гаравалі, але ў той жа час і весяліцца маглі. Жыццё працягваецца!

Сяргей СТАРЫНАЎ.

ISSN 1990 - 763X

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 23.04.2009 г. (для б/н разлікаў)	
1 долар ЗША	2 865,00
1 еўра	3 698,72
1 латвійскі лат	5 219,05
1 літоўскі літ	1 072,47
1 чэшская крона	137,22
1 польскі злоты	839,89
1 расійскі рубель	84,12
1 украінская грыўня	356,79

Курсы замежных валют для безнаяўных разлікаў. Цэнтрабанк РФ	
USD	34,0597
10 UAH	42,5746
1000 BYR	11,8841
EUR	44,0392

Агенцтва Уладзіміра Граўцова

Падпішыцеся на часопіс «Главный Бухгалтер. ГБ» на 2009 год у рэдакцыі па самай выгаднай цане. Тэлефон рэдакцыі: 209-69-01.

ААТ «Агенцтва Уладзіміра Граўцова» УНП 100024047 Ліцэнзія Мінсувязі № 02140/0172806 выд. 03.05.2004 да 02.05.2009

Працяг тэмы

Толькі іх дзеці?

У нумары за 5 снежня «Звязда» надрукавала артыкул «Новікі і іх дзеці». Узнятая ў ім праблема датычыцца прыёмных сем'яў і дзіцячых дамоў сямейнага тыпу. Па-сутнасці, у публікацыі ставіліся два пытанні. Першае: невыкананне мясцовымі ўладамі Палажэння аб дзіцячым доме сямейнага тыпу, якое прадугледжвае матэрыяльнае забеспячэнне такіх дзіцячых дамоў (пункт 45). Другое: фактычная немагчымасць для некаторых прыёмных бацькоў і бацькоў-выхавальнікаў скарыстаць свае канстытуцыйнае права на працоўны водпуск.

Напрыканцы снежня «Звязда» атрымала адказ са Смаргонскага выканаўчага камітэта, які з'яўляецца адпіскай, бо не адказвае ні на адно з пастаўленых пытанняў. На вялікае здзіўленне мы атрымалі падобны ліст і з Міністэрства адукацыі. Аднак пасля тэлефоннай размовы з бацькамі-выхавальнікамі дзіцячага дома сямейнага тыпу Новікамі, а потым — з юрыстам упраўлення адукацыі Гродзенскай вобласці і з галоўным інспектарам упраўлення спецыяльнай адукацыі Міністэрства адукацыі Беларусі Галінай Рудзянковай з'явілася надзея, што справа ўсё ж такі зрушыцца з месца.

— Вы не спяшайцеся з публікацыяй адказаў, — запэўніла Галіна Іванаўна, — яны (Смаргонскі райвыканкам. — **В.М.**) абяцалі вырашыць гэта пытанне. Пачакайце, яны вырашаць, і вы тады напішаце.

І сапраўды, праз некаторы час пасля публікацыі артыкула да Новікаў прыйшлі прадстаўнікі раённага і абласнога ўпраўленняў адукацыі, паглядзелі, як яны жывуць, папыталіся, што ім трэба і паабяцалі дапамагчы абсталяваць гасцёўню і прыхожую. Пяць дзіцячых пакояў, гульнявы пакой і кухню-сталоўку Новікі абсталявалі самастойна. Нагадаем, што самастойна, без аніякай дапамогі мясцовага бюджэту, яны зрабілі рамонт і правялі ў дом газ.

Яшчэ праз некаторы час «Звязда» атрымала адказ і з Гродзенскага аблвыканкама. Ліст гэты, у адрозненне ад першых двух, быў больш канкрэтным:

«Упраўленне адукацыі Гродзенскага аблвыканкама падзяляе меркаванне аўтара артыкула «Новікі і іх дзеці» ў частцы актуальнасці і значнасці праблемы маёмасных правоў няпоўнагадовых.

...Упраўленню адукацыі Смаргонскага райвыканкама прапанавана зрабіць адпаведныя захады па забеспячэнні неабходным абсталяваннем, мэбляй і мяккім інвентаром дзіцячага дома сямейнага тыпу Новік.

...паведамляем, што ўпраўленне адукацыі Смаргонскага райвыканкама ў першым паўгоддзі гэтага года запланавала грашовыя сродкі для набыцця абедзеннага стала, мяккага кутка і мэблі для вітальні для дзіцячага дома сямейнага тыпу Новік (ліст ад 10.01.2009 г. № 01-05/6)».

Новікі меліся пазваніць, калі абяцанні Смаргонскага райвыканкама спраўдзяцца. Аднак, пачакаўшы чатыры месяцы, «Звязда» першай патэлефанавала Новікам.

— У студзені мы атрымалі ліст за подпісам начальніка ўпраўлення адукацыі раёна Валерыя Бацько аб тым, што раён запланаваў грашовыя сродкі на набыццё мяккага кутка, стала і мэблі для вітальні для нашага дзіцячага дома, — расказала Алена Аляксандраўна. — Аднак 19 сакавіка пры асабістай сустрэчы ў выканкаме Бацько сказаў, што грошай на ўсё гэта ў раёна няма. 24 сакавіка да нас прыйшоў намеснік старшыні райвыканкама Аляксандр Вярсоцкі. Пагледзеў, як мы жывём, потым сказаў, што сапраўды ў раёне грошай няма, але, мабыць, мы можам звярнуцца ў таварыства «Чырвоны крыж», там нам дадуць 300 тысяч рублёў. Тады я вярнула яму ліст за подпісам Бацько, у якім яны абяцалі грошы для набыцця мяккага кутка і мэблі для вітальні. На гэтым лісце я напісала, што за два гады існавання нашага дзіцячага дома сямейнага тыпу мы атрымалі ад мясцовых уладаў толькі зняважу і сапсаваныя нервы. Вялікі дзякуй. Больш нам ніякай «дапамогі» не трэба. Мы прасілі не падачкі, а тое, што належыць дзецям, якія засталіся без апекі бацькоў, па законе. Чаму для адных дзіцячых дамоў сямейнага тыпу знаходзяцца грошы і на мэблю, і на цацкі, і на пасудамыечныя машыны (размова ідзе пра два новыя, адкрытыя ў снежні, дзіцячыя дамы сямейнага тыпу, будаўніцтва, абсталяванне і матэрыяльнае забеспячэнне якіх цалкам фінансаваў раённы бюджэт. — **В.М.**), а іншым прапаноўваюць звяртацца ў «Чырвоны крыж» па 300 тысяч? Мы — не жабракі. Нам проста крыўдна за дзяцей, якіх нам даручылі выхоўваць. Яны не горшыя за тых, якіх райвыканкам забяспечвае ўсім, і якім, праз клопат таго ж райвыканкама, прадпрыемствы дораць камп'ютары, музычныя цэнтры і складаную бытавую тэхніку...

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

П'ЯНЫЯ АХОЎНІКІ ФАТАГРАФАВАЛІСЯ НА ТРОНЕ

Супрацоўнікі службы бяспекі каралевы Вялікабрытаніі ладзілі п'янкі ў Букінгемскім палацы, падчас якіх фатаграфаваліся на троне, а затым адсыпаліся проста ў каралеўскіх пакоях. Скандальныя факты выявіліся падчас суда над адным з ахоўнікаў Полам Пэйджам, якога абвінавачваюць у махлярстве.

Як расказалі прысяжным, ахоўнікі арганізавалі на тэрыторыі палаца продаж наркотыкаў і парнаграфіі. Акрамя таго, за спецыяльную плату яны праводзілі на палацавыя прыёмы невядомых людзей, а таксама дазвалялі сваім знаёмым выкарыстоўваць тэрыторыю каля палаца ў якасці аўтастаянкі. Па меркаванні суда, сваімі ўчынкамі паліцэйскія прадэманстравалі непашану да каралевы, а таксама падставілі яе жыццё пад рызыку. Самі паліцэйскія большасць абвінавачванняў адмаўляюць. Сяржант Адам Макгрэгар заявіў, што сесці на каралеўскі трон яго прымусіла не непавага да манархаў, а «жаданне распавесці аб гэтым унукам». Акрамя таго, ён сцвярджае, што не надзяваў пры гэтым карону.

У ІРЛАНДЫІ Ў АДСТАЎКУ АДПРАЎЛЕНЫ КАБІНЕТ МІНІСТРАЎ

Прэм'ер-міністр Ірландыі Брайан Коуэн адправіў у адстаўку ўсіх 20 дзяржаўных міністраў.

Кіраўнік ірландскага ўрада такім чынам спадзяецца павысіць эфектыўнасць дзейнасці кабінета міністраў і зменшыць выдаткі нацыянальнай казны ў сувязі з наступленнем рэжыму строгай эканоміі, з якім парламент азнаёміўся два тыдні таму ў экстранным бюджэце. Таксама надалей плануецца, што новых міністраў будзе ўжо 15, але апазіцыя лічыць, што дастаткова і 12.

ПРЭМ'ЕР САМАЛІ ПРОСІЦЬ НЕ ПЛАЦІЦЬ ПІРАТАМ

Прэм'ер-міністр Самалі Амар Абдзірашыд Алі Шармарке папрасіў дзяржавы, якія пакутуюць ад піратства ў Адэнскім заліве, не плаціць марскім разбойнікам выкупы.

«Адзіная прычына, па якой людзі становяцца піратамі, — гэта тое, што кампаніі-суднаўладальнікі вырашаюць плаціць ім грошы», — заявіў Шармарке. Прэм'ер Самалі таксама выказаў сумненне ў эфектыўнасці заходніх метадаў барацьбы з піратамі. Па яго словах, замежныя ваенныя караблі, якія патрулююць узбярэжжа краіны, «ні на дзюйм не перашкодзілі» марскім бандам. Шармарке падкрэсліў, што адзінай магчымасцю перамагчы піратства з'яўляецца стварэнне наземнай службы бяспекі. У сувязі з гэтым ён папрасіў сусветную супольнасць дапамагчы Самалі ў стварэнні такой службы, на якую ўраду трэба 165 мільёнаў долараў.

БУЙНАМУ ПАДСУДНАМУ ЗАЛЯПІЛІ РОТ

Суддзя ў горадзе Покатэла ў штаце Айдаха (ЗША) загадаў судовым прыставам заляпіць рот буйнаму падсуднаму.

Слуханні па справе 23-гадовага Нікласа Фрэйжара, умоўна асуджанага за крадзеж, пачаліся з таго, што прызначаны дзяржавай адвакат папрасіў праверыць даверніка на наяўнасць свядомасці. Гэта абурыла падсуднага, які заявіў, што выдатна сябе адчувае, валодае пачуццём гумару, даволі прывабны і можа хадзіць на руках. Суддзя неаднаразова заклікаў Фрэйжара да парадку, але той не рэагаваў і настойваў на сваёй невінаватасці. У выніку старшыня загадаў прыставам супакоіць падсуднага. Працэс на некалькі хвілін перапыніўся, пакуль шукалі клейкую стужку, і маладому чалавеку заляпілі рот.

Кожнаму — па «шэрай» цыгарэце?

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Больш пэўна можна сказаць пра іншае: з сярэдзіны 2010 года плануецца ліквідацыя пунктаў прыняцця паведамленняў на расійска-беларускай мяжы.

Разам з тым, зазначаюць у Дзяржаўным мытным камітэце, лібералізацыя ні ў якім разе не азначае паслаблення кантролю. Сёлета мытнікі выявілі 6074 адміністрацыйныя правапарушэнні, заведзены 22 крымінальныя справы, з незаконнага абароту выведзеныя тавары і каштоўнасці на агульную суму 23,8 млрд. рублёў. Пры гэтым у ДМК адзначаюць: зараз назіраецца значнае (больш чым у 13 разоў адносна аналагічнага перыяду летась) павелічэнне аб'ёмаў кантрабанды ў краіну тытунёвых вырабаў — сёлета затрымана больш за 10 млн. «безакцызных» цыгарэт. З іншага боку, пачасціліся выпадкі «незадэклараванага» вывазу за мяжу наяўнай замежнай валюты — на суму больш за 3 млрд. рублёў у эквіваленце.

Сяргей ГРЫБ.

Толькі іх дзеці?

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Дарэчы, наконт грошай у райвыканкаме. Напэўна, іх сапраўды няма. Для нас. Аднак бачна, што на рамонт у будынку адміністрацыі яны знаходзяцца, — з горыччу дадала Алена Новік.

«Звязда» спытала ў маці-выхавальніцы, ці забяспечыў райвыканкам ёй і яе мужу адпачынак у гэтым годзе. Нагадаем, Палажэннем аб Дзіцячым доме сямейнага тыпу прадугледжана, што працоўны водпуск прыёмным бацькам даецца згодна з графікам працоўных водпускаў, які складае ўпраўленне адукацыі мясцовага выканкама. На час водпуску органы апекі і папячыцельства павінны арганізаваць летні адпачынак прыёмных дзяцей. У сапраўднасці, Новікі, і не яны адны, за шэсць гадоў працы прыёмнымі бацькамі (з 2002 года) ні разу не былі ў адпачынку. Бо за ўвесь гэты час у іх не было ніводнага месяца, калі б у іх доме не заставаліся прыёмныя дзеці.

У адказе «Звяздзе» ўпраўленне адукацыі Смаргонскага райвыканкама пазначае, што яно «штогод дае пуцёўкі дзецям Новікаў у санаторыі, аздараўленчыя лагеры, санаторныя школы і забяспечвае аздараўленне дзяцей за мяжой».

«Толькі ў 2008 годзе трое дзяцей правялі зімовыя і летнія канікулы ў Італіі. Былі выдзеленыя тры пуцёўкі ў круглasутачны аздараўленчы лагер для малодшых школьнікаў, 5 пуцёвак у летні лагер «Арляня». З малодшай гадаванкай Алена Аляксандраўна адпачывала ў санаторыі «Сасновы бор», — сказана ў лісце.

Усё гэта так. Аднак «Звязда» высветліла, хто з прыёмных дзяцей знаходзіўся дома на працягу лета 2008 года. З 1 па 12 чэрвеня дома трое дзяцей ва ўзросце з 2 да 15 гадоў; з 12 па 28 чэрвеня — пяцёра, з 28 па 30 — шасцёра, увесь ліпень і па 5 жніўня — пяцёра, з 5 па 18 жніўня — 2 дзяцей (тата ў гэты час працуе суткі праз суткі на жніве); з 18 па 22 жніўня (толькі тры дні!) у доме — адно прыёмнае дзіця — двухгадовая дзяўчынка, ужо з 22-га — чацвёра, з 24-га — сямёра, з 28-га — 10 дзяцей. Усё, лета скончылася. Шасцёра школьнікаў, чацвёра малых у доме (у кастрычніку Новікі чатырох малодшых дзяўчынак удачарылі). Пры гэтым Новікаў дзяржчыноўнікі ўсіх узроўняў, ад выканкама да міністэрства, папракаюць тым, што яны не пажадалі скарыстацца водпускам і просяць грашовую кампенсацыю. Што ж, у кампенсацыі ім адмоўлена, і Алена ў снежні пайшла-такі ў водпуск, які быў такім толькі на паперы. Бо хоць на зімовыя канікулы нехта з дзяцей і паехаў у Італію, аднак адпачыць у маці-выхавальніцы магчымасці не было — астатнія ж былі дома.

Наконт санаторыя. Алена Новік сапраўды ездзіла туды з адной са сваіх гадаванцаў. Гэтай дзяўчынцы патрабуецца суправаджэнне дарослага. І маці-выхавальніца, дзеля яе аздараўлення, вымушана пакідаць мужа сам-насам з астатнімі дзецьмі на тры тыдні. Ніякай дапамогі па гаспадарцы, ніякай даплаты за, па сутнасці, сумяшчэнне пасад і выкананне абавязацельстваў работніка, які часова адсутнічае, Мікалай Новік пры гэтым не атрымлівае. Яму, праўда, прапануюць на гэты час перадаць дзяцей у іншы дзіцячы дом, аднак гэтага не хочуць дзеці, а для Новікаў, у адрозненне ад рознага роду органаў, інтарэсы дзяцей — матэрыя рэальная, а не віртуальная. Яны ведаюць цану раўнавагі ў такой вялікай і няпростай сям'і.

Выходзіць, што бацькі-выхавальнікі ў нас — асобная катэгорыя работнікаў. З імі заключаюць працоўны дагавор, ім плацяць заробак як любому нанятаму работніку. Іх кантралююць і ад іх патрабуюць выканання працоўных абавязкаў, справаздач аб выкарыстанні грашовых выплат на ўтрыманне дзяцей. Аднак параўноўваць іх з іншымі, як бачыце, нельга. Многае ў іх жыцці існуе, пакуль, толькі на паперы. Праўда, наконт сёлетняга лета Алена Новік сказала, што на гэты раз быў складзены графік іх водпускаў і, магчыма, цяпер будзе ўсё інакш. Што ж, можа, цяпер, калі чатырох дзяцей Новікі ўдачарылі, выканкаму лягчэй будзе забяспечыць шэсць прыёмных дзяцей пуцёўкамі і наладзіць іх аздараўленне за мяжой у адзін і той жа час?

Аднак вернемся да матэрыяльнага забеспячэння дзіцячага дома сям'і Новікаў. Пасля размовы з бацькамі-выхавальнікамі «Звязда» пазваніла начальніку ўпраўлення адукацыі Смаргонскага райвыканкама Валерыю Бацько. Размовы не атрымалася. Валерый Уладзіміравіч спачатку зусім адмаўляўся адказваць на простае пытанне, потым усё ж такі прызнаўся, што сапраўды, выканкам запланаваў 2,5 мільёна рублёў на пакупку мэблі для дзіцячага дома Новікаў, але грошай гэтых няма. Вось і ўся размова.

Сёння вельмі зручны час. Такое ў нас ўжо было. Свежыя яшчэ ў памяці спасылкі на адсутнасць фінансавання і тлумачэнне гэтым многіх хібаў у самых розных сферах нашага жыцця. Цяпер таксама, калі што: «Самі разумееце, — крызіс, новыя эканамічныя ўмовы, эканомія сродкаў...» Калі б яшчэ дзеці маглі пачакаць, не расці, залегчы ў спячку да канца крызісу, каб нічога не патрабаваць, не зношваць, не вырастаць, не псаваць, не ламаць, не прасіць, не хацець, не марыць.

Новікі між тым за свой кошт робяць рамонт у гасцёўні, памянялі батарэі, падшылі столь. Яны яшчэ аказаліся павінны пенсійнаму фонду 2,5 мільёна рублёў, бо ім няправільна налічвалі пенсію на дзяцей: сто працэнтаў замест 50. Дарэчы, 50 працэнтаў пенсіі па страце карміцеляў выплачваецца дзецям, якія выхоўваюцца ў дзіцячых дамах сямейнага тыпу, якраз з-за таго, што матэрыяльна гэтыя дзеці павінны забяспечвацца лепш, чым дзеці з прыёмных сем'яў. Размова ідзе пра той самы 45-ы пункт Палажэння аб дзіцячым доме, які Смаргонскі выканкам не выконвае ў дачыненні да Новікаў. Памылку ў налічэнні пенсіі, дарэчы, высветлілі самі Новікі. Цяпер вырашаецца пытанне, як ім гэтыя грошы вяртаць. У выканкама не знайшлося якраз такой сумы для гэтых жа дзяцей...

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

Абзац

■ Візавы рэжым паміж Беларуссю і Ізраілем плануецца адмяніць у 2010 годзе, паведаміў на прэс-канферэнцыі ў Мінску Надзвычайны і Паўнамоцны пасол Дзяржавы Ізраіль у Беларусі Эдуард Шапіра. Спачатку плануецца адмяніць узнос за візу, а потым і сам візавы рэжым. Сёння віза ў Ізраіль для беларусаў каштуе $17, а для ізраільцян у Беларусь — $100.

■ **Брэсцкі абласны суд прыгаварыў учора да пажыццёвага заключэння жыхара Камянецкага раёна, які летась у лістападзе забіў з асаблівай жорсткасцю дзвюх жыхарак Брэста — 52-гадовую жанчыну і яе дачку 1990 г.н. 36-гадовы забойца быў неаднаразова судзімы, у т.л. за наўмыснае забойства таксіста ў групе з мэтай завалодання аўтамабілем.**

■ Незвычайны хлеб «Лельчэцкі», начынены салам і часнаком, выпякаюць на камбінаце кааператыўнай прамысловасці Пастаўскага райпа (Віцебская вобл.), расказала дырэктар камбіната Людміла Касцюкова. Эксклюзіўны рэцэпт «тры ў адной буханцы» распрацаваны тэхнолагамі прадпрыемства, і яго ўжо ўпадабалі пакупнікі не толькі ў Паставах, але і ў суседніх раёнах вобласці. У ржаное цеста дадаюцца кавалачкі сала, затым усё запраўляецца часнаком і выпякаецца, як звычайная буханка хлеба.

■ **За адны суткі ў Беларусі адбылося 76 пажараў у прыродных экасістэмах. Агульная іх плошча склала 40 га. Найбольшая колькасць узгаранняў — у Брэсцкай, Гомельскай і Мінскай абласцях. З пачатку года ад травяных пажараў загінула 5 чалавек.**

Поўны абзац

■ Улады прымусілі жыхарку Брытаніі апрануць голых садовых гномаў. Фігуры гномаў — адна мужчынскага полу і дзве жанчыны з рэльефнымі формамі — стаяць каля дома 64-гадовай Сандры Сміт на працягу 15 гадоў. Яны дадаюць настрою гасцям, да ўсяго, па словах Сандры, вельмі падабаюцца яе ўнукам. На жанчыну паскардзілася суседка, якая лічыць, што паставы голых гномаў дрэнна ўздзейнічаюць на яе дзяцей. Суседка заявіла, што голым гномам не месца ў садзе. Сандры пазванілі з мясцовай адміністрацыі і папярэдзілі аб тым, што гномаў неабходна апрануць, таму што іх выгляд зняважлівы.

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і інфармагенцтваў.

БРАТЫ-ФАЛЬСІФІКАТАРЫ

Два браты з Івацэвічаў, якія арганізавалі свой «цэх» па разліве хадавога тавару ў горадзе па месцы жыхарства аднаго з іх, шукалі шляхі для рэалізацыі «самапалу» ў Мінску.

Як паведамілі карэспандэнту «Звязды» ў аддзяленні інфармацыі і грамадскіх сувязяў ГУУС Мінгарвыканкама, 27- і 29-гадовыя «бізнэсмены» «асвоілі» падпольны выпуск фальсіфікаванай гарэлкі «Пшанічная хвіля» і «Сталічная» пад гандлёвай маркай «Палтаўскі лікёрагарэлачны завод». Са студзеня мінулага года і амаль да канца сакавіка гэтага яны разлівалі ў бутэлькі нехарчовы этылавы спірт, дадавалі туды ж спецыяльныя араматызатары, воцат і ваду. Тару, гатовую да рэалізацыі, «упрыгожвалі» фальшывымі этыкеткамі згаданага завода і падробнымі акцызнымі маркамі Украіны. Падчас правядзення вобыску ў іх было знойдзена і канфіскавана 295 бутэлек фальсіфікату... Братам паграджае пазбаўленне волі да трох гадоў.

Ігар ГРЫШЫН.

ПО ПОРУЧЕНИЮ ОАО «НЕРУДПРОМ»,
КУП «МИНСКИЙ ОБЛАСТНОЙ ЦЕНТР УЧЕТА НЕДВИЖИМОСТИ»

ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН ПО ПРОДАЖЕ ТЕХНИКИ:

№ лота	Наименование и технические характеристики	Начальная цена с НДС, бел. руб.
1	Бульдозер ДЭТ-250 (в экспл. с 1988 г.)	83 834 000
2	Экскаватор МТП-71б (в экспл. с 1990 г.)	31 714 500
3	Экскаватор Э-2503 (в экспл. с 1970 г.)	123 698 000
4	Дробилка КМД-1200 (в экспл. с 1987 г.)	142 156 337

Подробное извещение опубликовано в газете «Звязда» от 14.11.2008 г. Аукцион состоится **05.05.2009 г.** в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, к. 326. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **04.05.2009 г.** до 17.00 по указанному адресу.

Тел:(8017) 224 61 34. Сайт в интернете (www.rlt.by).

ПО ПОРУЧЕНИЮ ОАО «СПЕЦИАЛИЗИРОВАННОЕ СТРОИТЕЛЬНО-МОНТАЖНОЕ ПРЕДПРИЯТИЕ»,
КУП «МИНСКИЙ ОБЛАСТНОЙ ЦЕНТР УЧЕТА НЕДВИЖИМОСТИ»

ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже Мядельской производственной базы расположенной по адресу: г. Мядель, ул. Интернациональная, д. 27 в составе: законсервированное, незавершенное строительством здание конторы, об. пл. 113,1 кв.м, здание склада, об. пл. 90 кв.м, ограждение (в количестве 27 ж/б плит, 4х2 м), металлические ворота (4х1,5 м). Начальная цена с НДС – 96 370 600 бел. руб. Площадь земельного участка – 0,3715 га. Задаток в размере 10 % от начальной цены лота перечисляется на р/с № 3012020200010 в Октябрьском отделении ОАО «БПС-Банк», МФО 153001357, УНП 690324015 КУП «Минский областной центр учета недвижимости». Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в течение 30 календарных дней со дня проведения аукциона. Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения. Аукцион состоится **26.05.2009 г.** в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, к. 326. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **25.05.2009 г.** до 17.00 по указанному адресу.

Тел: (8017) 224 61 34. Сайт в интернете: www.rlt.by.

КУП «МИНСКИЙ ОБЛАСТНОЙ ЦЕНТР УЧЕТА НЕДВИЖИМОСТИ»

проводит открытый аукциона на право заключения договоров аренды земельных участков в Минском районе:

	Лот 1	Лот 2	Лот 3	Лот 4	Лот 5
Адрес земельного участка	Минский район, г.п. Мачулищи	Минский район, г.п. Мачулищи	Минский район, г. Заславль	Минский район, п. Колодищи	Минский район, п. Ратомка
Кадастровый номер	623655500001000304	623655500001000303	623650100001003699	623683403101005890	623681708601002213
Площадь земельного участка	0,3001 га	0,5004 га	0,5934 га	0,1006 га	0,8501 га
Срок аренды	51 год	51 год	51 год	30 лет	40 лет
Целевое назначение	для строительства производственной базы	для строительства производственно-складских и технических сооружений для производства изделий медицинского назначения	для строительства объектов придорожного сервиса между автодорог Р-28 Минск-Молодечно-Нарочь и Р-65 Заславль-Дзержинск-Озеро, южнее АЗС № 29 РУП «Белоруснефть-Минскавтозаправка»	для строительства кафе-магазина	для строительства физкультурно-оздоровительного комплекса
Сумма потерь с/х производства (рублей)	—	8 487 405	—	3 720 209	—
Расходы по подготовке документации (рублей)	2 883 467	1 827 820	1 033 978	1 114 223	2 151 045
Начальная цена права заключения договора аренды (долларов США)	41 150,19	35 851,36	13 756,32	20 619,98	33 676,20
Задаток (рублей)	11 650 000	10 150 000	3 890 000	5 840 000	9 540 000

Задаток перечисляется на р/с № 3012020200010 в Октябрьском отделении ОАО «БПС-Банк», г. Минск, МФО 153001357, УНП 690324015, КУП «Минский областной центр учета недвижимости». Победитель аукциона обязан в течение 10 (десяти) рабочих дней со дня принятия решения о предоставлении ему земельного участка внести плату за право заключения договора аренды земельного участка, возместить потери сельскохозяйственного производства, вызванные изъятием сельскохозяйственных земель для использования в целях, не связанных с ведением сельского хозяйства и расходы, оговоренные в условиях проведения аукциона. Договор аренды земельного участка заключается с победителем аукциона в течение 2-х рабочих дней после внесения им всех причитающихся платежей. Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения. Все желающие могут ознакомиться с документацией и земельными участками. Аукцион состоится **26.05.2009 г.** в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, д. 5, ком. 321. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **20.05.2009 г.** до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, д. 5, ком. 324.

Контактный телефон (8 017) 224 61 34. Сайт в интернете: www.rlt.by.

УНП 690324015

БЕЛВНЕШЭКОНОМБАНК

ТРАДИЦИИ НАДЕЖНОСТЬ КОМПЕТЕНТНОСТЬ

Наименование банка:

ОАО «БЕЛВНЕШЭКОНОМБАНК»

г. Минск, ул. Мясникова, 32

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 апреля 2009 года

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	на 01.04.09	на 01.04.08
1	2	3	4	5
1	**АКТИВЫ**			
2	Денежные средства	1101	60408,9	50710,8
3	Средства в Национальном банке	1102	138687,7	64377,1
4	Ценные бумаги:	1103	4597,2	21247,3
	для торговли	11031	—	—
	удерживаемые до погашения	11032	4597,2	10014,6
	в наличии для продажи	11033	—	11232,7
5	Кредиты и другие средства в банках	1105	237708,2	48291,2
6	Кредиты клиентам	1106	1285241,3	904217,6
7	Долгосрочные финансовые вложения	1107	3409,0	3399,9
8	Основные средства и нематериальные активы	1108	77844,7	64379,5
9	Прочие активы	1109	16799,3	13918,0
10	ИТОГО активы	110	1824696,3	1170541,4
11	**ОБЯЗАТЕЛЬСТВА**			
12	Средства Национального банка	1202	627,4	7388,6
13	Кредиты и другие средства банков	1205	408162,6	326165,6
14	Средства клиентов	1206	936614,3	700835,7
15	Ценные бумаги, выпущенные банком	1208	1804,6	1725,2
16	Прочие обязательства	1209	31553,9	19859,9
17	ВСЕГО обязательства	120	1378762,8	1055975,0
18	**КАПИТАЛ**			
19	Уставный фонд	1211	327483,0	24122,1
20	Эмиссионный доход	1212	—	—
21	Резервный фонд	1213	20879,1	13173,2
22	Накопленная прибыль	1214	43152,1	33666,1
23	Фонд переоценки статей баланса	1215	54419,3	43605,2
24	Всего капитал	121	445933,5	114566,4
25	ИТОГО обязательства и капитал	12	1824696,3	1170541,4
26	**ТРЕБОВАНИЯ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА НА ВНЕБАЛАНСОВЫХ СЧЕТАХ**			
27	Требования	1301	578625,7	377576,6
28	Обязательства	1302	444936,6	377736,6

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ на 1 апреля 2009 года

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	на 01.04.09	на 01.04.08
1	2	3	4	5
1	Процентные доходы	2011	44399,8	23899,1
2	Процентные расходы	2012	23386,8	12878,7
3	Чистые процентные доходы	201	21013,0	11020,4
4	Комиссионные доходы	2021	12165,9	10896,0
5	Комиссионные расходы	2022	1988,8	1464,5
6	Чистые комиссионные доходы	202	10177,1	9431,5
7	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	203	10309,0	2675,9
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	33,1	-2,3
9	Доход в форме дивидендов	205	5,1	16,7
10	Чистые отчисления в резервы	206	3208,9	-155,1
11	Прочие доходы	207	10182,6	1238,9
12	Операционные расходы	208	24950,7	16703,1
13	Прочие расходы	209	7757,2	1896,5
14	Налог на прибыль	210	4691,8	1804,9
15	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2	11111,3	4131,7

Председатель Правления **Г.А. Егоров**

Главный бухгалтер **З.С. Кушнерова**

Лицензия Национального банка Республики Беларусь на осуществление банковской деятельности № 6 от 27.10.2006. УНП 100010078.

НЕ КУРЫЦЕ, ЖАНЧЫНЫ...

Толькі абгарэлы зруб застаўся ад дома 42-гадовай жыхаркі вёскі Губічы Буда-Кашалёўскага раёна, якая курыла ў сваёй хаце сярод белага дня. Агонь імгненна ахапіў і хлеў. Для 21-гадовай непрацуючай жанчыны з вёскі Ламавічы Акцябрскага раёна выкураная на канапе цыгарэта стала апошняй пасля распіцця спіртнога з сяброўкай у доме свайго сужыцеля. 68-гадовая гамяльчанка, што перажыла інсульт, як толькі крыху ачуняла, вырашыла таксама пакурыць у ложку. Пры гэтым сталая жанчына атрымала цяжкі апёк абедзвюх ног. За яе жыццё некалькі дзён змагаліся ўрачы, але ж безвынікова...

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Дыскусійная трыбуна

Аляксандр ПАТУПА: «БІЗНЭСУ — ДВА ЎЗРОЎНІ АБАРОНЫ»

Базавымі пазіцыямі ў стартавым пакеце лібералізацыі павінны стаць: гарантыі, абгрунтаванні, кансультацыі, сістэмная расчыстка адміністрацыйных бар'ераў

Другое пасяджэнне Грамадска-кансультацыйнага савета пры Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі запланавана на 24 красавіка. Напярэдадні гэтай падзеі мы папрасілі Аляксандра Патупу, ганаровага старшыню Беларускага саюза прадпрымальнікаў, члена Грамадска-кансультацыйнага савета падзяліцца праблемамі, якія ён плануе абмяркоўваць на пасяджэнні.

— У мяне ёсць прапановы, папершае, непасрэдна па тэматыцы пасяджэння — гэта прапановы па правядзенні лібералізацыі і па супрацьстаянні крызісным з'явам. І па-другое, шэраг прапаноў па працы самога савета. Напрыклад, прапаную разабрацца, што ставіцца на галасаванне на пасяджэнні: калі толькі пытанні вядзення пасяджэння, то ўсё ў парадку. А калі пытанне аб прыняцці або непрыняцці канкрэтнага праекта — то такі падыход няправільны. Бо менавіта каштоўныя заўвагі і дадаткі астатніх членаў савета або іх альтэрнатыўныя праекты дазваляюць сфарміраваць найбольш поўны пакет для разгляду ў адпаведных інстанцыях. Ну, і яшчэ я прапаную запрашаць на пасяджэнне Грамадска-кансультацыйнага савета прадстаўнікоў Саўміна і Мінэканомікі для абмеркавання нашых прапаноў, а таксама больш шырокае кола прадстаўнікоў СМІ, бо першае пасяджэнне паказала, што да дзейнасці савета праяўляецца вялікая цікавасць, асабліва ў недзяржаўных СМІ.

— Аляксандр Сяргеевіч, а якой Вы бачыце асноўную задачу Грамадска-кансультацыйнага савета?

— На цяперашнім этапе — стварэнне дыялогавай экспертнай сеткі. У эканамічнай сферы павінна з'явіцца Міжведамасная камісія па эканамічных рэформах, якая займалася б працэсам сістэмнай лібералізацыі, выпрацоўвала б неабходныя захады па адаптацыі да крызіснай сітуацыі, абмяркоўвала найбольш важныя нарматыўныя акты ў эканамічнай галіне. Яна б магла выконваць ролю каардынатара для ўжо дзейных груп і саветаў (па падатковай сістэме, па штрафах і санкцыях, па адміністрацыйных працэдурах, па ўдасканальванні працоўнага заканадаўства) і для яшчэ планаваных (па эканамічных праблемах аховы здароўя, адукацыі, высокіх тэхналогіяў). Такія камісіі былі б каштоўнымі і ў галіне правоў чалавека, выбарчага заканадаўства. Я лічу, што стварэнне гэтых камісій было б найбольш моцнай дэманстрацыяй пазітыўных намераў улады весці дыялог з недзяржаўнымі экспертамі. А галоўнае, зразумела, не ў прыгожым афармленні, а ў сутнасці распачатых працэсаў.

— Як, на Ваш погляд, павінен праходзіць працэс сістэмнай лібералізацыі?

— Я мяркую, што базавымі пазіцыямі ў стартавым пакеце лібералізацыі павінны стаць: гарантыі, абгрунтаванні, кансультацыі, сістэмная расчыстка адміністрацыйных бар'ераў. Лічу, што агульны пераход эканомікі на рынкавую фазу і падтрымка прадпрымальніцтва павінны быць абазначаны Дырэктывай Прэзідэнта, а новы ўзровень гарантый — зададзены адпаведным Дэкрэтам Прэзідэнта, які потым дэталізуецца ў Законе аб развіцці прадпрымальніцтва ў Беларусі. Дырэктыва павінна ў цэлым акрэсліць павышэнне ўзроўню абгрунтавання нарматыўных актаў, а таксама неабходнасць сістэматычных кансультацый з бізнэс-асацыяцыямі і недзяржаўнымі даследчымі структурамі. Безумоўна, было б мэтазгодна аформіць дакументы прамога дзеяння, напрыклад, Указ аб стандарце абгрунтавання нарматыўных прававых актаў, каб усе праекты нарматыўных прававых актаў абмяркоўваліся або на Грамадска-кансультацыйным савеце, або вядучымі бізнэс-асацыяцыямі яшчэ да іх прыняцця. Я лічу, што ўсе праекты нарматыўных актаў павінны разглядацца па прынцыпе «няма абгрунтавання — няма працэдуры!». Гэта дазволіць істотна павысіць каэфіцыент каштоўнага дзеяння працы па фарміраванні і аптымізацыі рынкава арыентаванай прававой дзяржавы.

— Якую вы можаце прапанаваць антыкрызісную стратэгію для краіны?

— Трэба разумець, што Беларусь трапіла ў поле крызісных працэсаў, якія на паўтара-два парадкі перавышаюць нашы эканамічныя магчымасці. Таму нам трэба сканцэнтравацца на адаптацыі да наяўных умоваў (у тым ліку і экспарта-імпартных), на мінімізацыі стратаў і на падрыхтоўцы краіны да посткрызіснага развіцця. Скажам, апісаная вышэй сістэмная лібералізацыя накіравана на павышэнне інвестыцыйнай прывабнасці краіны зараз і на перспектыву. А новы ўзровень такой прывабнасці і адкрывае шлях да стварэння рэальнага фондавага рынку. Зараз, я лічу, важна правесці комплексы мераў па мінімізацыі стратаў і паляпшэнні эканамічных магчымасцяў у будучыні. Прынамсі, для падрыхтоўкі сур'ёзнай прыватызацыі неабходна правесці поўную «холдынгізацыю», гэта значыць перадачу кіравання дзяржаўнай маёмасцю спецыяльным дзяржаўным холдынгам, карпарыцыям або агенцтвам. І тады міністэрствы і ведамствы змогуць засяродзіцца па праблемах эканамічнай палітыкі і рэальна ажыццяўляць канстытуцыйнае палажэнне аб роўнасці ўсіх формаў уласнасці. Паралельна трэба акуратна перагледзець і сацыяльную праекцыю прыватызацыі, у рамках чаго давесці дапамогу па беспрацоўі да нармальнага ўзроўню. Неабходна неадкладнае стымуляванне малога бізнэсу да стварэння дадатковых працоўных месцаў — гэта будзе цывілізаванай альтэрнатывай скарачэнню колькасці працоўных месцаў на буйных і сярэдніх прадпрыемствах. Хацеў бы яшчэ адзначыць ролю PR у часы крызісу. З улікам таго, што крызіс у значнай ступені праблема сацыяпсіхалагічная, людзей трэба інфармацыйна падтрымліваць у спробах лакальна супрацьстаяць крызісным стратам, у пошуках новых шляхоў прымянення ўласнай актыўнасці. І, нарэшце, варта памятаць, што посткрызісны свет будзе трошкі іншым. Ёсць падставы лічыць, што будучы рывок у росце сусветнай эканомікі будзе звязаны з нана- і біятэхналогіямі, што заўважна зменіцца структура экспартна-імпартных патокаў. То бок мы павінны гэтыя змены прадбачыць і стымуляваць працы ў галіне высокіх тэхналогій і падрыхтоўцы якасна новых прадуктаў і паслуг.

— А што вы думаеце наконт праграм і платформаў іншых людзей ці аб'яднанняў?

— Я хацеў бы пазбегнуць прамой крытыкі, бо з павагай стаўлюся да зробленай працы. Там шмат важных і перспектыўных думак. Скажу толькі, што я скептычна стаўлюся да патрабаванняў, складзеных у дэкларатыўна-лозунгавай форме. На мой погляд, для любых ідэй трэба ствараць дыялогавыя пляцоўкі, бо камандныя прадпісанні ніколі не ажыццяўяцца. І зразумела, метадалагічная аснова дыялога павінна быць нармальнай, якая б забяспечвала высокі каэфіцыент каштоўнага дзеяння.

— Якім бы вы хацелі бачыць інвестыцыйны клімат у краіне?

— Мне хацелася б, каб варыянты абмежавання правоў і экспрапрыяцыі былі абгрунтаваны на судова-следчым узроўні, каб спробы пагоршыць умовы вядзення бізнэсу натыкаліся на два ўзроўні абароны — гэта патрабаванне ад чыноўнікаў сур'ёзнага абгрунтавання новых нарматыўных актаў і зменаў у заканадаўстве, а таксама іх экспертыза ў бізнэс-асацыяцыях. Каб праводзілася сістэматычная, інтэнсіўная праца ўрада разам з бізнэс-асацыяцыямі па «зачыстцы» прававой прасторы ад неабгрунтаваных абмежаванняў і канфіскацый, каб нармалізаваліся падатковая і працэдурная нагрузкі, каб адсутнічаў так званы «белы рэкет», калі выцягваюцца грошы на «сацыяльна значныя мэты». І, нарэшце, каб не было небяспекі знешняй блакады, для чаго паміж уладай і недзяржаўнымі экспертамі павінны існаваць дыялогавыя пляцоўкі па правах чалавека і па ўдасканаленні выбарчай сістэмы. На жаль, калі, напрыклад, замежны інвестар папросіць ацаніць інвестыцыйную сітуацыю ў краіне, то ні адзін добрасумленны эксперт зараз не дасць цалкам станоўчага заключэння. Мне б вельмі хацелася, каб гэтая сітуацыя радыкальна змянілася.

Павел БЕРАСНЕЎ.

«ПРАМЕНЬ» СКРОЗЬ ЦЕМРУ

Завод, дзе большасць працаўнікоў — інваліды, каторы раз сутыкаецца з праблемамі памяшкання

Прыватнае брэсцкае прадпрыемства «Вертэкс-Брэст», на першы погляд, звычайны завод. 145 працаўнікоў у вытворчых цэхах вырабляюць свяцільні, паяльнікі, падаўжальнікі, выключальнікі і электрапатроны, аўтамабільныя электрапрыборы, а таксама шэраг іншых рэчаў. А незвычайны ён тым, што асноўная частка працаўнікоў — інваліды па зроку і па іншых захворваннях. І прадпрыемства ў свой час было створана пад эгідай грамадскага аб'яднання «Беларускае таварыства інвалідаў па зроку».

Пачыналася яно з невялічкага кааператыва ў складзе 20 чалавек пад кіраўніцтвам Юрыя Верасоцкага. Арандавалі куток на тэрыторыі электратэхнічнага завода, выпускалі асобныя дэталі да электрапрыбораў. Паступова расла колькасць людзей. Стала пашырацца кола заказчыкаў, імі ў розны час былі электралампавы завод, «Газаапарат», іншыя малыя і вялікія заводы. Да сярэдзіны 90-х стала зразумела, што прадпрыемству патрабуецца асобнае памяшканне. Тады многія прамысловыя гіганты згортвалі вытворчасць, вызвалялі дзясяткі квадратных метраў плошчаў. Знайшліся вольныя карпусы ў электрамеханічнага завода. «Вертэкс» захацеў выкупіць, але гаспадар замовіў мільён рублёў. Па тым часе гэта былі вялікія грошы. Ні ў рэспубліканскага таварыства, ні ў прадпрыемства-пачаткоўца такой сумы быць не магло. Тагачасны кіраўнік грамадскага аб'яднання «Белтіз» пайшоў на прыём да старшыні Саўміна. На гэтай пасадзе працаваў тады Вячаслаў Кебіч. І праз некаторы час з'явілася пастанова Урада аб бязвыплатнай перадачы памяшкання па вуліцы Маскоўскай прадпрыемству «Вертэкс». Праўда, у тым дакуменце не называліся тэрміны выканання. Гэтым і скарыстаўся гаспадар будынка. Бо менш чым праз год Урад памяняўся. БЭМЗ ізноў заўпарціўся, хоць памяшканне яму не было патрэбнае, яно пачало пакрысе развальвацца. Але і на гэты раз Урад краіны пайшоў насустрач інвалідам. Новы прэм'ер-міністр пацвердзіў рашэнне папярэдніка і прыбавіў патрабаванне выканаць пастанову ў вызначаны тэрмін. Так у 1998 годзе невялікі завод, што даў працу многім інвалідам, пераехаў у першы свой уласны будынак.

Чаму так падрабязна расказваю пра гісторыю памяшкання завода? Каб падкрэсліць, што ў нялёгкі час краіна ўсё ж знаходзіла магчымасць падтрымліваць прадпрыемства, якое дае працу людзям з абмежаванымі магчымасцямі. Цяпер у прадпрыемства зноў узніклі праблемы, не па яго, падкрэслю, прадпрыемства, віне. Ці знойдзе ўлада, і ў яе асобе грамадства, сілы падтрымаць спецыфічнага вытворцу, пакуль застаецца пытаннем. Але пра гэта крыху пазней.

За дзесяцігоддзе «Вертэкс-Брэст» асвоіў поўны вытворчы цыкл дзясяткаў вырабаў. Завод складаецца з механічнага ўчастка, участка халоднай штампоўкі, ліцця і пластмас, гальванічнай апрацоўкі, зваркі, інструментальнай і рамонтнай службаў. Іх разеткі, шнуры, электраўстановачныя вырабы, аўтамабільныя лямпы замаўляюць такія сур'ёзныя вытворцы, як МАЗ, «Гомсельмаш», «Газаапарат», прадпрыемства «Гефест-тэхніка», шэраг рэзідэнтаў свабоднай эканамічнай зоны «Брэст». Свяцільнікі з мілымі беларускімі назвамі «Прамень», «Месяц» (у форме вясёлага нябеснага свяціла для дзіцячых пакояў) з'явіліся на прылаўках. Цяпер прадпрыемства асвоіла вытворчасць энергазберагальных свяцільнікаў для асвятлення жылых, бытавых, дапаможных памяшканняў, лесвічных пралётаў, ліфтавых холаў. Іх яшчэ назвалі антывандальнымі. Корпус прыбора зроблены са звышцвёрдага матэрыялу. Адным словам, такі свяцільнік цяжка пабіць, папсаваць, а спецыяльныя вінты не дазволяць пад'ездавым вандалам адкруціць корпус і дастаць асноўныя элементы — лямпу, датчык, патрон. Што і казаць, вельмі актуальная для нашага часу тэма. Бо, як большая частка насельнікаў шматпавярховікаў змагла ўпэўніцца, металічныя дзверы з дамафонамі не ратуюць маёмасць ад хуліганаў усіх масцей.

Зборшчыца Людміла ІГУМНАВА.

Прадпрыемства магло б далей развівацца, асвойваць новыя віды прадукцыі. І, што самае галоўнае, даваць работу тым людзям, якім знайсці прымяненне сваіх сілаў вельмі складана. З інжынерам па эксплуатацыі будынка Тацянай Іванаўнай абыходзім цэхі: цеснасць адразу кідаецца ў вочы. Працаўнікі ў асобных падраздзяленнях, што называецца, дыхаюць адно аднаму ў патыліцу. Няма тут, што мусіць быць на кожным прадпрыемстве, а на гэтым быць абавязана: медыцынскага кабінета, пакоя аховы працы, пакоя для харчавання, так званага пакоя адпачынку. Апошняя ёсць амаль на кожнай ферме, пакой адпачынку з мяккай мэбляй даводзілася бачыць нават на плывучым інтэрнаце, так званай брандвахце «Днепра-Бугскага воднага шляху», а тут, дзе працуюць людзі з асаблівасцямі здароўя, яго няма. Няма, таму што няма месца. У якіх толькі закутках ні абсталяваны распранальні, куточкі для абедзеннага чаю і бутэрброда! Хоць усюды падтрымліваецца чысціня і парадак, многія такія памяшканні не маюць акон, іх вельмі цяжка праветрываць. Санітарныя службы стаміліся пісаць прадпісанні, але і яны разумеюць, што ўсё неабходнае не ствараецца не ад нежадання палепшыць умовы працы, а ад немагчымасці гэта зрабіць.

Дык працаўнікі не скардзяцца. Большасць з іх — вельмі добразычлівыя людзі са станоўчым жыццёвым настроем. Старшыня прафкама, старшыня пярвічнай арганізацыі інвалідаў па зроку Ала Палянюк расказвае, што на прадпрыемстве цяпер працуе 59 інвалідаў па зроку і 25 інвалідаў па іншых захворваннях. Многія з гэтых людзей работа проста вырвала з палону чатырох сцен, безнадзейнасці, адзіноты. Са сваімі, хай невялікімі, заробкамі яны змаглі адчуць сябе паўнавартаснымі людзьмі. Ала Міхайлаўна расказала, што ў адным з цэхаў працуе былы настаўнік. Чалавек, які любіў сваю работу, быў любімы калегамі і вучнямі, заўсёды знаходзіўся ў віры жыцця, раптам страціў зрок. Можна сабе ўявіць ступень дэпрэсіі і адчаю. Але з прыходам на працу ў асяроддзе людзей з падобнымі праблемамі паціху адаптаваўся да жыцця. Цяпер працуе, актыўна ўдзельнічае ў грамадскім жыцці калектыву. Грамадская работа на гэтым заводзе — гэта нешта адметнае ў адрозненне ад іншых прадпрыемстваў. У звычайнай арганізацыі часта да яе ставяцца як да нечага другаснага, нявартага, бо кожны спяшаецца хутчэй туды, дзе яго чакае тысяча іншых спраў. Тут жа для многіх — адзінае месца, дзе можна сябе рэалізаваць. Наталля Чарнякова, напрыклад, працавала звычайнай зборшчыцай. Таленавітая дзяўчына была асноўнай салісткай на ўсіх канцэртах, на ўсіх святах. Цяпер яе паставілі культарганізатарам «Вертэкса». Не пашкадавалі грошай на стаўку, а чалавек шчаслівы, бо гэта яго месца, і іншыя задаволены, бо да сваіх абавязкаў яна заўсёды ставіцца з душой.

Апошнім часам не сустракала кіраўніка прамысловага ці сельскагаспадарчага прадпрыемства, які б не скардзіўся на мароку з «абавязанымі» асобамі. Усім дакучыла пакрысе такога кантынгенту ў якасці працаўнікоў. А праца іх — слёзы. Дырэктар Юрый Верасоцкі таксама прыводзіць прыклады, як некаторыя з іх наўмысна парушаюць працоўную дысцыпліну, прыходзяць на падпітку, працуюць абы-як. Але бывае і ўсё. Ёсць некалькі прыкладаў, што на гэтым прадпрыемстве гора-майстры пачалі прыкметна выпраўляцца. Яны пагледзелі, як годна паводзяць сябе, як даражаць працай хворыя людзі, і сумленне, у каго яно канчаткова не прапіта, загаварыла.

У дырэктара ж цяпер асноўны клопат — памяшканне. Знаходзілі яны розныя варыянты, але пакуль згоды з гарадскімі ўладамі не дасягнута. Здавалася б, падарунак лёсу паказаўся на гарызонце, перасяліліся ў новае памяшканне суседзі — РАУС Маскоўскага раёна Брэста. Вызваліўся стары драўляны будынак. «Вертэкс» адразу паклаў вока, гатовыя былі правесці рэканструкцыю, дабудаваць другі паверх. Але атрымалі адмову. Аказваецца, згодна з генеральным планам забудовы горада, гэты будынак будуць зносіць. Больш за тое, само прадпрыемства атрымала паведамленне, што і яго карпусы падлягаюць зносу ўсё па тым жа плане. Бо на гэтым месцы задумана элітнае жыллё. Тыя казармы ў Паўднёвым мікрараёне, што ім прапанавалі ўзамен, паўразваленыя, засталіся без кацельняў і камунікацый. Адолець такую будоўлю невялікаму прадпрыемству проста не пад сілу. Калі строга падысці да выканання распараджэння, то прадпрыемства давядзецца закрыць, а людзей распусціць. Іншая справа, што пра канкрэтныя тэрміны рэалізацыі генеральнага плана забудовы на тым участку, дзе стаіць завод, пакуль не гаворыцца. А цяпер, калі крызіс уносіць многія карэктывы ў тым ліку ў планы будаўніцтва, магчыма, у «Вертэкса» ёсць некалькі гадоў. Але ж рана ці позна пытанне зноў паўстане...

* * *

Пахадзіўшы па цэхах, пагаварыўшы з рабочымі, у свядомасці выплыла, здаецца, недзе прачытанае: ніякія яны не «людзі з абмежаванымі магчымасцямі». Яны нармальныя людзі, якім мы абмежавалі магчымасці. І мы, грамадства, адказныя за свае паводзіны. Хацелася б, каб памяталі пра гэта тыя, хто будзе прымаць канчатковае рашэнне па будынку не зусім звычайнага завода.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Вытворчае памяшканне.

Крызісныя нечаканасці

Старшыню рэкамендавана вызваліць...

А ўсё з-за кароў. «Мясных»

Супрацоўнікі Камітэта дзяржаўнага кантролю Віцебскай вобласці прааналізавалі, як у рэгіёне ствараецца статак мясной жывёлагадоўлі. Вядома, што ў адрозненне ад «малочных» кароў, першыя не патрабуюць значных матэрыяльных выдаткаў. Паралельна можа вырашацца пытанне вытворчасці высакаякаснай ялавічыны. Ды і магчыма эфектыўна выкарыстоўваць масівы натуральных кармавых угоддзяў. А яшчэ гэты кірунак жывёлагадоўлі вельмі перспектыўны для рэгіёнаў з нізкай шчыльнасцю насельніцтва. Ёсць і іншыя плюсы.

Па звестках дзяржаўнай статыстычнай справаздачы на пачатак красавіка ў сельскагаспадарчых арганізацыях Віцебскай вобласці мелася 24,4 тысячы кароў мяснога кірунку (12,3 працэнта ад агульнай колькасці).

Як паказалі селетнія праверкі, у шэрагу гаспадарак работа па стварэнні статкаў мяснога кірунку і ўмоў для іх утрымання ў адпаведнасці з тэхналогіяй фактычна не праводзілася. Толькі справаздачы прадстаўляліся. Пры гэтым пагалоўе кароў мяснога кірунку, што адзначалася ў справаздачах, утрымлівалася разам з дойным статкам. Мясных кароў даілі, і гэтае малако ўлічвалася ў агульным валавым надоі па гаспадарцы. Гэта ў сваю чаргу прыводзіла да скажэння паказчыка прадукцыйнасці дойнага статка.

Вось прыклад. Падчас праверкі СВК «Агра-Селішча» Ушацкага раёна ў лютым гэтага года выявілі скажэнне дзяржаўнай статыстычнай справаздачы па колькасці кароў. З 415 кароў 227 былі паказаны каровамі «малочнага кірунку», астатнія — «мяснымі». Апошнія ўтрымліваліся са сваімі малочнымі сёстрамі, іх таксама даілі. І атрыманае ад іх малако ўлічвалася ў валавым надоі па гаспадарцы. Аналагічная сітуацыя выяўлена праверкай у сакавіку ў СВК «Ілюшынскі» таго ж раёна.

За парушэнне парадку прадстаўлення дзяржаўнай статыстычнай справаздачнасці два СВК аштрафаваны на 3,5 мільёна рублёў. На пасяджэнні райвыканкама з удзелам спецыяліста Камітэта і кіраўнікоў усіх гаспадарак раёна пасля разгляду вынікаў праверкі фінансава-гаспадарчай дзейнасці СВК «Агра-Селішча» прынялі рашэнне рэкамендаваць агульнаму сходу гаспадаркі вызваліць старшыню кааператыва ад займаемай пасады.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Далёкае — блізкае

Ад «Эдэма» да «Чырвонай зоркі»

Справа штабс-капітана Манастырскага жыве!

Нядаўна ў Гродне пасля рэканструкцыі, якая доўжылася шэсць гадоў і каштавала каля двух мільярдаў рублёў, аднавіў працу кінатэатр «Чырвоная зорка», альбо, як яго здаўна называюць у горадзе над Нёманам, «Зорачка». З напаўаварыйнага стану ён, можна сказаць, вернуты да другога жыцця. Ды яшчэ якога! Гэта першы ў Беларусі кінатэатр павышанай камфортнасці, дзе самая сучасная апаратура, сістэма аб'ёмнага гучання «Dolby» арганічна спалучаецца з пакуль нязвыклымі для нас умовамі прагляду фільмаў — шыкоўныя скураныя крэслы, столікі з кнопкай выкліку афіцыянта, каб заказаць чай альбо каву з піражным (лузаць семкі трэба, натуральна, у іншым месцы), канапы на галёрцы, балкон...

На ўрачыстай цырымоніі адкрыцця аднаўленага кінатэатра гасцей сустракалі хлопцы і дзяўчаты з каледжа мастацтваў у касцюмах пад Чарлі Чапліна. Але яшчэ большым сюрпрызам стала прысутнасць на імпрэзе гродзенскага ўрача Георгія Манастырскага — унука штабс-капітана Сяргея Манастырскага, дзякуючы якому ў 1914 годзе і быў пабудаваны гэты кінатэатр, дакладней, як тады казалі, кінематограф. Георгій Барысавіч расказаў аб вядомых яму гістарычных фактах і, што вельмі сімвалічна, атрымаў білет ганаровага гледача кінатэатра.

Арганізатары кінематографаў у Вільні і Гродне браты Міхаіл і Сяргей МАНАСТЫРСКІЯ.

Дарэчы, да ўвагі тых, каго цікавіць гісторыя «Чырвонай зоркі»: у фае усталяваная музейная дошка з вельмі цікавымі матэрыяламі, што датычацца гэтага і іншых, ужо неіснуючых гродзенскіх кінатэатраў. Можна нават убачыць старыя білеты 30-х гадоў, якія былі знойдзены падчас работ па рэканструкцыі.

Дык чаму ж у штабс-капітана Манастырскага з'явілася ідэя пабудаваць у Гродне кінематограф і як яна ажыццяўлялася? Вось пра што сведчаць звесткі, якія захоўваюцца ў архівах і ў сям'і Манастырскіх.

Спрадвечны расійскі дваранскі род Манастырскіх звязаў свой лёс з Прынямоннем, верагодна, каля двухсот гадоў таму. У прыватнасці, бацька Сяргея Мікалаевіча Манастырскага, заснавальніка кінематографа «Эдэм» (затым — «Эдэн», Палонія», «Пан», «Чырвоная зорка») Мікалай Пятровіч Манастырскі служыў таварышам (намеснікам) гродзенскага губернскага пракурора. Сярод яго заслуг — выкрыццё банды рабаўнікоў, якая наводзіла жах на мясцовых памешчыкаў і купцоў. За гэту справу Мікалай Манастырскі быў прадстаўлены да звання стацкага саветніка, што, згодна з тагачасным табелем аб рангах, адпавядала вайсковаму генеральскаму чыну. Далейшая кар'ера ўяўлялася проста бліскучай, аднак неўзабаве, не дажыўшы і да сарака гадоў, Мікалай Пятровіч памёр, а яго жонцы адной забяспечыць вартае жыццё чацвярым дзецям было не пад сілу. Але, на шчасце, падставілі плячо блізкія людзі. За выхаванне хлопчыкаў, Міхаіла і Сяргея, узяўся ў Пецярбургу сваяк па бацькоўскай лініі, адстаўны генерал. Мабыць, пад яго ўплывам выбраў вайсковую службу і будучы заснавальнік кінематографа ў Гродне.

Штабс-капітан Манастырскі служыў у розных гарнізонах, а звольніўся ў адстаўку (ці, можа, у запас) з Ковенскага палка і нейкі час пражываў з сям'ёй у Маскве, пасля чаго ў сакавіку 1913 года прыехаў у Гродна. З якой мэтай? Аб гэтым губернскаму начальству стала вядома літаральна праз некалькі тыдняў, калі Сяргей Мікалаевіч актыўна ўзяўся за рэалізацыю задумы. І тут, пэўна, не абышлося без удзелу яго малодшага брата Міхаіла, які жыў у Вільні і займаўся там будаўніцтвам кінематографа. Хутчэй за ўсё, ён і параіў Сяргею таксама заняцца гэтай на той час новай і перспектыўнай справай.

У архівах захаваліся праектныя чарцяжы будынка кінематографа Манастырскага з малюнкам пярэдняга фасада. Можна азнаёміцца і з ягоным прашэннем на імя гродзенскага губернатара з просьбай дазволіць будаўніцтва канцэртнай залы-кінематографа. Вось што гаворыцца ў гэтым дакуменце (на мове арыгінала): «Предоставляя при сем в 2-х экземплярах план проектируемого мною 2-этажного здания в г. Гродно на свободном участке земли по Почтовой улице под № 4. Прошу сию постройку разрешить с приспособлением одной части дома для концертного зала, театральных представлений и кинематографа, а второй его части — для магазинов и одной жилой квартиры».

Кінатэатр «Чырвоная зорка».

...Прэм'ерны сеанс у кінематографе Манастырскага быў прызначаны на апошнюю дэкаду ліпеня 1914 года (падрыхтавалі рэкламныя афішы, запрасілі гасцей, праверылі на той час даволі высакакласную апаратуру), аднак гэта радасная для Сяргея Мікалаевіча падзея так і не адбылася. Першая сусветная вайна дыктавала іншыя прыярытэты, у тым ліку і што датычыцца лёсу Манастырскага. Замураваўшы цэглай вокны і дзверы ў сваім кінематографе, штабс-капітан пайшоў на фронт, дзе, як сведчаць ягоныя ўзнагароды і званне палкоўніка расійскай арміі, з гонарам выканаў свой вайсковы абавязак. А вось потым у грамадзянскай вайне ўдзельнічаць не стаў, ні за белых, ні за чырвоных ваяваць не захацеў.

Калі ж у 1922 годзе Манастырскі вярнуўся ў Гродна, то новыя польскія ўлады, як высветлілася, зусім не гарэлі жаданнем займаць бок заснавальніка мясцовага кінематографа. І дагэтуль ужо паспелі распарадзіцца ягоным тварэннем, перадаўшы кінематограф (цяпер пад назвай «Палонія») аднаму з акцыянерных таварыстваў...

Гістарычная даведка.

Кінематограф Сяргея Манастырскага ў Гродне ўсяго пяць гадоў саступае па ўзросце найстарэйшаму ў свеце (што пацверджана сертыфікатам камісіі па праверцы Кнігі рэкордаў Гінэса) кінатэатру «Геліяс», які адчыніўся ў польскім горадзе Шчэцін 26 верасня 1909 года.

У дакументах Гродзенскага павятовага ваенна-рэвалюцыйнага камітэта за ліпень-жнівень 1920 года ёсць звесткі, што на той час у горадзе было чатыры кінематографы. «Ліра» і «Эдэн» (змененая назва «Эдэма» Сяргея Манастырскага) 23 ліпеня 1920 года былі муніцыпалізаваныя. А два іншыя кінематографы («Люкс» і «Сатурн») не працавалі. У сувязі з чым мясцовы прафсаюз працаўнікоў мастацтваў звярнуўся ў Гродзенскі павятовы ваенна-рэвалюцыйны камітэт з пісьмовай просьбай «прыняць меры да адкрыцця кінематографаў «Люкс» і «Сатурн» , каб даць магчымасць атрымаць працу беспрацоўным музычнай секцыі нашага саюза».

У 30-я гады, у перыяд уваходжання Гродна ў склад Польшчы, у горадзе было пяць кінатэатраў: «Апола», «Маленькі люх», «Пан» (іншая назва кінематографа Манастырскага), «Уцеха» і «Геліяс».

Пасля ўз'яднання Заходняй Беларусі з БССР, у 1940-1941 гадах у Гродне працавалі тры кінатэатры: «Трэці інтэрнацыянал» «КІМ» і «Чырвоная зорка». Дарэчы, 21 чэрвеня 1941 года ў «Зорачцы» ішоў фільм «Таямнічы востраў».

...Сем гадоў Сяргей Манастырскі спрабаваў даказаць правы на пабудаваны за ягоныя сродкі кінематограф, але ўсе намаганні былі марнымі: польскую судовую сістэму мала цікавілі інтарэсы палкоўніка цяпер ужо неіснуючай расійскай арміі. Зразумеўшы, што нічога не вернеш, Сяргей Мікалаевіч пераехаў у Вільню, дзе, дарэчы, таксама паспрабаваў адчыніць кінатэатр. Але не атрымалася. Не маючы іншай спецыяльнасці, акрамя вайсковай, Манастырскі не меў і пастаяннай працы. А ад прапановы служыць у польскай арміі ён адмовіўся. Памёр Сяргей Мікалаевіч у 1940 годзе і пахаваны на старых вільнюскіх могілках побач са сваёй жонкай.

...Паводле інфармацыі дырэктара кінатэатра «Чырвоная зорка» Людмілы Ганчарук, цяпер ён разлічаны на 130 месцаў і пасля працяглай рэканструкцыі зноў пачынае набываць сярод гродзенцаў папулярнасць. Нягледзячы на тое, што білеты даражэйшыя, чым у іншых кінатэатрах горада. Напрыклад, эканом-месца на аднасерыйны фільм каштуе на сённяшні дзень 7 тысяч рублёў, а больш «казырныя» месцы — 10-12 тысяч рублёў. Але ж і ўмовы значна лепшыя, чым дзе яшчэ, можна сказаць, як дома. А таму здараюцца, асабліва па выхадных, і аншлагі.

Варта адзначыць, што яшчэ за савецкім часам у «Чырвонай зорцы» быў створаны кінаклуб «Ракурс», дзе рабілася стаўка на высокамастацкае, артхаўзнае кіно з яго абмеркаваннем пасля прагляду. На перыяд рэканструкцыі кінаклуб «узяў паўзу» і цяпер зноў запрашае ўсіх ахвотных. Першым фільмам у новай гісторыі «Ракурса» стаў «Мільянер з Трушчобаў» — лаўрэат васьмі прэмій «Оскар» і чатырох прэмій «Залаты глобус».

Такім чынам, адна з, пэўна, галоўных спраў Сяргея Манастырскага, да канца не рэалізаваная асабіста ім, працягвае жыць у Гродне!

Барыс ПРАКОПЧЫК.

УТВЕРЖДЕНО
Наблюдательный совет
ОАО «АСБ Беларусбанк»
27 марта 2009 года
Протокол № 6

БЕЛАРУСБАНК

Департамент по ценным бумагам
Министерства финансов
Республики Беларусь
ЗАВЕРЕНО
_______________ *Гальперин А.Л.*
09 апреля 2009 года

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ

об открытой продаже облигаций **пятьдесят четвертого выпуска** Открытого акционерного общества «Сберегательный банк «Беларусбанк»

1. Полное и сокращенное наименование эмитента:
полное: Открытое акционерное общество «Сберегательный банк «Беларусбанк» (в дальнейшем именуемое «Банк»);
сокращенное: ОАО «Акционерный Сберегательный банк «Беларусбанк» (ОАО «АСБ Беларусбанк»).

2. Место нахождения эмитента, телефон, факс, электронный адрес (e-mail)
Республика Беларусь, 220050, г. Минск, ул. Мясникова, 32, телефон — (017) 218-84-08, телефон/факс — (017) 222-26-26, e-mail — info@belarusbank.by.

3. Сумма зарегистрированного уставного фонда
Уставный фонд Банка составляет 2.288.787.859.000 (Два триллиона двести восемьдесят восемь миллиардов семьсот восемьдесят семь миллионов восемьсот пятьдесят девять тысяч) белорусских рублей.

4. Наименование периодического печатного издания, в котором ежегодно будет публиковаться бухгалтерская отчетность эмитента в составе, определенном законодательством, и сроки ее публикации
Бухгалтерская отчетность по итогам работы Банка за 2007 год опубликована 30 марта 2008 года в газете «Звязда». По итогам работы Банка за 2008 год и последующие годы указанная информация будет опубликована не позднее трех месяцев со дня окончания отчетного финансового года в газете «Звязда».

5. Место, время и способ ознакомления с более подробной информацией (проспектом эмиссии)
С более подробной информацией и копией проспекта эмиссии облигаций пятьдесят четвертого выпуска ОАО «АСБ Беларусбанк», оформленной в установленном порядке, можно ознакомиться визуально в филиалах-областных (Минском) управлениях, филиалах, центрах банковских услуг Банка, структурных подразделениях Банка, его филиалов и центров банковских услуг, а также в ОПЕРУ центрального аппарата Банка ежедневно (кроме выходных и нерабочих праздничных дней) в течение их рабочего времени.

6. СВЕДЕНИЯ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОЙ ПРОДАЖИ ОБЛИГАЦИЙ

6.1. Дата принятия решения о выпуске облигаций и наименование органа, принявшего это решение
Решение о выпуске **54**-го облигационного займа в соответствии с подпунктом 10.2. Устава Банка принято Наблюдательным советом Банка 27 марта 2009 года, протокол № 6.

6.2. Форма выпуска облигаций, объем эмиссии, количество, номинальная стоимость облигаций:

№ выпуска/параметры	**54 выпуск**
Форма и вид облигации	*В документарной форме, на предъявителя, дисконтные, неконвертируемые*
Валюта облигации	**Доллар США**
Объем эмиссии	**20 000 000 (Двадцать миллионов) долларов США**
Количество облигаций	**2 000 штук**
Серия, номера облигаций	**БЩ54, №№ 000001-002000**
Номинальная стоимость	**10 000 долларов США**

6.3. Цель выпуска облигаций
Выпуск облигаций осуществляется в целях привлечения временно свободных денежных средств физических лиц и направления полученных средств на выдачу кредитов для финансирования долгосрочных инвестиционных проектов и строительства жилья в соответствии с постановлением Совета Министров Республики Беларусь и Национального банка Республики Беларусь от 20.06.2006 № 776/10 «О направлении средств, полученных от размещения облигаций некоторых банков путем открытой продажи физическим лицам».

6.4. Период проведения открытой продажи облигаций
Открытая продажа облигаций проводится **с 04.05.2009 по 31.10.2010**, если больший срок не будет определен Правлением Банка. Срок открытой продажи может быть сокращен в случае полной реализации всего объема эмиссии облигаций.

6.5. Место и время проведения открытой продажи облигаций
После опубликования краткой информации об открытой продаже облигаций, заверенной Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь, открытая продажа облигаций производится Банком на внебиржевом рынке. Открытую продажу облигаций осуществляют филиалы, центры банковских услуг Банка, структурные подразделения Банка, его филиалов и центров банковских услуг, а также ОПЕРУ центрального аппарата Банка ежедневно в течение операционного дня соответствующего подразделения Банка.
Владельцами облигаций Банка могут быть физические лица – резиденты и нерезиденты, приобретающие их не в целях предпринимательской деятельности (далее – физические лица) и эмитент облигаций в соответствии с п. 5.1. Проспекта эмиссии облигаций.
Облигации размещаются по цене ниже номинальной стоимости за доллары США. В оплату облигаций физические лица обязаны внести денежные средства наличными либо перечислить в Банк в безналичном порядке. Денежные средства от открытой продажи облигаций будут поступать на соответствующие балансовые счета 4940, открытые в филиалах, центрах банковских услуг Банка, структурных подразделениях Банка, его филиалов и центров банковских услуг, а также в ОПЕРУ центрального аппарата Банка.
Цена размещения (продажи) одной облигации устанавливается ежедневно. Расчет стоимости облигаций на каждый день осуществляется по формуле:

Цп=Н/(1+П*К1/(365*100)+П*К2/(366*100)), где:

Н – номинал облигации;
П – доходность, устанавливаемая при выпуске облигации (3 % годовых);
К1 – количество дней до даты начала погашения облигации, приходящиеся на календарный год, состоящий из 365 дней;
К2 – количество дней до даты начала погашения облигации, приходящиеся на календарный год, состоящий из 366 дней.
Расчет цены продажи осуществляется с точностью до одного цента. Округление второго знака после запятой производится по правилам математического округления. При этом день размещения и день начала погашения облигации считается одним днем.
При покупке облигации за наличные денежные средства часть стоимости облигации в размере менее минимального номинала банкноты иностранной валюты физическое лицо вносит белорусскими рублями по обменному курсу продажи иностранной валюты, установленному в осуществляющем продажу облигации обменном пункте Банка на момент совершения операции продажи облигации. Округление второго знака после запятой производится по правилам математического округления.

6.6. Срок обращения облигаций
Срок обращения облигаций – **1096** календарных дней (с 04.05.2009 по 04.05.2012).

6.7. Дата начала погашения облигаций
Дата погашения облигаций – **04.05.2012.**

6.8. Размер дохода по облигациям, условия его выплаты
Доходом является дисконт (разница между номинальной стоимостью и ценой приобретения облигации), установленный из расчета доходности 3 (Три) процента годовых.
Выплата дисконтного дохода по облигациям производится владельцам облигаций при их погашении в валюте номинала.

6.9. Порядок погашения облигаций
Погашение облигации осуществляется Банком с **04 мая 2012 года** в отношении лица, предъявившего эту облигацию к погашению.
Погашение облигации независимо от места ее продажи осуществляют филиалы, центры банковских услуг Банка, структурные подразделения Банка, его филиалов и центров банковских услуг, а также ОПЕРУ центрального аппарата Банка ежедневно в течение операционного дня соответствующего учреждения Банка.
Облигация погашается при предъявлении оригинала облигации. При этом требование о погашении облигации должно быть предъявлено с 04 мая 2012 года.
При погашении облигации владельцу возмещается номинальная стоимость облигации наличными деньгами либо в безналичном порядке в соответствии с законодательством Республики Беларусь.
При погашении облигации выплата части номинала облигации не производится.

6.10. Условия и порядок возврата средств инвесторам при запрете выпуска облигаций Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь
В случае запрета Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь выпуска облигаций, Банк в срок **не позднее 30 дней** с момента принятия указанного решения возвращает владельцам облигаций денежные средства, направленные на покупку облигаций, с уплатой процентов за пользование денежными средствами (с даты продажи облигации до даты ее возврата, но не позднее дня истечения **30 дней** с момента принятия вышеуказанного решения) по процентной ставке 3 (Три) процента годовых.

6.11. Дата и номер регистрации облигаций
Облигации зарегистрированы Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь 09 апреля 2009 года.
Регистрационный номер: 5-200-02-0253.

6.15. Информация об обеспечении облигаций
Банк выпускает облигации без учета положений, предусмотренных в подпункте 1.7. пункта 1 Указа Президента Республики Беларусь от 28.04.2006 № 277 «О некоторых вопросах регулирования рынка ценных бумаг», в соответствии с подпунктом 1.8. пункта 1 названного Указа. Общий размер обязательств по облигациям не превышает 80 процентов нормативного капитала Банка. Порядок выпуска облигаций согласован Национальным банком Республики Беларусь.

Заместитель Председателя Правления – начальник ОПЕРУ ОАО «АСБ Беларусбанк» — **Г.С. Господарик**

Главный бухгалтер ОАО «АСБ Беларусбанк» — **И.П. Лысоковская**

http://www.belarusbank.by

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 1 от 28.08.2008 г., выданная Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100325912.

САПРАЎДНЫЯ ПРАФЕСІЯНАЛЫ ЗАЎСЁДЫ НА ВЫШЫНІ

Спецыялісты ЗАТ «Будпраект» перакананыя: мабільнасць і ўніверсальнасць — галоўныя ўмовы паспяховасці прадпрыемства

Дырэктар ЗАТ «Будпраект» Вольга ВЯЛІЧКА.

Так па меркаванні праекціроўшчыкаў будзе выглядаць вуліца Валынца ў мікраараёне Вілейкі.

У кожнай краіны, зразумела, ёсць свае адметнасці, якія адрозніваюць яе ад іншых. Гэта і асаблівасці побыту, культуры, мовы, а яшчэ прыродныя ўмовы. Да такіх важных момантаў, безумоўна, можна аднесці таксама знешні выгляд населеных пунктаў — гарадоў, пасёлкаў, даволі вялікіх і нават зусім маленечкіх вёсак. Аблічча тых ці іншых мясцін разам вызначае агульны імідж дзяржавы, усё тое, пра што замежныя турысты будуць узгадваць, калі вернуцца дадому. Нездарма ж кожная краіна ў гэтым сэнсе заўсёды імкнецца быць індывідуальнай, адметнай і прывабнай як для месцічаў, так і для гасцей. Сярод турыстычных аператараў наконт гэтага нават існуюць спецыяльныя тэрміны. Аднак ці магчыма ўціснуць усе «іскрынкі» краіны ў незразумелую для многіх абрэвіятуру? Напэўна ж, адказ тут будзе адмоўны.

Год роднай зямлі, які сёлета абвешчаны ў Беларусі, вызначае стаўленне да такой надзвычай важнай і актуальнай праблематыкі ў нашай краіне. Гэта не толькі захаванне гістарычнай спадчыны (што, вядома ж, адносіцца да асноўных дзяржаўных прыярытэтаў), а і добраўпарадкаванне, прафесійны падыход да планіроўкі населеных пунктаў, асобных аб'ектаў вытворчай і сацыяльнай сферы. Самі былі сведкамі, калі падчас наведвання аднаго з беларускіх рэгіёнаў прадстаўнікамі расійскіх сродкаў масавай інфармацыі ў межах чарговага прэс-тура калегі былі вельмі здзіўлены дагледжанасцю не толькі цэнтральных населеных пунктаў, а і самай што ні на ёсць глыбінкі.

Вельмі прыемна адзначаць, што на працягу апошніх гадоў у Беларусі адзначаецца імклівы рост аб'ёмаў будаўніцтва. Цяпер не надта спрыяльныя для гэтага часы (па прычыне пэўных фінансавых цяжкасцяў), аднак будоўля рэзка не згортваецца. Паступальна, крок за крокам, увасабляецца ў жыццё шэраг важнейшых дзяржаўных праграм. У іх рэалізацыі актыўна ўдзельнічаюць праектныя арганізацыі — з якіх, уласна кажучы, усё і пачынаецца. Пра іх дзейнасць не надта часта даводзіцца чуць, больш узгадваецца пра прадстаўнікоў іншых галін. Між тым справа гэтая вельмі адказная, надзвычай важная.

Сапраўдныя прафесіяналы заўжды ацэньваюцца па канкрэтных аб'ектах, якія яны спраектавалі. Адпаведна і попыт на такіх спецыялістаў стабільна вялікі. Нават падчас эканамічных цяжкасцяў. Няхай адзначаюцца пэўныя негатыўныя моманты ў развіцці народнагаспадарчага комплексу, аднак, каб выйсці са складанай сітуацыі з найменшымі стратамі, неабходна дакладна вызначыць свае арыенціры. Толькі такім чынам магчыма выкарыстаць сітуацыю на сваю карысць.

Нездарма многія аналітыкі адзначаюць: эканамічныя цяжкасці, якія перажываюць многія краіны, — гэта своеасаблівы шанц для асваення рынкавай прасторы. Калі падыходзіць менш глабальна, то і ў такой сітуацыі можна працаваць паспяхова: мець добрыя фінансавыя вынікі, закупляць найноўшае абсталяванне, развіваць сацыяльныя праграмы, забяспечваць стабільна высокі дабрабыт работнікаў. Зразумела, захаваць такі ўзровень магчыма толькі ў адным выпадку — калі не сядзець склаўшы рукі. Дарэчы, гэтую аксіёму яскрава пацвярджае досвед закрытага акцыянернага таварыства «Будпраект», што ў Маладзечне. Гэта сапраўды пазітыўны прыклад працы згуртаванага калектыву прафесіяналаў найвышэйшага ўзроўню. Якіх у Беларусі (ды і не толькі ў нашай краіне) яшчэ пашукаць. Зразумела, іх добра ведаюць, паколькі ЗАТ «Будпраект» выдатна сябе зарэкамендаваў. Пэўна, не будзе перабольшваннем, калі сказаць, што гэтая праектная арганізацыя мае бездакорную дзелавую рэпутацыю, якая склалася на працягу доўгага часу і якую спецыялісты пастаянна падмацоўваюць рэальнымі справамі. Тут цудоўна разумеюць: любая памылка каштуе дорага, таму імкнуцца працаваць як мага лепш. У гэтым мы пераканаліся, на ўласныя вочы ўсё пабачыўшы, калі ў чарговы раз завіталі на ЗАТ «Будпраект»...

Адметны год

Мінулы год для закрытага акцыянернага таварыства «Будпраект» шмат у чым стаў сапраўды адметным. Летась праектная арганізацыя ўрачыста адсвяткавала сваё 40-годдзе. Па чалавечых мерках гэта цудоўны ўзрост — вопыту і ў той жа час вялікіх планаў на перспектыву. ЗАТ «Будпраект» такому параўнанню адпавядае ў поўнай меры, паколькі не толькі выдатна сябе адчувае ў сучасны момант, а і з упэўненасцю пазірае ў будучыню. Безумоўна, не ўсё за 40-гадовую гісторыю існавання закрытага акцыянернага таварыства «Будпраект» было так бясхмарна. Любая справа ў сваім развіцці перажывае, мякка кажучы, зусім розныя часы. Не стала тут выключэннем і ЗАТ «Будпраект». Арганізацыя створана ў 1968-м і адразу была зарыентаваная забяспечваць патрэбы даволі вялікай тэрыторыі. Варта заўважыць, што ў сярэдзіне 1960-х гадоў адзначаўся вялікі попыт на праектныя паслугі. З чаго ж пачыналі? «Старт» атрымаўся сімвалічным: вытворчае памяшканне плошчай 200 «квадратаў» і працоўны калектыў з 20 работнікаў.

Адразу праектавалі ў пераважнай большасці сельскагаспадарчыя аб'екты. Уваходзілі ў склад Белсельбуда, а праз колькі гадоў — праектна-пошукавага інстытута па сельскім будаўніцтве «Мінсксельбудпраект». У 1987-м пачалі ўзводзіць уласны адміністрацыйны будынак, будаўніцтва якога завяршылася праз тры гады. Пачатак 1990-х гадоў памятаюць многія — вірлівы і складаны час, які, дарэчы, перажылі далёка не ўсе прадпрыемствы. Тых, што здолелі ўтрымацца, захаваць вытворчы патэнцыял і аснову калектыву, можна літаральна пералічыць на пальцах.

Да іх ліку можна аднесці ЗАТ «Будпраект». Для цяперашняга кіраўніка арганізацыі Вольгі Вялічкі мінулы год таксама атрымаўся багаты на «круглыя даты». Вольга Рыгораўна прыйшла сюды працаваць восенню 1988-га. Атрымліваецца, што ў «Будпраекце» яна дваццаць з лішкам гадоў — палову з усяго часу існавання арганізацыі. Вельмі сімвалічна, праўда? Дарэчы, гэтыя гады атрымаліся насычаныя падзеямі. Як мы ўжо ўзгадвалі, асабліва складанымі былі 1990-ыя. Калектыў тады зменшыўся больш чым у чатыры разы! Людзей, безумоўна, можна зразумець, паколькі заробкі ў праекціроўшчыкаў у той час былі мізэрныя, а сям'ю неяк карміць трэба. Вось і падаліся многія проста на рынак, пэўная частка спецыялістаў згубіла кваліфікацыю. Утрымаліся нямногія, аднак тыя, хто застаўся, цяпер ніколькі не шкадуюць аб сваім выбары. Яны напрацавалі проста ўнікальны практычны досвед, на які цяпер абапіраецца ўвесь калектыў. Зразумела, агульны вынік складаецца з намаганняў усіх работнікаў (кожнага на сваім месцы), вялікая заслуга ў сённяшніх поспехах кіраўніцтва, якое выбрала аптымальную стратэгію развіцця. Напрыклад, нават у самыя складаныя часы ўдалося зберагчы вытворчыя актывы. Вельмі важна, што на ЗАТ «Будпраект» здолелі захаваць структуру арганізацыі, якая працуе як сапраўдны праектна-пошукавы інстытут.

За кожным праектам заўсёды неабходна бачыць канкрэтнага чалавека. Толькі ў такім выпадку можна спадзявацца на тое, што ў выніку атрымаецца варты канчатковы прадукт — дом, вытворчы аб'ект, бальніца, Дом культуры, інтэрнат і гэтак далей.

— Пэўны час таму ўзнікла сапраўдная «мода» на творчыя майстэрні, арганізаваныя па заходнім варыянце, — заўважае Вольга Вялічка. — Усе кінуліся ствараць майстэрні, а праектныя інстытуты, як лічылася, — гэта форма, якая аджыла сваё. Мы не пайшлі на змяненні і адпаведны падыход апраўдаў сябе. Інстытут ёсць інстытут — такая структура паказала сваю жыццяздольнасць, эфектыўнасць, зарэкамендавала сябе з самага лепшага боку. Дарэчы, гэта адзначаюць не толькі айчынныя спецыялісты, але і замежныя. Калі прыязджаў галандскі архітэктар, ён быў проста ў захапленні ад таго, як у нас усё належным чынам арганізавана.

І сапраўды — на ЗАТ «Будпраект» усё арганізавана як мае быць, таму сістэма і працуе зладжана, як надзейны гадзіннік. Усе аргументы на карысць менавіта такой структуры пасля знаёмства з творчым працэсам выглядаюць цалкам абгрунтаванымі, паколькі пацверджаны канкрэтнымі прыкладамі. Ды і заказчыкі, якія мелі вопыт супрацоўніцтва з майстэрнямі, не надта задаволеныя і ў далейшым робяць свой выбар на карысць больш эфектыўных структур. Вядома, попыт на праекціроўшчыкаў па-ранейшаму застаецца вялікі, аднак у гэтай справе няма права на памылку, бо ўсе хібы тут вельмі небяспечныя, таму перавага — за надзейнымі праектнымі арганізацыямі. Да якіх, зразумела, адносіцца і Закрытае акцыянернае таварыства «Будпраект».

Чым прываблівае глыбінка?

Доўгі час сам тэрмін «глыбінка» меў не зусім прывабны сэнс. Вёскі, пасёлкі і невялікія гарадкі атаясамліваліся з напружанай сітуацыяй на рынку працы, недастаткова развітай сацыяльнай інфраструктурай, «умоўнымі» заробкамі і г.д. Тузін праблем неабходна было вырашаць комплексна, прычым рабіць гэта трэба было неадкладна, інакш працэс мог прыняць незваротны характар.

Нездарма мерапрыемствы па развіцці (калі быць больш дакладнымі — па адраджэнні) малых гарадоў, якія зацверджаны некалькі гадоў таму, набылі статус дзяржаўнай праграмы. А значыць, кірунак быў прызнаны адным з нацыянальных прыярытэтаў. На працягу апошняга часу паспяхова рэалізуецца і грунтоўная праграма адраджэння і развіцця вёскі. І за даволі непрацяглы час у глыбінцы пачалі адбывацца змены да лепшага.

Відавочна, што больш прывабным стаў знешні выгляд населеных пунктаў. У гэтым вялікая заслуга спецыялістаў ЗАТ «Будпраект» — у шэрагу гарадоў, пасёлкаў і вёсак прыгажосць з'яўляецца менавіта з-пад іх лёгкай рукі. Напрыклад, пры непасрэдным удзеле работнікаў гэтай праектнай арганізацыі пачала разгортвацца праграма масавага жыллёвага будаўніцтва ў вёсцы. Адразу такі падыход многія ўспрымалі з недаверам, паколькі лічылі справу проста «непад'ёмнай». Вядома, што жыллёвае пытанне — заўсёды актуальная і цяжкая ў вырашэнні праблема. Таму вельмі важна было скрануць яе з «мёртвага пункта». Адпраўны момант шмат у чым вызначальны, ад яго залежыць поспех усёй справы, канчатковы вынік. І невядома яшчэ, ці «закруцілася» б актыўнае будаўніцтва жылля ў вёсцы, калі б пачатак атрымаўся «не вельмі».

Першы вопыт стаўся ўдалым, і цяпер узвядзенне катэджаў для работнікаў сельгаспрадпрыемстваў стала звычайнай справай. Утульныя дамкі, якія маюць усе «гарадскія» выгоды, — халодную і гарачую ваду, каналізацыю, газазабеспячэнне. Такое жыллё, упэўнены, марыў бы мець кожны з нас. Праекты дамкоў, якія ўзводзяць гаспадаркі для сваіх работнікаў, даволі разнастайныя — што называецца, выбірай на свой густ. Гэта дыхтоўнае, арыгінальнае жыллё, такія катэджы сапраўды песцяць вока. Падчас іх узвядзення прымяняюцца сучасныя матэрыялы, робіцца адметная планіроўка.

1

1. Архітэктар Андрэй ГЛАДКІ з эскізамі развіцця санаторыя «Спадарожнік» на возеры Нарач.

2. Інжынер аддзела цеплагазазабеспячэння Таццяна УЮГІНА.

3. Інспектар па кадрах Надзея ПІСАРЫК заўжды ў курсе ўсіх спраў калектыву.

2

Вельмі важна, што праектаванне забудовы ў глыбінцы вядзецца па ўсіх правілах — адразу цэлымі кварталамі. Такім чынам, населеныя пункты набываюць зусім іншы выгляд, чым раней. Новы тып населенага пункта, які з'явіўся ў Беларусі некалькі гадоў таму, — аграгарадкі. Як правіла, гэта цэнтральныя сядзібы пэўных сельгаспрадпрыемстваў, дзе ў асноўным і адбываецца актыўнае будаўніцтва жылля. Меркавалася, што тут будзе захоўвацца адметнасць вясковага ладу жыцця (прыватныя гаспадаркі вяскоўцаў) і адначасова развівацца самая сучасная сацыяльная інфраструктура, сэрвіс, які задавольвае надзённыя патрэбы не толькі ўласна жыхароў аграгарадка, а і ўсёй найбліжэйшай акругі.

— Менавіта такім чынам у шэрагу выпадкаў удалося прыцягнуць у сельскую гаспадарку неабходных спецыялістаў, — адзначае Вольга Вялічка. — Кадравая праблема для аграпрамысловага комплексу была (і для асобных рэгіёнаў пакуль, на жаль, застаецца) даволі актуальнай. Праз вы- [illegible]

Сёння ў інстытуце шмат здольнай моладзі. У тахналагічным аддзеле пад кіраўніцтвам маладога інжынера Аляксея ФІЛІПАВА (другі справа) плённа працуюць Таццяна СЯМАК, Анатолій МАРЦІНОЎСКІ, Анжэла МІЦКЕВІЧ.

[illegible]

Завод па вытворчасці сродкаў аховы раслін, які ўзводзіцца ў Пухавіцкім раёне, — унікальны аб'ект. Мерапрыемствы па яго ўзвядзенні выконваюцца ў межах рэспубліканскай інвестыцыйнай праграмы, што падкрэслівае значнасць такой вытворчасці. Мабыць, таму ад праектавання адмовіліся некалькі вядомых мінскіх фірмаў. А спецыялісты «Будпраекта» паспрабавалі свае сілы і справіліся з адказным заданнем.

Калі з душой, то атрымаецца

[illegible]

3

[illegible] адкрыты да кантакту з патэнцыйнымі заказчыкамі.

— Неабходна заўжды праяўляць актыўнасць, карпатліва вывучаць рынак і дакладна ведаць патрэбы спажыўцоў, — упэўнена Вольга Вялічка. — Вельмі важна быць мабільнымі, аператыўна рэагаваць на запатрабаванні заказчыкаў. Таму вялікую ўвагу надаём таму, каб у нас была самая сучасная апаратура і камп'ютарнае забеспячэнне. Так павышаюцца не толькі ўласна тэрміны выканання работ, а і якасць падрыхтоўкі праекта. Кліент адразу бачыць, што мае справу з прафесіяналамі, якія здольныя ўсё выканаць (і выканаюць) на найвышэйшым узроўні. Таксама сярод своеасаблівых «сакрэтаў» устойлівасці праектнай арганізацыі можна назваць універсальнасць. Напрыклад, мы асвоілі шэраг кірункаў і працягваем рухацца далей. Зараз афармляем ліцэнзію на праектаванне ахоўнай сігналізацыі, падрыхтавалі спецыяліста, які праводзіць разлікі па ўзроўні шуму. Гэта вельмі актуальнае пытанне, таму, думаю, наша прапанова будзе карыстацца попытам. У структуры з'явіліся новыя аддзелы, якія ахопліваюць тыя кірункі, якія запатрабаваныя часам.

Заказчыкі ў Закрытага акцыянернага таварыства «Будпраект» самыя розныя. Як паведаміў Уладзімір Зайцаў, актыўна супрацоўнічаюць з Адміністрацыяй Прэзідэнта (у прыватнасці, займаліся аб'ектамі ў Віцебскай вобласці). Шмат праектаў выконваецца таксама для Камітэта па працы і сацыяльнай абароне Мінскага аблвыканкама. Гэта можна нават акрэсліць як адзін з галоўных кірункаў дзейнасці «Будпраекта». Сацыяльныя аб'екты, якімі займаліся работнікі арганізацыі, вызначаюцца нейкай асаблівай аўрай. Гэта зусім не перабольшанне — бачылі б вы, з якімі пачуццямі расказваюць аб праектах для «сацыялкі» ў ЗАТ «Будпраект». Напэўна, такое стаўленне менавіта з-за стратэгіі, якую агучыла Вольга Вялічка: «За праектам неабходна бачыць канкрэтнага чалавека». Такі падыход добра відаць на практыцы — у жыллёвым будаўніцтве, на вытворчых і сацыяльных аб'ектах.

У вёсцы Слаўкава, што на Нясвіжчыне, спраектаваны Дом дзённага знаходжання інвалідаў. Будаўніцтва ажыццяўляецца за сродкі абласнога бюджэту. Гэта сапраўды вялікі цэнтр, дзе створаны ўсе належныя ўмовы для нямоглых людзей. Мяркуецца, што інваліды з цікавасцю і карысцю змогуць бавіць тут час. Акрамя ўсяго іншага прадугледжана, што яны будуць займацца і мастацкай самадзейнасцю ў асобнай актавай зале. У доме-інтэрнаце ў Свіры Мядзельскага раёна ўведзена ў эксплуатацыю новая кацельня. Раней пры ўдзеле спецыялістаў ЗАТ «Будпраект» тут з'явіўся новы корпус. Вялікі аб'ём работ выкананы ў Рэспубліканскім інтэрнаце ветэранаў вайны і працы ў Ждановічах. Дзякуючы намаганням спецыялістаў праектнай арганізацыі, усё тут літаральна пераўтварылася. Для нямоглых людзей удалося стварыць па-хатняму ўтульныя ўмовы. Ці гэта не найлепшая характарыстыка працы арганізацыі?

Адметна, што Закрытае акцыянернае таварыства «Будпраект» актыўна займаецца дабрачыннасцю. У Рэспубліканскім інтэрнаце ветэранаў вайны і працы ў Ждановічах зрабілі праект водагразелячэбніцы і басейна. Таксама за свае сродкі ўзвялі тут і прыгожую капліцу. Бясплатна зрабілі і праекты храмаў у Маладзечне, у вёсцы Насілава, а да царквы ў Занарачы, што на Мядзельшчыне, бясплатна падцягнулі прыродны газ. Такія міласэрныя ўчынкі сведчаць пра многае. Перш за ўсё пра тое, што справы «Будпраекта» — заўсёды ад душы. А калі ёсць такое стаўленне, то ўсё атрымаецца. Ужо будзьце ў гэтым упэўненыя.

8

Горад будучыні

Спецыялісты Закрытага акцыянернага таварыства «Будпраект» распрацоўвалі і шэраг медыцынскіх аб'ектаў. Напрыклад, можна ўзгадаць рэканструкцыю дзіцячай бальніцы ў Маладзечне. Як заўважыла Вольга Вялічка, удалося пераканаць заказчыка вынесці харчаблок у асобны будынак. Такім чынам вызвалілася месца ў самой бальніцы. Поўным ходам ідуць работы ў Валожынскай ЦРБ, праведзена рэканструкцыя аперацыйнага і рэанімацыйнага блокаў Смаргонскай ЦРБ. І тут маладзечанскія праекціроўшчыкі зноў-такі былі на вышыні.

— Вельмі адказная і цікавая работа — праекты дэталёвай планіроўкі населеных пунктаў, — кажа Вольга Вялічка. — Неабходна папярэдне апрацаваць вялікую колькасць зыходных звестак, каб дакладна ўсё запраектаваць — жыллё, школы, дзіцячыя садкі, гандлёвыя, спартыўныя, культурныя ўстановы, рух транспарту, дарогі і нават прадугледзець магчымыя змены ў дэмаграфіі. Вялікая работа праводзіцца ў Маладзечне, дзе праектуюцца два вялікія мікраараёны, — на 15 і 20 тысяч жыхароў.

Прыемна адзначыць, што ў такіх праектах спецыялісты «Будпраекта» прадугледжваюць нават колер фасадаў жылых дамоў. Каб сапраўды стварыць непаўторнае аблічча новых мікраараёнаў і людзям было прыемна там жыць. А не блытаць свае дамы, як герой расанаўскай камедыі «Іронія лёсу, ці З лёгкай парай». На «Будпраекце» распрацаваны таксама генплан прысталічнай Ратамкі. А таксама праект дэталёвай планіроўкі мікраараёна «Паўночны-2» у Вілейцы. Сутнасць у тым, што ў гэтым раённым цэнтры цяпер практычна не засталося свабоднай тэрыторыі пад новую забудову. Сёлета будзе заняты апошні такі «кавалак» — тут будзе здадзены ў эксплуатацыю 100-кватэрны жылы дом. Таму ў наступным усё будаўніцтва будзе праводзіцца ў мікраараёне «Паўночны-2», дзе плануецца ўзвесці прыкладна 1,1 тысячы кватэр. Гэтага па цяперашніх тэмпах хопіць гадоў на пяць. Да новага мікраараёна пракладваюцца неабходныя інжынерныя сеткі і камунікацыі.

Цікава, што ў жылых дамах, што мяркуецца пабудаваць у новым мікраараёне, плануюць зрабіць індывідуальнае ацяпленне — у кожнай кватэры будзе ўсталяваны газавы кацёл.

— Такі падыход быў апрабаваны на 80-кватэрным доме, які быў узведзены ў складзе ЖБК «Вясёлка» ў Валожыне, — узгадвае начальнік аддзела цеплагазазабеспячэння ЗАТ «Будпраект» Сяргей Аніська. — У гэтым жа райцэнтры плануецца ўзвесці яшчэ адзін дом з такой сістэмай ацяплення. Атрымліваецца вельмі зручна: жыхар самастойна рэгулюе тэмпературу ў кватэры. Падачу цяпла можна ўвогуле перапыніць (калі, напрыклад, чалавек некуды з'язджае) ці запраграмаваць падагрэў на канкрэтны час. Усё абсталяванне, якое пры гэтым прымяняецца, айчыннай вытворчасці. Пры жаданні трубы можна праклaсці ў падлозе, каб іх зусім не было бачна. Аднак заказчыкі пакуль аддаюць перавагу больш прывычным радыятарам.

Тэмпературу можна выстаўляць як уласна на ацяпляльным катле, так і на кожным з радыятараў.

Гэта ўжо зусім новы падыход да жылля. Такім чынам можна ацяпляць сваю кватэру заўсёды з камфортам. І, што вельмі важна, задаваць тэмпературу ў памяшканнях самастойна ў залежнасці ад надвор'я. Пацяплела — зменшыў падагрэў, падмарозіла — павялічыў. Усё проста, а галоўнае вельмі выгадна. Як паказвае практыка, у такім разе расходы на аплату ў некалькі разоў меншыя, чым звычайна. Вельмі эфектыўны такі варыянт для дзяржавы, бо змяншаюцца затраты ў сетках, а значыць спажыванне паліўна-энергетычных рэсурсаў у жыллёвым фондзе.

Так што карысць атрымліваецца ўзаемная. Гарады будучага, якія ўжо сёння праектуюць спецыялісты «Будпраекта», выглядаюць вельмі прывабна. Тут усё прадумана да дробязяў, такім чынам, каб было зручна і прыемна для жыцця. Нездарма самі работнікі вызначаюць гэтую работу як цяжкую і адказную, але цікавую. Спецыялісты ствараюць праекты, якія з цягам часу ўвасабляюцца ў жыццё. Праз колькі гадоў усё можна будзе пабачыць на ўласныя вочы.

Работнікі са стажам пры неабходнасці заўсёды прыходзяць на дапамогу сваім маладым калегам. Сумненняў наконт станоўчай перспектывы ўжо не ўзнікае, паколькі яе вызначае трывалая сувязь вопыту і маладосці. Гэта надзейная аснова для любога калектыву.

Попыт на майстэрства

Адзін з найбольш перспектыўных праектаў, распрацоўкай якога на «Будпраекце» зараз займаюцца, — рэканструкцыя вядомага санаторыя «Спадарожнік», які размешчаны ў Нарачанскім краі. Зараз гэтая ўстанова знаходзіцца ва ўласнасці «Беларусбанка». Як паведаміў архітэктар ЗАТ «Будпраект» Андрэй Гладкі, плануецца ўзвесці водагразелячэбніцу з басейнам. Побач з будынкам, які існуе цяпер, мяркуецца ўзвесці новы, сяміпавярховы корпус на 150 аднамесных нумароў.

Тут будзе спартыўная зала, кавярня, канферэнц-зала, а таксама вялікі спа-цэнтр, які не мае аналагаў у Беларусі. Спа-цэнтр будзе зроблены на ўзроўні найлепшых турэцкіх комплексаў, а таксама комплексу ў Бадэн-Бадэне. Як мяркуецца, каб дасягнуць найлепшага выніку, спецыялісты ЗАТ «Будпраект» наведаюць адпаведныя замежныя аб'екты, дзе належным чынам вывучаць вопыт іх узвядзення.

Таксама плануецца ўзвесці і інгаляторый, дзе пацыенты будуць дыхаць лячэбным паветрам, якое будзе загадзя падрыхтаванае з дапамогай ядлоўцавых галінак. Узвядзенне ўсіх гэтых аб'ектаў у санаторыі «Спадарожнік» мяркуецца распачаць у найбліжэйшай перспектыве. Ужо зроблены праект водагразелячэбніцы, распрацаваны эскізны праект усяго корпуса. Адметна, што «Беларусбанк» звярнуўся менавіта да спецыялістаў ЗАТ «Будпраект». Гэта яскравае пацвярджэнне іх высокага аўтарытэту, майстэрства, прафесіяналізму.

Паспяхова рэалізуецца праект па ўзвядзенні завода па вытворчасці сродкаў аховы раслін у Пухавіцкім раёне, якім займаецца Закрытае акцыянернае таварыства «Аўгуст-Бел». Яго заснавальнік — расійская фірма «Аўгуст», якая па аб'ёмах паставак адпаведнай прадукцыі выйшла на першае месца ў РФ. На працягу больш чым дзесяці гадоў яна развівае ўласную вытворчасць на Вурнарскім заводзе сумесевых прэпаратаў, што ў Чувашыі. Пэўны час таму пры яе ўдзеле было арганізавана прадпрыемства ў Кітаі. Развіццё вытворчасці ў Беларусі — адзін з відавочна перспектыўных кірункаў, яго распрацоўка прынясе агульную карысць. На заводзе, які мяркуецца пабудаваць у Пухавіцкім раёне, будзе выпускацца 6 відаў прадукцыі — пестыцыды, гербіцыды, фунгіцыды.

Гэта запатрабаваны асартымент, які пакуль не забяспечваюць айчынныя вытворцы, таму адпаведныя прэпараты завозяцца з-за мяжы. Расійскія інвестары сцвярджаюць, што кошт пэўных сродкаў аховы раслін пры ўмове іх выпуску ў Беларусі зменшыцца амаль на трэць. Такім чынам удасца здзейсніць імпартазамяшчэнне неабходнай прадукцыі і зэканоміць даволі вялікія сродкі. Гэтыя грошы могуць быць выкарыстаны, напрыклад, на мадэрнізацыю аграпрамысловай вытворчасці. Што ў выніку дазволіць палепшыць якасць, зменшыць сабекошт, а значыць павялічыць канкурэнтаздольнасць прадукцыі айчынных сельгасвытворцаў.

Завод, які ўзводзіцца ў Пухавіцкім раёне, — унікальны аб'ект. Мерапрыемствы па яго ўзвядзенні выконваюцца ў межах рэспубліканскай інвестыцыйнай праграмы, што падкрэслівае значнасць такой вытворчасці. Мабыць, таму ад праектавання адмовіліся некалькі вядомых мінскіх фірмаў. А спецыялісты «Будпраекта» паспрабавалі свае сілы і справіліся з адказным заданнем. Ужо ўзведзены асноўныя вытворчыя будынкі, лабараторныя цэхі — цэх тары і цэх тэрмічнай апрацоўкі.

Калектыў — адзіная каманда

Сёння ў Закрытым акцыянерным таварыстве «Будпраект» удалося не толькі аднавіць тую колькасць работнікаў, якая была тут у лепшыя часы, а і пэўным чынам павялічыць працоўны калектыў. Як мы ўжо ўзгадвалі, з'явіліся новыя падраздзяленні, на іх паслугі цяпер устойліва высокі попыт. У праектную арганізацыю апошнім часам прыйшло шмат моладзі. Сяргей Аніська як старшыня назіральнага савета акцыянераў ЗАТ «Будпраект» гэтым вельмі задаволены. Савет нечым нагадвае прафкамы на дзяржаўных прадпрыемствах. Гэтая структура з'яўляецца прадстаўніком інтарэсаў акцыянераў, дакладна адсочвае, якім чынам адміністрацыя выконвае яе рашэнні.

Дарэчы, на «Будпраекце» ніякага непаразумення ніколі нават не ўзнікала. Паколькі ўсе работнікі цудоўна разумеюць, што разам яны працуюць над увасабленнем адзінай мэты. «Усё жыццё працую тут, за гэты час былі розныя моманты — і добрыя, і не вельмі. Аднак цяпер мы задаволены сітуацыяй, прадпрыемства відавочна на ўздыме», — кажа начальнік электратэхнічнага аддзела Мікалай Адамейка. Напэўна, яго падтрымліваць усе работнікі «Будпраекта».

Мяркуйце самі: за мінулы год была выканана рэкордная за ўвесь час існавання арганізацыі колькасць праектаў. Сёлета таксама сітуацыя станоўчая — усё складваецца такім чынам, што вынікі не горшыя будуць. Гэта даход прадпрыемства, а значыць, дабрабыт кожнага з членаў прадпрыемства. Напэўна ж, станоўчага выніку ўдалося дасягнуць шмат у чым з-за таго, што згуртаваны калектыў працуе як адзіная каманда аднадумцаў. Форма ўласнасці, якая была абрана ў свой час, і структура арганізацыі «Будпраекта» дазваляюць належным чынам рэалізаваць сябе кожнаму з работнікаў.

Напрыклад, Аляксей Філіпаў у верасні 2005 года пасля заканчэння Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта ўладкаваўся ў гэтую праектную арганізацыю. Спачатку працаваў інжынерам-тэхнолагам. Цяпер узначальвае тэхналагічны аддзел, у якім працуюць шэсць чалавек, усе яны — маладыя спецыялісты. «Значны спектр дзейнасці — вялікі плюс нашай арганізацыі, — перакананы Аляксей Філіпаў. — Трэба быць універсальнымі. Калі займацца нечым адным, такіх аб'ёмаў дакладна не выцягнуць».

З ім цалкам згодная начальнік канструктарскага аддзела Людміла Бародзіч, якая на «Будпраекце» з пачатку 1990-х гадоў. Людміла Сцяпанаўна ўзгадвае: калі ўладкавалася сюды, то арганізацыя займалася пераважна праектаваннем сельскагаспадарчых будынкаў. А цяпер спецыялізацыя значна пашырылася. Усе працуюць на камп'ютарах — так лягчэй і спраўляешся з усім намнога хутчэй. Апошнім часам і ў канструктарскі аддзел прыйшлі маладыя спецыялісты, з якіх, упэўнена Людміла Бародзіч, з цягам часу вырастуць сапраўдныя майстры сваёй справы.

Былі ж і зусім іншыя часы — на працягу пэўнага перыяду абнаўлення калектыву на «Будпраекце» зусім не адбывалася. Таму прыход моладзі быў вельмі дарэчы. Работнікі са стажам пры неабходнасці заўсёды прыходзяць на дапамогу сваім маладым калегам. Сумненняў наконт станоўчай перспектывы ўжо не ўзнікае, паколькі яе вызначае трывалая сувязь вопыту і маладосці. Гэта надзейная аснова для любога калектыву.

Што ж прыцягвае ў «Будпраект» моладзь? Зразумела, не на апошнім месцы тут заробатная плата — дарэчы, адна з самых высокіх у Маладзечне. Як заўважыў тэхнік групы выпуску Раман Аўчыннікаў, у параўнанні з тым, што ён атрымліваў на сталічным заводзе, гэта «неба і зямля». Заробку ў «Будпраекце» з лішкам хапае ўсёй маладой сям'і: жонка ў дэкрэтным адпачынку дагледае дзіця — у Аўчыннікавых гадуецца сынок Сашка. Дарэчы, гэта першае немаўля гэтага года ў Маладзечне.

Пра такі цікавы факт мы даведаліся ад неардынарнага чалавека — Віктара Вайцюшонка. Віктар Віктаравіч у «Будпраекце» вось ужо шосты год. Працуе спецыялістам па абслугоўванні будынка (вядома ж, сяміпавярховы адміністрацыйны комплекс патрабуе належнага догляду). Дзесяць гадоў таму пераехаў у Беларусь з Казахстана, дзе выкладаў у Кустанайскім індустрыяльна-педагагічным каледжы і політэхнічным інстытуце. Вайцюшонак — аўтар шэрагу падручнікаў па будаўнічай справе. Займаўся і журналістыкай, двойчы пабываў у Афганістане. Дарэчы, пра жыхароў Кустаная, якія не вярнуліся з той вайны (іх было 81), Віктар Віктаравіч выдаў кнігу. Уступ да яе напісаў прэзідэнт Казахстана Нурсултан Назарбаеў, а таксама цяперашні губернатар Маскоўскай вобласці Барыс Громаў (калісьці — камандуючы арміяй у Афганістане). Зараз Вайцюшонак вядзе своеасаблівы архіў — публікацыі пра ЗАТ «Будпраект» у перыядычным друку.

...Вольны час работнікі бавяць з карысцю — тут актыўнае грамадскае жыццё (усё ж такі ў калектыве шмат моладзі). Каманда «Будпраекта» бярэ ўдзел у першынстве горада па валейболе, настольным тэнісе, шахматах і шашках. У найбліжэйшы час маюць намер удзельнічаць у турыстычных злётах. Ужо закуплены ўвесь належны спартыўны інвентар і нават агульная форма для каманды. Так што сцвярджэнне «ў здаровым целе — здаровы дух» — гэта якраз пра работнікаў «Будпраекта», якія выконваюць такія складаныя праекты, а ў вольны час і спорту не цураюцца. Значыць, у калектыве ўсё ў парадку — сапраўдныя прафесіяналы заўсёды на вышыні. І ў сваёй справе, і на спартыўнай пляцоўцы.

Захар БУРАК.
Алена ДАЎЖАНОК.
Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

УНП 600078283

Галоўны інжынер інстытута Уладзімір ЗАЙЦАЎ (другі злева) у канструктарскім аддзеле, дзе працуюць Ірына ВЯНГЛОЎСКАЯ, Людміла БАРОДЗІЧ, Святлана КУЛІЦКАЯ, Яўгеній МАТЫЛЬ, Віктар ЛЯХАЎ, Яўгеній МУШАВЕЦ, Алена ЯГОРАВА, Надзея ГЛОД.

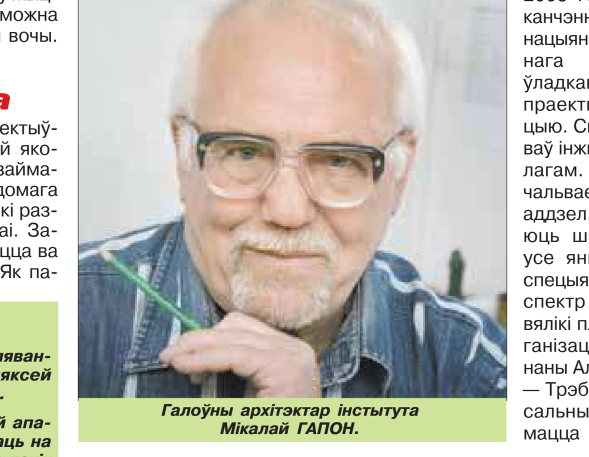

Галоўны архітэктар інстытута Мікалай ГАПОН.

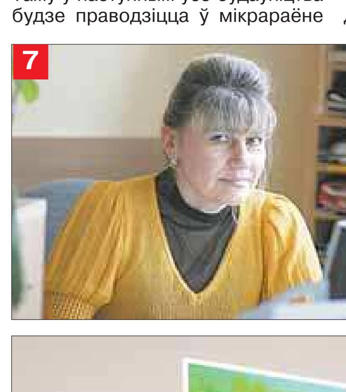

7

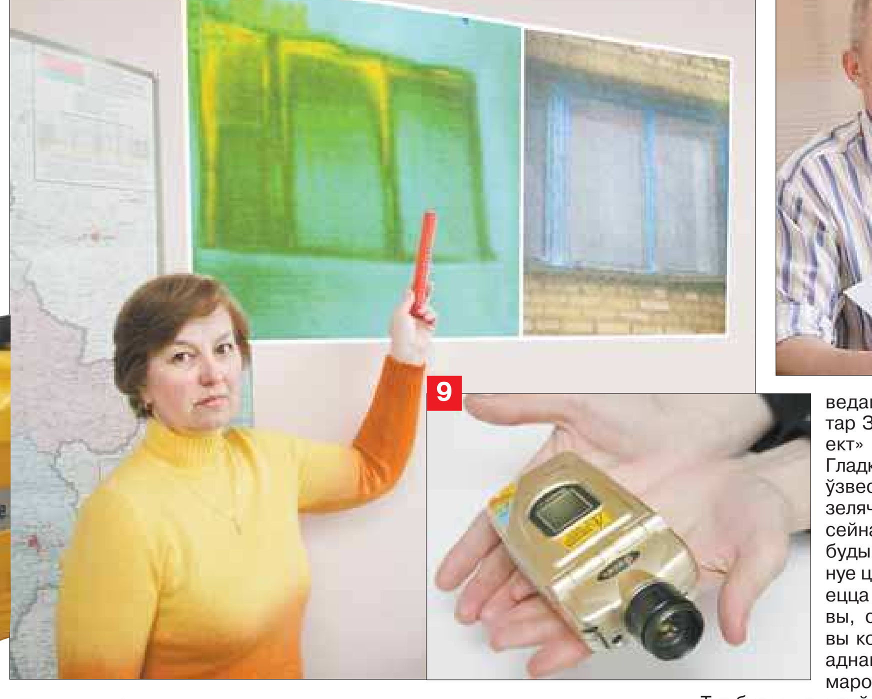

9

10

7. Эканаміст Таццяна КВЯТКОЎСКАЯ.

8. — Сёння мы працуем з самым сучасным абсталяваннем, — кажа тэхнік аддзела інжынернай геадэзіі Аляксей ДЗЯДКОЎ, дэманструючы лазерны прыбор «TRIMBLE».

9. На ўзбраенні праекціроўшчыкаў шмат унікальнай апаратуры. Гэты мабільны цеплавізар дазваляе зафіксаваць на здымку месцы, дзе будынак губляе цеплыню. Адзін з такіх фотаздымкаў нам прадэманстравала інжынер аддзела абследавання будынкаў і пабудоў Ганна САЎЧАНКА.

10. Старшыня наглядальнага савета ЗАТ «Будпраект», начальнік аддзела цеплагазазабеспячэння Сяргей АНІСЬКА.

Тэхнік групы выпуску Раман АЎЧЫННІКАЎ пазнаёміў нас з высокапрадукцыйнай інжынернай машынай.

Ветэран Віктар ВАЙЦЯШОНАК — чалавек з вельмі багатым жыццёвым вопытам — працуе спецыялістам па абслугоўванні будынка.

4

4. Начальнік электратэхнічнага аддзела Мікалай Адамейка (другі злева) і яго калегі: Ігар ДВОРСКІ, Святлана ЧАЕЎСКАЯ, Сяргей ГУР'ЯН, Алена САКАЛОЎСКАЯ, Аляксей ДЗЕВЯЦЕНЬ.

5. Шмат распрацовак для горада і вёскі на рахунку інжынераў Вольгі ІВАНОВАЙ, Вольгі КУГАН, Таццяны ЦІТОВАЙ, Сяргея ЦЭЛІКАВА.

6. Алена ЗАХАРАВА і Станіслава ЧАПСКАЯ працуюць у аддзеле цеплагазазабеспячэння.

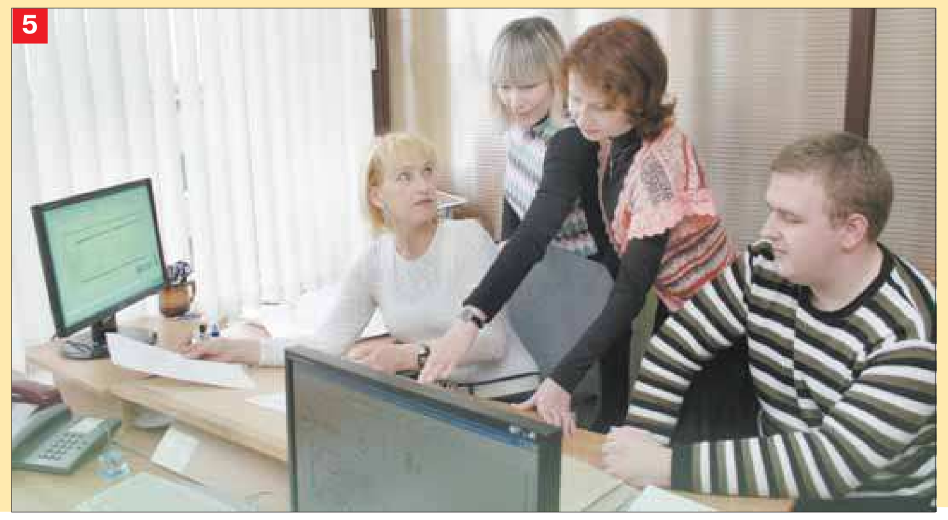

5

6

11

11. Больш за палову ўсіх інстытуцкіх распрацовак узначальваў галоўны інжынер праекта Леанід МАКАРАНКАЎ. Сёння побач з вопытным спецыялістам працуе малады галоўны інжынер праекта Аляксей КУХТО, якому ёсць што пераняць з багатай практыкі.

12. Святлана КАРОЛЬ і Надзея КРАЎЧАНКА паказалі нам, як зручна арганізаваны працоўныя месцы ў іх архітэктурным аддзеле.

13. Інжынеры аддзела каштарысаў Ірына БАГУК, Ганна ФЯДЗЬКО, Вольга ОСІПАВА, Надзея ГАПОНЕНКА (начальнік аддзела), Марыя КРЫВАШЭЙ, Марыя ВЯЛІЧКА.

12

13

ВЫБЕГ ВОЖЫК НА ДАРОГУ...

Кожная жывая істота, створаная Прыродай, мае права на жыццё. Закон вызначаны не чалавекам, але апошні часта ўносіць сваю карэкціроўку і бачыць у навакольным асяроддзі найперш сябе.

Каўбаса смачная.

Прыехаў на дачу і каля ядлоўца ўбачыў вожыка, які, прыўзняўшы мордачку, прынюхваўся. Хоць гэты звярок выходзіць на паляванне ноччу, але пасля зімовай спячкі моцна схуднеў і тут выбіраць не выпадала — вырашыў падсілкавацца днём. Ад кавалачка каўбасы ён не адмовіўся. Спакойна з'еў і падаўся ў леташні сухастой.

Да вожыкаў у нас ставяцца прыхільна, хоць у дзяцінстве даводзілася бачыць, як звяркоў забівалі — іх тлушч ужывалі хворыя на сухоты, з яго рабілі розныя мазі для націрання. Не ведаю пры якіх хваробах іх выкарыстоўвалі, але людзі тым тлушчам лячыліся.

Калі на вашым агародзе з'явіўся вожык, то там не будзе не толькі грызуноў, але і слізнякоў, бо гэты звярок — дужа пражэрлівая істота. Як толькі апускаюцца прыцемкі, вожык пачынае абшукваць сваю тэрыторыю — абшнарыць кожны куток, прасуне лычык ва ўсякую шчылінку.

Вожык лёгка прывыкае да чалавека, але ад яго і гіне. І хоць робіцца гэта ненаўмысна, тым не меней шкода Прыродзе наносіцца вялікая.

Калі ехаць ад Баранавічаў да Палонкі — вёскі сярод лесу, то можна бачыць, колькі вожыкаў кожны год гіне пад коламі аўтамашын. Дзясяткі — гэта толькі на адной дарозе. Лес ці купкі дрэў абапал асфальту, а звяркі імкнуцца перабегчы... Магчыма, нехта і прытармозіць, але гэта будзе ўсё ж выключэнне, а ў лепшым выпадку вадзіцель ці пасажыры толькі пракаменгуюць наезд на калючага.

Мілае стварэнне гэты вожык, але ж цiснуць на тармазы, калі ён выбягае на дарогу, — гэта не панашаму.

Вось у Швецыі перад жабай, якая выпаўзла на дарогу, аўтамашыны спыняюцца — перанясуць на абочыну ці чакаюць, пакуль перапаўзе. У краінах Скандынавіі існуе закон, паводле якога забараняецца абразаць сабакам вушы і хвасты. Якімі іх Прырода стварыла — такімі і павінны быць, без усякай купіроўкі, бо там лічаць, што нельга дзеля моды і вычварнасці здзекавацца над жывёлай.

Кожную вясну даводзіцца бачыць адну і тую карціну. Дарога да маёй дачы пралягае праз невялікае балотца. Павярнуў за Крошынам направа, а там дарога нізінкай — метраў сто. Як толькі прыгрэе сонца, на асфальт выпаўзаюць з балота жабы. Пасля зімы ім абавязкова трэба добра прагрэцца — яны, як акумулятары, назапашваюць цяпло, а асфальт лепш на сонцы награецца.

Перажылі квакухі зіму, дачакаліся вясны і... сваёй смерці. І тут нават успамінаецца байка К. Крапівы пра жабоцьку, якая залезла ў каляіну, каб перакуліць савецкі воз, а ў выніку «хрась». Дык вось тыя сто метраў асфальту суцэльны «хрась».

Еду, а перад машынай на веласіпедзе падлетак круціць рулём то ўправа, то ўлева — па жабах стараецца праехаць. А тыя не варушацца — сонцу радуюцца.

Праўду кажучы і я быў у дзяцінстве такім жа. Але ж у той час, калі коні ад голаду віселі ў калгаснай стайні на вяроўках і калі дзеці бачылі, як забіваюць схуднелых коней на корм свінням, то што такое было стукнуць палкай жабу?

Сумна, што за паўвека ў паводзінах дзяцей нічога не змянілася, а можа, гэта толькі здаецца?

На тым участку дарогі можна было б паставіць знак абмежавання хуткасці — на нейкі тыдзень. Але ж мы не скандынавы.

Побач з санаторыем «Магістральны» ў Баранавічах знаходзіцца сярэдняя школа № 15. Каб трапіць у яе, неабходна перайсці аўтамагістраль. Ніякіх знакаў і пераходу на дарозе не было, і толькі калі пад грузавік трапіў першакласнік, паставілі ўсе знакі і нават паклалі «паліцэйскага». А я кажу пра нейкіх жабаў...

Справа не ў тым, каб з замілаваннем глядзець на кожнага камарыка (хоць калі тыя камары цёплым вечарам «таўкуць кашу», то гэта не толькі хораша, але і знак таго, што жыццё працягваецца), а ў тым, што грамадства не можа развівацца гарманічна пры абыякавасці да Прыроды.

Хутка змяніць тут нічога немагчыма, але задумацца трэба — усе мы плывём на адным караблі.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.
Фота аўтара.

«Адзначылі» і селі за руль

За мінулыя выхадныя адбыліся 53 дарожна-транспартныя здарэнні, у якіх 9 чалавек загінулі і 61 быў паранены. 669 вадзіцеляў затрыманы ў стане алкагольнага ап'янення. Пацярпелі і 8 дзяцей.

Так, у Магілёве 20-гадовы вадзіцель не справіўся з кіраваннем, выехаў на ўзбочыну, дзе наехаў на дзвюх дзяўчынак — 9 і 12 гадоў. Дзяўчынкі атрымалі сур'ёзныя траўмы і былі шпіталізаваныя: адна — з траўмай галавы і пераломам нагі, другая — з пераломам нагі. За тры месяцы з удзелам дзяцей адбылося 99 дарожна-транспартных здарэнняў, у якіх 4 дзіцяці загінулі і 95 былі паранены. «Паважаныя бацькі, штодня нагадвайце сваім дзецям правілы дарожнага руху і бяспечных паводзінаў паблізу дарог, — кажа старшы інспектар спецыяльнага падраздзялення ДПС «Страла» Міністэрства ўнутраных спраў. — На канкрэтных прыкладах тлумачце, як правільна рэагаваць на небяспеку. Вучыце дзяцей быць уважлівымі і асцярожнымі, прымацоўвайце да адзення значкі і падвескі з матэрыялу, які адбівае святло».

Дзяржаўтаінспекцыя таксама нагадвае, што кіраванне транспартным сродкам асобай, якая не мае права кіравання, гэтаксама як і перадача кіравання асобе, якая не мае права кіравання, караецца штрафам у памеры ад 175 да 700 тысяч рублёў. За тры месяцы па віне вадзіцеляў, якія не маюць правоў на кіраванне транспартным сродкам, было здзейснена 76 дарожна-транспартных здарэнняў, прычым 29 з іх — у стане алкагольнага ап'янення. У гэтых здарэннях загінула 13 чалавек, 93 былі паранены.

Святлана БАРЫСЕНКА.

Крымінальнік хаваўся ў Дрэздэне

Расіянін, які ў 1995 годзе ўчыніў у Беларусі два цяжкія злачынствы, а пасля хаваўся за мяжой, экстрадыраваны ў краіну.

Паводле звестак упраўлення інфармацыі і грамадскіх сувязяў МУС, абвінавачваецца гэты грамадзянін 1974 года нараджэння ва ўчыненні двух забойстваў, а ахвярамі яго сталі аўтаўладальнікі. Так, летам 1995 года на аўтарынку ў Гродне ён дамовіўся з мясцовым жыхаром аб набыцці аўтамабіля «БМВ-318» і пад выглядам праверкі хадавых якасцяў машыны выманіў яго за горад. Там, каб завалодаць аўтамабілем, злачынца стрэлам у галаву з пісталета забіў гродзенца, выкінуў цела ў лесе, а «БМВ» па падробленых дакументах прадаў у Іошкар-Але. Сюды ж ён прыгнаў і «Аўдзі-200» з Магілёўскай вобласці, з гаспадаром якой расправіўся ў снежні 1995 года, як і ў першым выпадку.

Зніклы крымінальнік быў аб'яўлены ў міжнародны вышук па лініі Інтэрпала ў 1996 годзе. А затрымалі яго леташнім сакавіком у Дрэздэне. Зараз нямецкі бок задаволіў хадатайніцтва Генпракуратуры Беларусі аб выдачы абвінавачванага.

Ігар ГРЫШЫН.

36,6° СКРЫНІНГ РАКУ

Прыведзеныя тэсты прымяняюцца пры скрынінгу раку і з'яўляюцца часткай праграмы па папярэджванні раку, распрацаванай Амерыканскім супрацьракавым таварыствам.

Рак малочнай залозы

Трывожныя прыкметы: выяўленыя на мамаграме анамаліі, любыя ўшчыльненні ў грудзях, крывацёк ці выдзяленні з саска.

Фактары рызыкі:
- жанчыны ва ўзросце пасля 50 гадоў
- жанчыны, якія не раджалі
- нараджэнне першага дзіцяці пасля 30 гадоў
- адсутнасць груднога выкормлівання
- калі ідэальная вага цела больш як на 40 працэнтаў
- ранняя палавая сталасць або позняя менапаўза
- з сямейнай гісторыяй раку малочнай залозы да менапаўзы, раку абедзвюх малочных залоз ці раку яечнікаў.

Рэкамендацыі: кожнай жанчыне рэкамендуецца раз у месяц дасканала праверыць сваю малочную залозу, а жанчынам ва ўзросце 20-39 гадоў праверыцца ў ўрача раз у 3 гады. Не ўсе медыкі аднадушныя ў тым, як часта жанчына павінна праходзіць мамаграфію, і вынікі даследаванняў па высвятленні карысці штогадовых мамаграфічных праверак супярэчлівыя. Адны спецыялісты рэкамендуюць штогод праводзіць праверку стану грудзей урачом і мамаграфію ў жанчын пасля 40 гадоў. Некаторыя ўрачы лічаць больш падыходзячым для такіх праверак узрост пасля 50 гадоў. Прыняць рашэнне можна разам з урачом на падставе індывідуальных звестак.

Рак шыйкі маткі

Трывожныя прыкметы: ненармальны крывацёк з похвы.

Фактары рызыкі:
- генітальны герпес або генітальныя бародаўкі
- пачатак палавога жыцця хутка пасля палавога выспявання
- мноства палавых партнёраў
- курэнне

Рэкамендацыі: жанчынам, якія вядуць актыўнае палавое жыццё, рэкамендуецца штогод праходзіць агляд у гінеколага і рабіць пап-тэст (мазок па Папанікалаў, які бярэцца падчас гінекалагічнага агляду).

Рак тоўстай і прамой кішкі

Трывожныя сімптомы: кішэчны крывацёк або працяглае змяненне характару работы кішэчніка.

Фактары рызыкі:
- наяўнасць паліпаў у кішэчніку
- сямейная гісторыя захворванняў на рак тоўстай і прамой кішкі або запаленчых захворванняў кішэчніка
- курэнне
- малая фізічная актыўнасць
- дыета з высокім утрыманнем тлушчу
- дыета з нізкім утрыманнем клятчаткі
- дыета, бедная на фрукты і гародніну
- ужыванне алкаголю

Рэкамендацыі: пасля 50 гадоў (сярэдні ўзрост праявы гэтай формы раку) рэкамендуецца праходзіць адну ці некалькі наступных працэдур:
— штогадовы аналіз стула на наяўнасць схаванай крыві
— сігмаідаскапію раз у 5 гадоў
— ірыгаскапію кожныя 5 гадоў
— каланаскапію кожныя 10 гадоў.

Рак эндаметрыя

Трывожныя сімптомы: анамальны крывацёк з похвы.

Фактары рызыкі:
- бясплоднасць або адсутнасць авуляцыі
- позні надыход менапаўзы або працяглая тэрапія эстрагенамі ці выкарыстанне пасля менапаўзы тамаксіфена
- атлусценне
- дыябет
- захворванне жоўцевага пухіра
- павышаны артэрыяльны ціск
- спадчынны непаліпозны рак тоўстай кішкі

Рэкамендацыі: большасць выпадкаў раку эндаметрыя выяўляецца рана з-за крывацёку пасля менапаўзы. Калі ў сям'і былі выпадкі непаліпознага раку тоўстай кішкі, пасля 35 гадоў рэкамендуецца рабіць біёпсію эндаметрыя штогод.

Рак лёгкіх

Трывожныя сімптомы: пастаянны кашаль, кроў у макроце, бранхіт, боль у грудзях і зваротная пнеўманія.

Фактары рызыкі:
- курэнне
- пасіўнае курэнне
- уздзеянне такіх рэчываў, як асбест ці мыш'як
- уздзеянне радону і абпраменьванне
- туберкулёз

Рэкамендацыі: калі вам за 40, рабіце рэнтгенаграфію груднай клеткі. На сёння вывучана магчымае прымяненне для ранняй дыягностыкі раку лёгкіх спіральнай камп'ютарнай тамаграфіі і выяўлення ў макроце малекулярных маркераў.

Рак ротавай поласці

Трывожныя сімптомы: змяненне колеру слізістай ротавай поласці, ушчыльненне або патаўшчэнне ў роце або з'яўленне незагойных язвачак.

Фактары рызыкі:
- мужчынскі пол і ўзрост пасля 40 гадоў
- жаванне тытуню
- злоўжыванне алкаголем

Рэкамендацыі: калі ў вас з'явіліся названыя вышэй сімптомы, адразу звярніцеся да спецыяліста.

Рак прастаты

Трывожныя сімптомы: часта адсутнічаюць. Бываюць складанасці з мочаспусканнем. Кроў у мачы або пастаянны боль у ніжняй частцы спіны, у тазе або верхняй частцы сцёгнаў.

Фактары рызыкі:
- узрост пасля 65 гадоў
- негроідная раса
- гэта захворванне ў сямейным анамнезе

Рэкамендацыі: калі вам за 40, рэкамендуецца пальцавае абследаванне прамой кішкі падчас штогадовых візітаў да ўрача. Пасля 50 гадоў (ці раней, калі ў сям'і былі выпадкі раку прастаты) рэкамендуецца рабіць аналіз крыві на прастатспецыфічны антыген. Гэты тэст многія спецыялісты лічаць не ідэальным, аднак на сёння ён лічыцца найлепшым метадам выяўлення раку прастаты.

Рак скуры

Трывожныя сімптомы: невялікае паражэнне з няроўнымі краямі. Шчыльная шышка, вузельчык ці паражэнне ад светлага да чорнага колеру на любым участку скуры. Цёмныя паражэнні на далонях, падэшвах ці на канцах пальцаў рук або ног. Бліскучае, васкавіднае, перламутравае ўшчыльненне на твары, вушах ці шыі. Шчыльны чырвоны вузельчык або плоскае паражэнне з паверхняй, якая лупіцца ці пакрылася коркай. Змяненне памераў знака. Язва, якая не паддаецца лячэнню.

Фактары рызыкі:
- светлая скура
- блакітныя вочы
- рыжыя валасы
- моцныя сонечныя апёкі ў дзяцінстве
- сямейная распаўсюджанасць радзімых знакаў і радзімак
- уздзеянне вугалю, дзёгцю, смалы, крэазоту, злучэнняў мыш'яку або радыю

Рэкамендацыі: калі ў вас ёсць адно з пералічаных вышэй паражэнняў скуры, звярніцеся да спецыяліста.

Рак яечак

Трывожныя сімптомы: любое ўшчыльненне яечка, змяненне яго памераў або адчуванне напружання.

Фактары рызыкі:
- рак яечкаў паражае маладых мужчын і рэдка сустракаецца пасля 40 гадоў. Вядомым фактарам рызыкі з'яўляецца неапушчэнне аднаго ці абодвух яечак пры нараджэнні.

Рэкамендацыі: пасля 20 гадоў штомесяц праводзіць самаагляд.

Рак горла

Трывожныя сімптомы: асіпласць.

Фактары рызыкі:
- інтэнсіўнае курэнне, асабліва ў спалучэнні са злоўжываннем алкаголю.

Рэкамендацыі: калі вы шмат курыце або ў вас з'явілася асіпласць ці змяніўся голас і гэтыя змяненні працягваюцца больш за некалькі тыдняў, штогод праходзьце праверку стану горла.

Рак мачавога пухіра

Трывожныя сімптомы: кроў у мачы, боль у спіне, страта вагі і апетыту, працяглае павышэнне тэмпературы і анемія.

Фактары рызыкі:
- мужчынскі пол ва ўзросце пасля 50 гадоў
- курэнне
- інфекцыі мочавыводзячых шляхоў у анамнезе

Рэкамендацыі: пры звычайным штогадовым аналізе мачы можа быць выяўлена кроў у мачы. Гэта — найбольш частая прыкмета захворвання.

Падрыхтавала Святлана БАРЫСЕНКА.

Паляванне па-за законам

КІНУЛІ КАЗУЛЮ ПАД АГАРОДЖАЙ

Пра незаконнае паляванне паблізу вёскі Ізін Пінскага раёна супрацоўнікам Пінскай міжрайінспекцыі паступіў сігнал. На месцы дзяржінспектары выявілі мікрааўтобус «Фальксваген-Транспарцёр». Падчас скрытага назірання яны ўстанавілі, што вадзіцель мікрааўтобуса і яшчэ два чалавекі накіраваліся ў вёску Жытнавічы і спыніліся побач з адным домам. Аднак, відавочна, назіранне было заўважана, бо машына «дала газу». Побач з агароджай дома, дзе спыняўся мікрааўтобус, была знойдзена туша казулі. Пра здарэнне паведамілі ў Пінскі РАУС і супрацоўнікі міліцыі перакрылі ўезд у горад. Уладальнік мікрааўтобуса быў устаноўлены. Узбуджана крымінальная справа.

СПРАВА БЫЛА ПАД БАРТАЛАМЕЕЎКАЙ...

У Веткаўскім раёне супрацоўнікамі ўзвода міліцыі па ахове зонаў адчужэння і адсялення быў затрыманы аўтамабіль, у якім знаходзіліся мяхі з сеткамі, рыбай, гумавай лодкай, рыбацкім камбінезонам. Пяць чалавек былі дастаўлены ў міліцыю. Канфіскавана сем сетак агульнай даўжынёй 157 метраў і 29 кілаграмаў рыбы. Разглядаецца пытанне аб узбуджэнні крымінальнай справы.

ДВАЙНЫ ХАБАР... ЗА ЛЯШЧОЎ

Супрацоўнікі Гомельскай аблінспекцыі сумесна з прадстаўнікамі Веткаўскай раённай арганізацыі таварыства паляўнічых і рыбаловаў і аператара УУС Гомельскага аблвыканкама на рацэ Сож затрымалі грамадзяніна з сеткамі і 11 асобінамі ляшча. У момант затрымання гэты грамадзянін прапаноўваў члену рэйдавай групы хабар у памеры 300 долараў. Па рацыі быў выкліканы бліжэйшы член групы, якім аказаўся аператар УУС Гомельскага аблвыканкама. Ужо ў яго прысутнасці затрыманая асоба прапаноўвала хабар у памеры 1000 долараў. Гэты факт быў зняты на відэакамеру. На месца затрымання выклікалася аператыўная група Веткаўскага РАУС. Праводзіцца разбор.

Сяргей РАСОЛЬКА.

БУДАЎНІК-НАРКАДЫЛЕР

Супрацоўнікі аддзела па наркакантролі і супрацьдзеянні гандлю людзьмі УУС Цэнтральнага раёна Мінска затрымалі раней судзімага жыхара сталіцы пры збыце метамфетаміну, паведаміў старшы інспектар групы інфармацыі і грамадскіх сувязяў УУС адміністрацыі Цэнтральнага раёна Мінска Аляксандр ДРОЗД.

Асноўным відам дзейнасці малады чалавек з сярэдняй спецыяльнай адукацыяй выбраў рамонт кватэр. Аднак, як высветлілася, акрамя абтынкоўвання сценаў, зламыснік проста на працоўным месцы займаўся гандлем асабліва небяспечным псіхатропным рэчывам — метамфетамінам. Аператыўнікамі быў зафіксаваны факт збыту псіхатропнага рэчыва, а ў кватэры, якая рамантавалася, выяўлены поліэтыленавыя скруткі з гэтым наркотыкам у скрыні з плафонамі, а пад адным з кубкаў — схаваныя грошы, утаргаваныя пры нядаўняй здзелцы.

Паводле слоў затрыманага, метамфетамін ён набыў у свайго знаёмага для асабістага ўжывання. Сваю віну малады чалавек поўнасцю прызнае, раскайваецца і тлумачыць злачынную дзейнасць цяжкім матэрыяльным становішчам — усё ж малалетняе дзіця на руках.

У адносінах да «клапатлівага» бацькі ўзбуджана крымінальная справа.

Кар. БЕЛТА.

Пранцы і іншыя далікатныя хваробы — цяпер па-беларуску

— Пранцы іх бяры, пранцы іх еш няхай, — гэтыя выразы я чула ад сваёй бабулі не тое што праз слова, але вельмі часта. Калі была зусім малая, у гэтым дзіўным выразе мне чулася імя бацькі: яго клічуць Франц. І таму дзіцячай логікай усведамляла — калі яго маці хоча, каб ён гэта штосьці ўзяў — няхай бярэ, не шкада! «Франц іх бяры!» Калі падрасла, выраз стаў успрымацца інакш, але сэнс яго ўвогуле страціўся — прымаўка як прымаўка.

Толькі калі я пазнаёмілася з вучэбным слоўнікам скурных і венерычных хваробаў, які склаў гомельскі ўрач-дэрматавенеролаг Сяргей Сохар, зразумела, што слова «пранцы» на медыцынскай мове — не што іншае, як... сіфіліс. Сярод спецыфічных медыцынскіх тэрмінаў, якія звычайна маюць лацінскія карані, такіх цікавых у слоўніку не вельмі многа. Але ж яны ёсць. Вось прыклады для дапытлівых.

Диета — абяро́га
Кальций — ва́пень
Клетчатка — абало́міна
Лишай сухой — кругі́
Лишай мокрый і гнойный — шалу́ды
Лишай зудящий — пархі
Мягкий шанкр — мя́ккі ша́нкер
Рубец — блізна
Трещина — раско́ліна
Чешуйка — луска́вінка
Язва — раске́ліна

Загадчык кафедры паліклінічнай тэрапіі і агульнаўрачэбнай практыкі з курсам дэрматавенералогіі Эрык Платошкін, непасрэдны кіраўнік доктара Сохара, гаворыць, што веданне такіх народных назваў сімптомаў, магчыма, дапаможа знаходзіць хутчэй мову з пацыентамі, якія прыязджаюць з глыбінкі. Сярод 400 слоў, сабраных у слоўніку, ёсць і старажытныя, якія азначаюць самі хваробы.

Герпес — вогнік
Гонорея — ву́рзпель
Лепра (проказа) — стру́пля
Сифилис — пра́нцы
Туберкулёзная волчанка — сухо́тная ваўча́нка
Чесотка — каро́ста

Калі б доктар Сяргей Сохар быў кардыёлагам або рэнтгенолагам, відаць, было б не так цікава. Хаця... Гаворыць, калегі па працы спачатку ўспрымалі яго моўнае захапленне з усмешкай, а потым самі прасілі: «Дай пачытаць». Спецыяльных медыцынскіх слоўнікаў, і нават спасылак на іх у інтэрнэце зусім мала. Ёсць «Русско-белорусский медицинский словарь» В.Варанца. У тым ліку і яго ў сваёй працы выкарыстоўваў асістэнт кафедры Гомельскага медыцынскага ўніверсітэта. Сяргей Анатольевіч лічыць, што ў дзяржаве, дзе дзве мовы заяўлены як афіцыйныя, яны павінны і выкарыстоўвацца нараўне. Расказвае, што, калі ў пачатку 90-х вучыўся ў Гродзенскім медыцынскім інстытуце, былі падручнікі і дапаможнікі на беларускай мове.

— Былі і групы беларускамоўныя, нам лекцыі чыталі па-беларуску. А зараз усё, на жаль, толькі на адной мове. Але ж каб умоўна заўтра пачаць выкладаць па-беларуску, спатрэбіцца спецыяльная літаратура. Зараз яе няма.

Над сваім слоўнікам, выданне якога прысвечана Году роднай зямлі, дэрматавенеролаг карпеў месяц. Зараз яго вучэбны дапаможнік знаходзіцца на рэцэнзіі, і толькі пасля яе будзе надрукаваны. Здаецца, студэнтаў не давядзецца прымушаць яго чытаць — хаця б з-за юнацкай дапытлівасці. Увогуле ж аўтар спадзяецца, што ім стануць карыстацца не толькі выкладчыкі і студэнты, але і ўрачы. Менавіта таму ў анатацыі дэрматавенеролаг-практык гаворыць: «Няхай гэты сціплы слоўнік зойме сваё месца на рабочым стале студэнта, урача, выкладчыка. І тады сакавітая, адна з найбагацейшых еўрапейскіх моў — мова народа беларускага — будзе вашай роднай».

Сяргей Сохар гаворыць, што яму было б вельмі цікава стварыць і агульнамедыцынскі слоўнік. Але ж гэтую працу трэба рабіць разам з прафесіяналамі-філолагамі. А родныя дапамогуць. Вось і жонка-нарколаг добра ставіцца да яго працы. У галіне, дзе яна прафесіянал, у беларусаў дакладна павінна быць цікавая моўная спадчына.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Крынічка

«Цякла тут з лесу невялічка
Травой зарослая крынічка».
Якуб КОЛАС.

Рубрыку вядзе Валянціна ШПІЛЕЎСКАЯ, тэл. 285 88 81 № 12 (301)

Як утрымліваць міжрадковыя плошчы ў садзе?

Гаспадар, які пасадзіў сад, бачыць пустую плошчу паміж маладымі дрэўцамі і мае рацыю, калі займае яе патрэбнымі для яго раслінамі. Аднак не заўсёды правільна гэта робіцца, бо трэба ведаць, як блізка да дрэўца трэба размяшчаць такія пасадкі і да якога ўзросту будзе не на шкоду пладовым культурам утрыманне ў садзе гэтых «кватарантаў».

У маладых садах дрэвы не поўнасцю выкарыстоўваюць адведзеную ім плошчу для паўнавартаснага росту і сілкавання, з прычыны таго, што каранёвая сістэма ў іх не так добра развіта, як у старых дрэў. Таму паміж маладымі дрэвамі можна садзіць аднагадовыя культуры, напрыклад, агародныя: моркву, рэдзьку, сталовыя буракі, радыску, бручку, цыбулю, часнок, салату, шпінат, гарох, фасолю, кабачкі, а таксама кветкі. Непрыдатныя для вырошчвання высокасцёблавыя расліны (сланечнік, кукуруза), таму што яны могуць заценяць маладыя дрэўцы, а таксама непажадана садзіць цукровыя буракі і збожжавыя культуры.

У моцнарослых яблыневых і грушавых садах міжрадковыя культуры можна вырошчваць да 6—8 гадоў, у садах на сярэднярослых і паўкарлікавых падвоях, дзе адлегласць паміж дрэвамі невялікая, перыяд вырошчвання міжрадковых культур скарачаецца да 3-4 гадоў, а ў карлікавым садзе месца паміж дрэвамі наогул пакідаюць свабодным. У любым выпадку не трэба высаджваць міжрадковыя культуры на прыствольных кругах. Некаторыя гаспадары так захапляюцца, што садзяць суніцы ці гародніну каля самага штамба дрэва. Гэта распаўсюджаная памылка.

Для ўзбагачэння глебы пажыўнымі рэчывамі можна высяваць сідэральныя культуры на зялёнае ўгнаенне. Сідэраты высяваюць у канцы чэрвеня — пачатку ліпеня. Сяўба сідэральных культур найбольш эфектыўная ў даждлівае лета. Найбольшы эфект дасягаецца пры выкарыстанні ў якасці сідэратаў бабовых культур (лубіну, фацэліі, вікі, гароху), таму што яны ўзбагачаюць глебу азотам. На пясчаных і глініста-пясчаных глебах добрыя вынікі дае сяўба лубіну, а на больш цяжкіх — гарчыцы або фацэліі. Сцёблы завораных у глебу раслін вясной інтэнсіўна раскладаюцца, павялічваючы ўтрыманне ў ёй пажыўных рэчываў менавіта ў той перыяд, калі яны больш за ўсё неабходны пладовым дрэвам.

Сад на балконе

Балкон можа даць гараджанам дадатковую магчымасць атрымаць асалоду ў час цвіцення і ўдыхаць водар кветак. Кожную вясну аматары хочуць прыдумаць штосьці новае. Паспрабуйце стварыць сад з раслін, якія ўюцца.

Пасейце насенне **настуркі** па вонкавым краю скранкі. Частку плецяў падвяжыце да вяровачкі. Зацвітуць расліны праз 40-50 дзён пасля высеву і цвіценне будзе працягвацца да замаразкаў. На паўднёвым баку і ў гарачае лета без належнага паліву настурка можа адцвісці ў жніўні. Улічваючы гэта, варта падстрахавацца і падсеяць некалькі штук насення ў канцы мая—пачатку чэрвеня.

Адначасова з насеннем настуркі другім радком, бліжэй да ўнутранага боку, у красавіку—маі пасейце насенне **іпамеі**. Расліна цвіце з сярэдзіны чэрвеня—пачатку ліпеня да замаразкаў.

Выкарыстоўваючы гатункі іпамеі з кветкамі рознай афарбоўкі, можна стварыць эфектныя ажурныя сцены балкона. Трэба толькі забяспечыць апору ў выглядзе вертыкальных шнуроў па перыметры балкона.

Духмяны гарошак — адна з самых папулярных раслін, якая выкарыстоўваецца для вертыкальнага азелянення. Ёсць нізкарослыя гатункі з даўжынёй парасткаў 60—90 см, а вышыня карлікавых гатункаў не перавышае 40 см. Гэта расліна аддае перавагу сонечным месцам. Зацвітае праз 90—100 дзён пасля высеву насення, цвіце да замаразкаў. Прарослае насенне лепш за ўсё сеяць у маі адразу на пастаяннае месца, таму што расліна дрэнна пераносіць перасадку. Каб духмяны гарошак быў больш пышным і добра цвіў, прышчыкніце верхавінку над трэцяй парай лістоў.

Фасоля вогненна-чырвоная — адна з лепшых ліян. Кветкі сучасных гатункаў маюць не толькі чырвоны, але і белы, ружовы, крэмавы тоны. Расліна цеплалюбная і ценевынослівая. Цвіценне фасолі адбываецца праз 60—70 дзён пасля пасеву, яго можна ўзмацніць, калі як мага раней зрэзаць суквецці, якія адцвілі, а таксама стручкі з насеннем. Вараныя бабы можна есці, а вось сырыя — ядавітыя!

Можна пасадзіць на балконе і **эхінацысціс** (дзікі агурок), і **хмель японскі**, і **дзявочы вінаград**.

Некалькі парад па доглядзе балконных раслін:

Пасля высеву насення паліце зямлю ў скрынках цёплай вадой і прыкрыйце плёнкай — гэта абароніць насенне ад холаду і паскорыць іх прарастанне. Калі з'явяцца ўсходы, укрыццё здыміце, а на ноч для страхоўкі сеянцы накрывайце. Паліваць балконныя кветкі трэба цёплай вадой, якая адстаялася. Для гэтага напаўняюць бутэлькі і пакідаюць на сонцы — бліжэй да вечара вада для паліву гатовая.

Для падкормкі можна выкарыстаць угнаенне AVA, якое змяшчае ўсе неабходныя мікра- і макраэлементы (акрамя азоту). Для азотнага сілкавання выкарыстоўвайце ўніфлор-рост і ўніфлор-бутон. Такі варыянт сілкавання падыходзіць, калі ў глебу перад пасадкай не ўносілі іншыя ўгнаенні.

Крапіва двухдомная

Кампоставыя кучы даволі часта зарастаюць крапівой, але не спяшайцеся ператвараць яе ў зялёнае ўгнаенне.

Як лекавая расліна крапіва вядома даўно. Авіцэна ў «Каноне ўрачэбнай навукі» кажа пра яе: «У лекавай павязцы з воцатам яна прымушае ўскрывацца нарывы, дапамагае загойвацца ім, прыносіць карысць пры зацвярдзеннях... Тоўчаныя лісты крапівы спыняюць крывацёкі з носа...» Менавіта кроваспыняльнае дзеянне крапівы пазней прыцягнула ўвагу медыкаў. З XVI ст. адвары з лістоў гэтай расліны сталі шырока прымяняць пры лёгачных, кішачных і матачных крывацёках. Кроваспыняльным дзеяннем лістоў крапівы абумоўлена наяўнасцю ў іх вітаміну К. У значнай колькасці ён накопліваецца толькі ў некаторых раслінах. Асабліва багатыя на вітамін К лісты каштана, крапівы, люцэрны і шпіната. Акрамя вітаміну К у крапіве змяшчаецца каля 200 міліграм-працэнтаў вітаміну С, карацін (правітамін А), вітаміны групы В, арганічныя кіслоты.

У народнай медыцыне крапіва выкарыстоўваецца як супрацьзапаленчы сродак пры захворваннях суставаў, як мачагонны пры вадзянцы, а таксама для прафілактыкі каменеўтварэння.

Крапіва вельмі папулярная ў народзе не толькі як лекавы сродак. Лічыцца вельмі карысным ужыванне супу з яе лістоў, часам разам са шчаўем. Пасля аблівання варам лісты страчваюць сваю пякучасць і тады іх выкарыстоўваюць для прыгатавання салатаў.

Зялёную масу крапівы лепш нарыхтоўваць у маі: у гэты час можна як збіраць лісцікі, так і проста адшчыкваць верхавінкі адрастаючых парасткаў. Карані крапівы, якія нарыхтоўваюць і вясной, і позна ўвосень, выкарыстоўваюць як супрацьглісны сродак, пры адэноме прастаты. Ёсць звесткі, што адвар з лістоў крапівы паніжае ўтрыманне цукру ў крыві. Крапіва служыць малакагонным сродкам, таму настой ці адвар з яе рэкамендуюць прымаць кормячым маці. Аднак гэта расліна супрацьпаказана пры павышанай згусальнасці крыві — можа выклікаць утварэнне тромба.

Касметолагі рэкамендуюць настой з крапівы як сродак для ўмацавання каранёў валасоў.

Сечаную траву крапівы прымешваюць у корм куранятам.

Пры рэўматызме, радыкуліце і міязітах рэкамендуюць выкарыстоўваць венікі невялікага памеру з крапівы ў час купання ў лазні. Відаць, поспех такога лячэння тлумачыцца раздражняльным дзеяннем крапівы, прылівам крыві, ляпшэннем кровазвароту.

Сціплы букет ландышаў

Ландышы ўслаўлялі і ўслаўляюць у вершах і ў музыцы, спрабуюць перадаць іх вытанчаны водар у парфуме, імі ўпрыгожваюць строі маладых нявестаў. Пяшчотнасць дробных зеленавата-белых бутончыкаў нібы нанізаных на сцяблінку, не можа пакінуць абыякавым ніводнага знатака прыгажосці.

Ландышы — неад'емны кампанент лясоў. Аднак, трэба сказаць, што з кожным годам зараснікі ландышаў, асабліва вакол гарадоў, усё больш радзеюць. Звязана гэта з актыўным зборам раслін на продаж. Галоўная небяспека, якая пагражае лясным ландышам, — вытоптванне, з-за якога гінуць не толькі гэтыя кветкі, але і многія іншыя лясныя расліны. У большасці садаводчых даведнікаў і каталогаў ландыш характарызуецца як культура для зрэзвання. Можна і рваць ландышы, толькі трэба правільна гэта рабіць: пакідаючы некранутымі лісты, трэба плаўна выцягваць кветаносы. Ландышы размнажаюцца вегетатыўна, а вырыванне кветаносаў садзейнічае іх хуткаму разрастанню. Аднак трэба мець на ўвазе, што вельмі вялікія букеты ў закрытым памяшканні могуць стаць прычынай галавакружэння.

У цёплае надвор'е ландыш цвіце 15-20 дзён, у гарачае — крыху менш. Не паспееш налюбавацца яго прыгожосцю, як серабрыстыя венчыкі цямнеюць, зморшчваюцца і ападаюць. Замест іх з'яўляюцца цвёрдыя зялёныя пацеркі-плады. Яны паступова разрастаюцца да памераў гарошыны, а да восені робяцца аранжавачырвонымі. Іх яркі колер так і вабіць да сябе: хочацца сарваць гэтыя апетытныя ягады і пакаштаваць іх. Але не спяшайцеся! Салодкая мякаць гэтых ягад мае непрыемны смак, а насенне ядавітае, як ядавітая і ўся расліна.

Толькі птушкі склёўваюць іх, прапускаючы праз сябе насенне і тым самым дапамагаюць распаўсюджанню гэтых раслін. Вядома таксама, што ў лесе пладамі ландыша харчуюцца лісы. Усе часткі расліны ядавітыя, а найбольш — карані і плады. У традыцыйнай медыцыне ландыш выкарыстоўваецца як лекавая сыравіна. Кроплі Зяленіна прымяняюцца пры сардэчных захворваннях. І ўсё ж самалячэнне ландышам недапушчальна! Даўней лісты ландыша расціралі з вапнай і атрымлівалі прыгожую зялёную фарбу.

ДАЧНЫЯ ПАДКАЗКІ

- Каб дапамагчы садовым суніцам добра прыжыцца, можна зрабіць баўтушку з сумесі гліны і каравяку. Каравяк і гліну змешваюць у роўных частках, робяць сумесь смятанападобнай і ў яе акунаюць перад пасадкай карані суніц садовых. Асабліва карысна рабіць гэта на пясчаных глебах, якія дрэнна ўтрымліваюць вільгаць.
- Календулу спецыялісты рэкамендуюць падсяваць да асноўнай агароднай культуры ў якасці прафілактычнага сродку супраць каранёвых гніляў, фузарыёзных захворванняў і кляшчоў.

ГВАЛТАЎНІКАМ НЕ ПАЗДАРОВІЦЦА

Яшчэ ў 2006 годзе неаднаразова судзімы лайдак (нідзе не працаваў) з вёскі Дуравічы Буда-Кашалёўскага раёна згвалтаваў дзяўчыну, і асоба яго да гэтага года не была выяўлена. Але за новае злачынства трапіў ён у турму, дзе вымушаны быў прызнацца і ў папярэднім згвалтаванні.

А ў Гомелі за «белыя ручкі» ў міліцыю прывялі дырэктара аднаго з сельскагаспадарчых прадпрыемстваў па заяве маці 16-гадовай дзяўчыны, якую спакусіў 50-гадовы мужчына. На працягу чатырох месяцаў ён сустракаўся з няпоўнагадовай на патаемнай кватэры.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

ПРАТЭРМІНАВАНЫ «PEPSI»

У Мінску ў прамзоне «Калядзічы» са склада аднаго з камерцыйных прадпрыемстваў было канфіскавана гэтага напою на агульную суму 30 мільёнаў рублёў.

Буйная партыя «Pepsi», на які прайшоў тэрмін прыдатнасці, выяўлена падчас праверкі супрацоўнікамі аддзела па барацьбе з карупцыяй і эканамічнымі злачынствамі Першамайскага РУУС і Цэнтра гігіены і эпідэміялогіі па Кастрычніцкім раёне камерцыйнага прадпрыемства, якое займаецца пастаўкамі безалкагольных напояў. Праверачны «тэст» не прайшлі 20 тысяч банак напою «Pepsi» ёмістасцю па 0,33 літра. Паводле звестак аддзялення інфармацыі і грамадскіх сувязяў ГУУС Мінгарвыканкама, да таго ж на частцы канфіскаваных банак адсутнічала маркіроўка, на якой былі б пазначаны тэрміны вырабу. Папярэдняя інфармацыя, якая ёсць у аператыўнікаў, сведчыць, што, магчыма, маркіроўка была наўмысна выдалена — гэта магло спрасціць далейшую рэалізацыю прадукцыі.

Ігар ГРЫШЫН.

СУСВЕТНЫ БАНК МЯРКУЕ ПАДТРЫМАЦЬ БЮДЖЭТ

Гэта думка стала лейтматывам прэс-брыфінгу Марціна Райзера, дырэктара аддзела Украіны, Беларусі і Малдовы Сусветнага банка, які два дні вёў у Мінску перамовы з прадстаўнікамі Урада аб паглыбленні супрацоўніцтва.

А перад яго прыездам у нашай сталіцы два з паловай тыдні напружана працавала група экспертаў Сусветнага банка пад кіраўніцтвам вопытных спецыялістаў у сферы фінансаў. Размова з высокапастаўленымі чыноўнікамі ў асноўным ішла аб шляхах пашырэння ўзаемадзеяння Сусветнага банка з нашай краінай, як потым сам Марцін Райзер патлумачыў на сустрэчы з журналістамі мэты свайго візіту. У прыватнасці, перамовы вяліся аб прадастаўленні ў сярэдзіне гэтага года пазыкі на мэты развіцця энергаэфектыўнасці аб'ёмам $125 мільёнаў, таксама пазыкі на стварэнне магутнасцяў па перапрацоўцы цвёрдых бытавых адыходаў у Гродне.

Але галоўнай тэмай перамоў стала абмеркаванне просьбы Урада аказаць фінансавае садзейнічанне ў правядзенні праграмы эканамічных рэформаў на ўмовах глабальнага фінансавага крызісу. Дакладней, аб прадастаўленні пазыкі, як сказаў дырэктар аддзела, «на падтрымку бюджэту». Праўда, Марцін Райзер наадрэз адмовіўся называць хоць бы прыблізна суму пазыкі. Ён толькі паведаміў, што дыскусіі прадстаўнікоў Сусветнага банка з Урадам ішлі па трох напрамках: меры па паляпшэнні бізнэс-асяроддзя ў нашай краіне, павышэнне эфектыўнасці кіравання рэсурсамі, абарона слабых слаёў насельніцтва, якія больш за ўсё церпяць ад крызісу. Па яго словах, ёсць усе надзеі на тое, што гэтая праграма эканамічных рэформаў атрымае належнае фінансаванне пасля неабходных удакладненняў і дамоўленасцяў.

Разам з тым Марцін Райзер адзначыў, што беларускі Урад у апошнія месяцы прымае рашучыя меры па супрацьдзеянні наступствам глабальнага фінансавага крызісу, напрыклад, праводзіць паступовую лібералізацыю эканомікі краіны. Ён таксама падкрэсліў неабходнасць для нас працягваць правядзенне палітыкі макраэканамічнай стабілізацыі, аднačасова паскараць і шматлікія структурныя рэформы. Беларусь, як і шматлікія краіны рэгіёна, адчула сур'ёзнае ўздзеянне глабальнага эканамічнага і фінансавага крызісу, канстатаваў госць. Таму яе падтрымка ў рамках перагледжанай Стратэгіі супрацоўніцтва з Беларуссю будзе наладжана такім чынам, каб мінімізаваць сацыяльныя наступствы крызісу, падтрымаць эканамічную стабільнасць і дапамагчы закласці асновы ўстойлівага аднаўлення праз узмацненне структурных пераўтварэнняў.

На думку Марціна Райзера і яго калег з Сусветнага банка, па-ранейшаму, нізкі ўзровень знешняга доўгу дазваляе Беларусі больш аптымістычна, чым іншым краінам, глядзець у будучыню і з меншымі стратамі перажыць крызіс.

Леанід ЛАХМАНЕНКА.

В публикации годового баланса ООО «Форвард-Брокер» (газета «Звязда» № 70 от 15.04.2009 г.) следует читать:
код строки 110 — 377 234,1 тыс. руб.
строка баланс в колонке актив — 475 580,0 тыс. руб.
код строки 430 — 383 643,4 тыс. руб.
строка баланс в колонке пассив — 475 580,0 тыс. руб.

Бланк ЗАСО «Белнефтестрах» по добровольному страхованию наземных транспортных средств граждан; добровольному страхованию наземных транспортных средств юридических лиц серии НС № 018958, серии НС № 018959 **считать недействительными.**

ПРАВИЛА ПРОВЕДЕНИЯ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ «Королевское Гран-При»

1. Настоящая рекламная игра называется **«Королевское Гран-При»**, проводится в соответствии с условиями настоящих правил с соблюдением требований законодательства Республики Беларусь без взимания с участников Игры дополнительной платы.

Игра имеет цель — дополнительное увеличение посетителей (клиентов) казино «Royal», город Минск, проспект Независимости, 11, корп. 1.

2. Организатором Игры является ООО «Дакарай», расположенное по адресу: Республика Беларусь, 220030, г. Минск, пр. Независимости, 11/2-610. Учетный номер плательщика 190617507. Свидетельство № 614 о государственной регистрации коммерческой организации выдано Мингорисполкомом 18 апреля 2005 г. (далее по тексту – «Организатор»).

3. Игра проводится в казино «Royal» по адресу: Республика Беларусь, 220030, г. Минск, пр. Независимости, 11, корп. 1 в период **с 26 апреля 2009 года по 17 июля 2009 года** (включительно).

4. Призовой фонд Игры.

Призовой фонд Игры формируется в полном объеме за счет чистой прибыли Организатора Игры – ООО «Дакарай». Призом Игры является автомобиль Мерседес-Бенц Е 300 кузов W212 стоимостью 169 185 960 (сто шестьдесят девять миллионов сто восемьдесят пять тысяч девятьсот шестьдесят) белорусских рублей.

5. В Игре в период ее проведения могут принять участие совершеннолетние физические лица в возрасте старше 18 лет (далее по тексту — «Участники») с учетом ограничений, изложенных в настоящих Правилах.

В Игре не имеют права участвовать работники и представители Организатора Игры, работники предприятий, связанных с Организатором договорными отношениями (обслуживающих Игру), а также члены семей названных работников и представителей, работники и представители любых других юридических лиц, имеющих отношение к организации и/или проведению настоящей Игры, а также члены их семей.

6. Описание Игры.

Механизм проведения Игры:

• Для того чтобы принять участие в Игре и розыгрыше призов, Участнику следует в период с 26 апреля 2009 года по 17 июля 2009 года посетить казино «Royal», расположенное по адресу г. Минск, пр. Независимости, 11, корп. 1 и принять участие в играх «ПОКЕР» стол № 1 и/или «РУЛЕТКА» стол № 1 и/или «БЛЭК ДЖЭК» стол № 1. Нумерация столов указана на столах.

При этом Участнику игры «ПОКЕР» независимо от игры у «дилера» выдаются игровые купоны при условии ставки и за выпадение комбинаций согласно таблице:

комбинация/ставка	10 у.е.–25 у.е.	30 у.е.–55 у.е.	60 у.е.–95 у.е.	100 у.е.–300 у.е.	>300 у.е.
«Стрит»	—	1	2	4	6
«Флэш»	—	2	4	6	8
«Фул Хауз»	2	3	5	8	10
«Карэ»	4	5	10	15	20
«Стрит флэш»	5	10	20	25	30
«Роял флэш»	10	20	30	50	70

Участнику игры «БЛЭК ДЖЭК» выдаются игровые купоны при условии ставки и за выпадение комбинаций согласно таблице:

комбинация/ставка	10 у.е.–25 у.е.	30 у.е.–55 у.е.	60 у.е.–95 у.е.	100 у.е.–245 у.е.	250 у.е.—300 у.е.
«7», «7» или «Блэк Джэк»	—	—	—	—	1
«Блэк Джэк одной масти»	—	1	2	4	6
«6», «7», «8» или «7», «7», «7» разной масти	2	4	6	8	10
«6», «7», «8» или «7», «7», «7» одной масти	4	6	8	10	20

Участнику игры «РУЛЕТКА» выдаются игровые купоны при условии выплаты при выпадении номера на столе согласно таблице:

номер/выплата	200 у.е.–500 у.е.	501 у.е.–1000 у.е.	1001 у.е.–5000 у.е.	5001 у.е.–10 000 у.е.	>10 000 у.е.
номер равный числу дня	1	2	3	5	7
при повторе выпадения номера (один за другим)	1	2	3	5	7

Также игроку игры «РУЛЕТКА» выдаются купоны при выплате сумм, согласно таблице, кроме выплат со ставок на дюжины, колонки, большие и малые номера, четные и нечетные номера, красные и черные номера:

выплата	500 у.е.–1000 у.е.	1001 у.е.–5000 у.е.	5001 у.е.–10 000 у.е.	>10 000 у.е.
количество купонов	1	2	3	5

Стоимость у.е. (условной единицы) – 2790 белорусских рублей.

Купоны выдаются в период проведения рекламной игры с 23 час. 00 мин. 26 апреля 2009 года до 21 час. 00 мин. 17 июля 2009 года.

Каждый купон, состоит из двух частей, имеющих свой идентификационный номер.

Участник Игры, получивший купон, по линии отрыва разделяет купон на две половины, одну половину оставляет себе, вторую – возвращает сотруднику Организатора Игры. Переданные Организатору Игры купоны регистрируются с указанием имени и первой буквы фамилии. В лототрон помещаются купоны игроков, набравшие 10 и более купонов.

Получение купона Участника Игры подтверждает факт ознакомления и полное согласие Участника с Правилами Игры, выражает желание Участника участвовать в Игре, а также обязывает присутствовать при проведении розыгрыша призового фонда Игры.

Организатор имеет право проводить дополнительные экспертизы купонов участников Игры, в том числе с привлечением экспертов. Поддельные купоны Участника Игры, к участию в Игре не допускаются. Идентификация купонов Участника Игры осуществляется работниками Организатора Игры.

7. В рамках Игры создается комиссия по проведению рекламной игры. Комиссия осуществляет свою деятельность в период проведения рекламной игры с 26 апреля 2009 года по 17 июля 2009 года.

Регламент деятельности комиссии по проведению рекламной игры:

• Персональный состав комиссии утверждается приказом директора ООО «ДАКАРАЙ». В состав комиссии входят 3 человека – председатель и два члена комиссии.

• Решение комиссии признается действительным при условии присутствия большинства членов из общего состава комиссии.

• Член комиссии ведет протокол заседаний комиссии.

• В протоколе розыгрыша призового фонда отражается время и место проведения розыгрыша призового фонда, сведения о составе комиссии по проведению розыгрыша, действия комиссии по проведению розыгрыша в том порядке, в каком они совершались, результаты проведения розыгрыша с указанием выигравшего купона и сведений о победителе, обладателе Приза рекламной игры.

• Протокол подписывают все члены комиссии, присутствующие при проведении заседания комиссии.

• Протокол заседания комиссии по проведению розыгрыша приза рекламной игры является основанием для выдачи приза победителю.

• Комиссия уполномочена рассматривать жалобы и предложения со стороны участников Игры.

8. **Розыгрыш приза** Игры состоится по адресу: г. Минск, пр. Независимости, 11, казино «Royal» в присутствии комиссии по проведению рекламной игры и участников игры 17 июля 2009 года в 23.00.

Все зарегистрированные и допущенные к участию в розыгрыше купоны Участника Игры помещаются представителем Организатора в лототрон и перемешиваются. Один из членов комиссии случайным образом вытягивает купоны Участника Игры из лототрона, объявляется идентификационный номер купона. Если в зале отсутствует владелец второй части купона с данным индентификационным номером, то из лототрона вынимается следующий купон. Данная процедура повторяется до тех пор, пока не будет вытянут купон с идентификационным номером, совпадающим с номером купона, присутствующего в зале участника Игры. Таким образом, определяются 37 участников Игры. Далее Игра проводится на игровом столе «Американская рулетка». Купон игрока, который был определен для участия первым, помещается на игровое поле «Американской рулетки» на номер «0». Купон игрока, который был определен вторым, помещается на игровое поле «Американская рулетка» на номер «1». Таким образом заполняются номера от «0» до «36». Дилер запускает шарик рулетки. Игрок, чей билет находится на выпавшем номере, является первым финалистом. На освободившийся номер на столе «Американская рулетка» один из членов комиссии вытягивает из лототрона купон. Дилер снова запускает шарик. Процедура повторяется до тех пор, пока не определятся еще два финалиста. После этого трем финалистам выдаются три игрушечные машинки «Мерседес». Машинки помещаются игроками на игровом поле «Американская рулетка» на номер «0». Финалисты бросают игральную кость в той очередности, которой выходили в финал. Сколь точек выпадает на игральной кости, на столько номеров игрок передвигает свою машинку. Победителем становится тот финалист, который первым доведет свою машинку до номера «36» игрового стола. Даже если у кого-то из остальных финалистов осталась возможность сделать еще бросок. Финалист-победитель получает приз – автомобиль, указанный в пункте 4 настоящих Правил.

9. По итогам розыгрыша составляется и подписывается членами комиссии протокол розыгрыша. Решение комиссии, касающееся результата розыгрыша Призового фонда, является окончательным и обязательным для всех участников и не может быть изменено.

10. О рекламной игре можно получить информацию, позвонив по телефону «горячей линии» (8029)1113333 ежедневно с 09.00 до 24.00, либо непосредственно в казино «Royal» по адресу: г. Минск, пр. Независимости, 11, корп. 1.

11. Вручение приза Игры будет осуществляться по адресу: Республика Беларусь, г. Минск, пр. Независимости, 11, корп. 1, казино «Royal» в срок до 22 июля 2009 года.

12. Для получения приза выигравшему Участнику Игры, необходимо иметь при себе паспорт, удостоверяющий личность и вторую половину игрового купона для сверки его идентификационного номера с номером выигрышного купона.

Если Победитель Игры самостоятельно не явится за получением приза по адресу, указанному в п. 11 настоящих Правил, Победитель лишается права на получение приза.

Если победителем становится лицо, признанное недееспособным или ограниченно дееспособным, право получения приза переходит к его законным представителям – родителям, усыновителям или попечителям.

13. Победитель Игры несет ответственность за уплату всех применимых налогов и предоставление налоговой отчетности, установленных действующим законодательством Республики Беларусь, связанных с получением призов Игры.

14. Организатор не оплачивает Участнику Игры расходы, связанные с проездом к месту получения приза Игры.

15. Приз не подлежит замене, выплата денежного эквивалента стоимости приза не осуществляется.

Ответственность Организатора по выдаче приза ограничивается исключительно указанным в настоящих Правилах количеству и виду приза. Организатор Игры не несет ответственность за любые риски, связанные с повреждением приза и его эксплуатацией, возникшие после выдачи приза победителю.

Факт участия в Игре подразумевает, что ее участники соглашаются с тем, что в рамках рекламной игры их имена, фамилии, фотографии, интервью и иные материалы о них могут быть использованы Организатором. Участники Игры по их согласию могут давать рекламные интервью об участии в Игре, в том числе по радио, телевидению, в Интернете, а равно и в иных средствах массовой информации, а также сниматься для изготовления графических рекламных материалов без уплаты за это какого-либо вознаграждения. Все права на такие интервью и результаты съемки будут принадлежать Организатору.

16. Информирование о проведении Игры и ее условиях производится посредством размещения рекламы в средствах массовой информации, с использованием средств наружной рекламы, выпуском полиграфической продукции.

Настоящие Правила, сведения о Призовом фонде Игры и порядке его формирования, сведения о составе комиссии по проведению рекламной игры и регламенте ее работы подлежат публикации в средствах массовой информации до начала рекламной игры.

Информация о результатах розыгрыша Призового фонда Игры будет опубликована **не позднее 27 июля 2009 года** в том же СМИ, где будут опубликованы правила настоящей Игры.

Дополнительно информация может быть размещена в других средствах массовой информации.

17. Участие в Игре автоматически подразумевает ознакомление с настоящими Правилами и согласие участников Игры следовать всем условиям настоящих Правил. Несоблюдение Участником выполнения настоящих Правил считается его отказом от участия в Игре.

Председатель:

• Лесков Сергей Александрович (Место работы – ООО «Дакарай», должность – начальник смены);

Члены комиссии:

• Чеславская Ольга Геннадьевна (Место работы – ООО «Дакарай», должность – заместитель начальника смены);

• Герко Андрей Александрович (Место работы – ООО «Дакарай», должность – заместитель начальника смены).

Комиссия будет осуществлять свою деятельность в период проведения рекламной игры с 26 апреля 2009 года по 17 июля 2009 года.

Свидетельство о государственной регистрации Правил проведения рекламной игры выдано Министерством торговли Республики Беларусь за № 1401 от 21.04.2009 г. УНП 190617507

ПРАВИЛА ПРОВЕДЕНИЯ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ «100 Франклинов»

1. Настоящая рекламная игра называется **«100 Франклинов»**, проводится в соответствии с условиями настоящих правил с соблюдением требований законодательства Республики Беларусь без взимания с участников игры дополнительной платы.

Игра имеет цель: дополнительное увеличение посетителей (клиентов) казино и зала игровых автоматов «Royal», город Минск, проспект Независимости, 11, корп. 1.

2. Организатором Игры является ООО «Дакарай», расположенное по адресу: Республика Беларусь, 220030, г. Минск, пр. Независимости, 11/2-610. Учетный номер плательщика 190617507. Свидетельство № 614 о государственной регистрации коммерческой организации выдано Мингорисполкомом 18 апреля 2005 г. (далее по тексту – «Организатор»).

3. Игра проводится в казино и зале игровых автоматов «Royal» по адресу: Республика Беларусь, 220030, г. Минск, пр. Независимости, 11, корп.1 в период **с 30 апреля 2009 года по 25 июня 2009 года** (включительно).

4. Призовой фонд Игры.

Размер Призового фонда Игры составляет **55 800 000 (пятьдесят пять миллионов восемьсот тысяч)** белорусских рублей и формируется в полном объеме за счет чистой прибыли Организатора Игры – ООО «Дакарай». Состав призового фонда:

Вид приза	Количество	Сумма, бел. руб.	Общая сумма, бел. руб.
Денежный приз	2	27 900 000	55 800 000

5. В Игре в период ее проведения могут принять участие совершеннолетние физические лица в возрасте старше 18 лет (далее по тексту «Участники») с учетом ограничений, изложенных в настоящих Правилах.

В Игре не имеют права участвовать работники и представители Организатора Игры, работники предприятий, связанных с Организатором договорными отношениями (обслуживающих Игру), а также члены семей названных работников и представителей, работники и представители любых других юридических лиц, имеющих отношение к организации и/или проведению настоящей Игры, а также члены их семей.

6. Описание Игры.

Механизм проведения Игры:

• Для того чтобы принять участие в Игре и розыгрыше призов Участнику следует в период с **30 апреля 2009 года по 25 июня 2009 года** посетить казино и зал игровых автоматов «Royal», расположенные по адресу: г. Минск, пр. Независимости, 11, корп. 1 и принять участие в играх «ПОКЕР» столы № 2,3 и/или «РУЛЕТКА» стол № 2, и/или «Блэк Джек» стол № 2, и/или играх на игровых автоматах.

При этом участнику игры «ПОКЕР» независимо от игры у «дилера» выдаются игровые купоны при условии ставки и за выпадение комбинаций согласно таблице:

комбинация/ставка	10 у.е.–25 у.е.	30 у.е.–55 у.е.	60 у.е.–95 у.е.	100 у.е.–300 у.е.	>300 у.е.
«Стрит»	—	1	2	4	6
«Флэш»	—	2	4	6	8
«Фул Хауз»	2	3	5	8	10
«Карэ»	4	5	10	15	20
«Стрит флэш»	5	10	20	25	30
«Роял флэш»	10	20	30	50	70

Участнику игры «БЛЭК ДЖЕК» выдаются игровые купоны при условии ставки и за выпадение комбинаций согласно таблице:

комбинация/ставка	10 у.е.–25 у.е.	30 у.е.–55 у.е.	60 у.е.–95 у.е.	100 у.е.–245 у.е.	250 у.е.—300 у.е.
«7», «7» или «Блэк Джек»	—	—	—	—	1
«Блэк Джек одной масти»	—	1	2	4	6
«6», «7», «8» или «7», «7», «7» разной масти	2	4	6	8	10
«6», «7», «8» или «7», «7», «7» одной масти	4	6	8	10	20

Участнику игры «РУЛЕТКА» выдаются игровые купоны при условии выплаты при выпадении номера на столе согласно таблице:

номер/выплата	200 у.е.–500 у.е.	501 у.е.–1000 у.е.	1001 у.е.–5000 у.е.	5001 у.е.–10 000 у.е.	>10 000 у.е.
номер равный числу дня	1	2	3	5	7
при повторе выпадения номера (один за другим)	1	2	3	5	7

Также игроку игры «РУЛЕТКА» выдаются купоны при выплате сумм, согласно таблице, кроме выплат со ставок на дюжины, колонки, большие и малые номера, четные и нечетные номера, красные и черные номера:

выплата	500 у.е.–1000 у.е.	1001 у.е.–5000 у.е.	5001 у.е.–10 000 у.е.	>10 000 у.е.
количество купонов	1	2	3	5

Стоимость у.е. (условной единицы) – 2 790 белорусских рублей.

При **игре на игровых автоматах** купоны выдаются оператором игровых автоматов в следующих случаях:

- за выплату 200 000 белорусских рублей единовременно в результате выигрышной комбинации – 1 купон;

- за выплату 200 000 белорусских рублей в случае удвоения или бонусной игры – 1 купон.

Если выплата превышает 200 000 белорусских рублей, купоны выдаются за каждые 200 000 белорусских рублей, но не более 7 купонов за один раз.

После выпадения выигрыша, игрок, не переводя выигрыш в кредит, ОБЯЗАН пригласить оператора игровых автоматов для подтверждения выигрышной комбинации.

Купоны выдаются в период проведения рекламной игры с **00 час. 00 мин. 30 апреля 2009 года до 21 час. 00 мин. 25 июня 2009 года.** Выдача купонов для участия в дни розыгрыша заканчивается за два часа (то есть в 21.00) до начала соответствующего розыгрыша.

Каждый купон состоит из двух частей, имеющих свой идентификационный номер.

Участник Игры, получивший купон, по линии отрыва разделяет купон на две половины, одну половину оставляет себе, вторую – возвращает сотруднику Организатора Игры. Переданные Организатору Игры купоны регистрируются с указанием имени и первой буквы фамилии. В лототрон помещаются купоны игроков, набравшие 10 и более купонов.

Получение купона участника Игры подтверждает факт ознакомления и полное согласие Участника с Правилами Игры, выражает желание Участника участвовать в Игре, а также обязывает присутствовать при проведении розыгрыша призового фонда Игры.

Организатор имеет право проводить дополнительные экспертизы купонов участников игры, в том числе с привлечением экспертов. Поддельные купоны участника игры, к участию в Игре не допускаются. Идентификация купонов участника игры осуществляется работниками Организатора Игры.

7. В рамках Игры создается комиссия по проведению рекламной игры. Комиссия осуществляет свою деятельность в период проведения рекламной игры **с 30 апреля 2009 года по 25 июня 2009 года.**

Регламент деятельности комиссии по проведению рекламной игры:

• Персональный состав комиссии утверждается приказом директора ООО «ДАКАРАЙ». В состав комиссии входят 3 человека – председатель и два члена комиссии.

• Решение комиссии признается действительным при условии присутствия большинства членов из общего состава комиссии.

• Член комиссии ведет протокол заседаний комиссии.

• В протоколе розыгрыша призового фонда отражается время и место проведения розыгрыша призового фонда, сведения о составе комиссии по проведению розыгрыша, действия комиссии по проведению розыгрыша в том порядке, в каком они совершались, результаты проведения розыгрыша с указанием выигравшего купона и сведений о победителе, обладателе Приза рекламной игры.

• Протокол подписывают все члены комиссии, присутствующие при проведении заседания комиссии.

• Протокол заседания комиссии по проведению розыгрыша приза рекламной игры является основанием для выдачи приза победителю.

• Комиссия уполномочена рассматривать жалобы и предложения со стороны участников Игры.

8. **Розыгрыш приза:** Игры состоятся по адресу: г. Минск, пр. Независимости, 11, казино «Royal» в присутствии комиссии по проведению рекламной игры и участников игры по следующему графику: **28 мая 2009 г., 25 июня 2009 г., начало розыгрышей в 23.00.** Определение победителей игры будет проводиться посредством случайной выборки купонов участников Игры.

К каждому розыгрышу допускаются игровые купоны, полученные в срок до момента проведения каждого розыгрыша. После проведения каждого розыгрыша, игровые купоны, участвовавшие в розыгрыше, в дальнейших розыгрышах участие не принимают.

Все зарегистрированные и допущенные к участию в розыгрыше купоны участника игры помещаются представителем Организатора в лототрон и перемешиваются. Один из членов комиссии случайным образом вытягивает купоны участника игры из лототрона, объявляется идентификационный номер купона. Если в зале отсутствует владелец второй части купона с данным идентификационным номером, то из лототрона вынимается следующий купон. Данная процедура повторяется до тех пор, пока не будет вытянут купон с идентификационным номером, совпадающим с номером купона, присутствующего в зале участника Игры. Таким образом определяются 37 участников Игры. Далее Игра проводится на игровом столе «Американская рулетка». Купон игрока, который был определен для участия первым, помещается на игровое поле «Американской рулетки» на номер «0». Купон игрока, который был определен вторым, помещается на игровое поле «Американская рулетка» на номер «1». Таким образом заполняются номера от «0» до «36». Дилер запускает шарик рулетки. Игрок, чей билет находится на выпавшем номере, является первым финалистом. На освободившийся номер на столе «Американская рулетка» один из членов комиссии вытягивает из лототрона купон. Дилер снова запускает шарик. Процедура повторяется до тех пор, пока не определятся еще два финалиста. Один и тот же игрок может быть финалистом несколько раз. После этого купоны трех финалистов раскладываются на три «дюжины» в той последовательности, в которой определялись финалисты. Дилер запускает шарик. Победителем становится игрок, которому досталась «дюжина», в которую входит номер, соответствующий номеру, выпавшему в колесе на рулетке. В случае выпадения номера «0» дилер перезапускает шарик.

Финалист-победитель получает денежный приз в размере 27 900 000 рублей.

9. По итогам розыгрыша составляется и подписывается членами комиссии протокол розыгрыша. Решение комиссии, касающееся результатов соответствующего Правилам розыгрыша Призового фонда, является окончательным и обязательным для всех участников и не может быть изменено.

10. О рекламной игре можно получить информацию, позвонив по телефону «горячей линии» (8029)1113333 ежедневно с 09.00 до 24.00, либо непосредственно в казино «Royal» по адресу: г. Минск, пр. Независимости, 11, корп.1.

11. Вручение призов будет осуществляться по адресу: Республика Беларусь, г. Минск, пр. Независимости, 11, корп.1, казино «Royal» в срок до **01 июля 2009 года** (включительно).

12. Для получения приза выигравшему участнику Игры необходимо иметь при себе паспорт, удостоверяющий личность, и вторую половину игрового купона для сверки его идентификационного номера с номером выигрышного купона.

Выдача призов производится в пределах заявленного Призового фонда.

С момента получения приза, а также любого иного дохода в рамках Игры, любой Участник несет ответственность за уплату всех применимых налогов, установленных действующим законодательством Республики Беларусь.

Факт участия в Игре подразумевает, что ее участники соглашаются с тем, что в рамках рекламной игры их имена, фамилии, фотографии, интервью и иные материалы о них могут быть использованы Организатором. Участники игры по их согласию могут давать рекламные интервью об участии в Игре, в том числе по радио, телевидению, в Интернете, а равно и в иных средствах массовой информации, а также сниматься для изготовления графических рекламных материалов без уплаты за это какого-либо вознаграждения. Все права на такие интервью и результаты съемки будут принадлежать Организатору.

13. Настоящие Правила, сведения о Призовом фонде игры и порядке его формирования, сведения о составе комиссии по проведению рекламной игры и регламенте ее работы, будут опубликованы в газете «Звязда» до начала рекламной игры.

Информация о результатах розыгрыша Призового фонда Игры будет опубликована не позднее **10 июля 2009 года** в том же СМИ, где будут опубликованы правила настоящей Игры.

Дополнительная информация может быть размещена в других средствах массовой информации.

14. Участие в Игре автоматически подразумевает ознакомление с настоящими Правилами и согласие участников Игры следовать всем условиям настоящих Правил. Несоблюдение Участником выполнения настоящих Правил считается его отказом от участия в Игре.

Состав комиссии по проведению рекламной игры **«100 Франклинов»:**

Председатель комиссии:

• Лесков Сергей Александрович (Место работы – ООО «Дакарай», должность – начальник смены)

Члены комиссии:

• Чеславская Ольга Геннадьевна (Место работы – ООО «Дакарай», должность – заместитель начальника смены)

• Герко Андрей Александрович (Место работы – ООО «Дакарай», должность – заместитель начальника смены)

Комиссия будет осуществлять свою деятельность в период проведения рекламной игры **с 30 апреля 2009 года по 25 июня 2009 года.**

Свидетельство о государственной регистрации рекламной игры № 1402 от 21.04.2009 года выдано Министерством торговли Республики Беларусь. УНП 1960617507

СКАНВОРД

Склаў Андрэй МІХАЙЛАЎ.

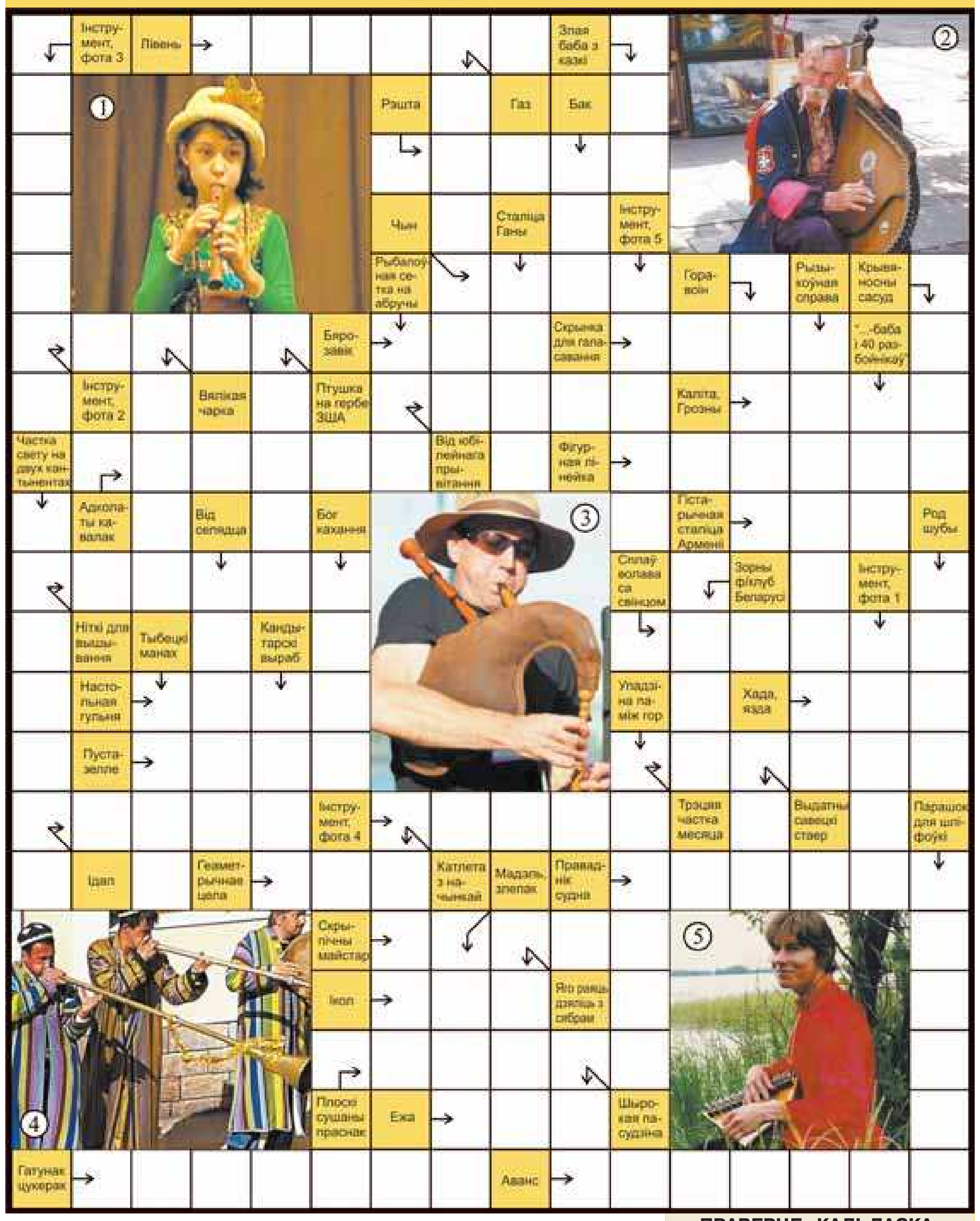

КАТЫ АКТЫЎНІЧАЮЦЬ, нібыта на пачатку вясны

Насамрэч таму, што яны сакавіцкія. І на мастацкай выставе

Колькі ні малюй катоў, яны ніколі не будуць падобныя адзін на аднаго. Сапраўды, нібыта людзі. І палашчыць іх хочацца, таму што здаецца, што вось зараз яны саскочаць з карцін у залу, ці ажывуць дзіўнаватыя каціныя скульптуры, каб даказаць: у гэтым свеце магчыма ўсё і не трэба шмат фантазіі, каб некаму даць надзею на жыццё. Дзеля гэтага і задумваўся мастацкі праект «Сакавіцкія каты» — міжнародныя дабрачынныя выставы арганізоўваюцца ў падтрымку хворых дзяцей.

— «Сакавіцкія каты» — традыцыйная выстава, з яе пачынаецца вясна. А вясна — гэта сімвал надзеі, — падкрэсліла Ала Нароўская, куратар выставы.

Вясна, якую хацелі падштурхнуць добрымі справамі мастакі, сёлета адкладвалася, было невядома, у якой зале можна будзе паглядзець выставу. І ў красавіку дзверы для яе адчыніла галерэя «Універсітэт культуры». Сёлета ў шостай Міжнароднай дабрачыннай выставе бяруць удзел 126 мастакоў з 6 краін свету — Беларусі, Літвы, Польшчы, Сербіі, Расіі, ЗША.

Арганізатары з Міжнароднага грамадскага аб'яднання мастакоў і мастацтвазнаўцаў «Майстар», паводле слоў яго кіраўніка Сяргея Крыштаповіча, збіраюцца правесці аўкцыён, каб сабраць сродкі ў падтрымку праграмы «Дзіцячае сэрца». Прадаваць ёсць што: на выставе дэманструецца каля 400 твораў жывапісу, графікі, скульптуры і дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва.

Ужо ў маі інтэрнацыянальная брыгада кардыяхірургаў будзе праводзіць аперацыі цяжкахворым дзецям з парокамі сэрца. Сродкі ад аўкцыёна будуць накіраваныя на постаперацыйную рэабілітацыю малых, якія растуць у малазабяспечаных сем'ях. Карыне Малафей з Баранавіцкага раёна пакуль толькі тры месяцы, Кірылу Кляпацкаму з Полацка — адзін годзік, Валянціне Аўсяннікавай з Жодзіна — тры гады. Гэта сапраўды вясна надзеі для іх бацькоў.

Вольга ГРЫКІНА.

СЁННЯ

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	5.51	20.26	14.35
Віцебск —	5.37	20.19	14.42
Магілёў —	5.41	20.16	14.35
Гомель —	5.42	20.09	14.27
Брэст —	6.06	20.41	14.35
Гродна —	6.11	20.37	14.26

Месяц

Маладзік.
Месяц у сузор'і Авена.

Імяніны

Пр. *Аляксандра, Максіма, Рыгора, Фёдара, Якава.*
К. *Ілона, Войцэха, Юрыя.*

Фота Марыі ЖЫЛІНСКАЙ.

...у суседзяў

ВАРШАВА +16..+18°С	КІЕЎ +13..+15°С	РЫГА +12..+14°С
ВІЛЬНЮС +15..+17°С	МАСКВА +8..+10°С	С.-ПЕЦЯРБУРГ +10..+12°С

Ну і ну!

Прыйшоў у госці і... адкусіў нос

Гэта здарылася ў Петрыкаве якраз на стары Новы год апоўначы, калі да 32-гадовага жыхара райцэнтра прыйшоў адзначыць свята яго знаёмы, які на той час нідзе не працаваў. І тут мы дадзім слова ўчастковаму інспектару райаддзела ўнутраных спраў Івану Занкевічу. Вось што ён расказаў.

Мужчыны сядзелі, выпівалі, баялі байкі пра жыццё і сваё, і іншых. Дайшло ўжо да таго, калі, напэўна, доза алкаголю моцна пеканула па іх галовах і яны пачалі высвятляць, хто каго больш паважае. Пачаліся гарачыя спрэчкі, якія, аднак, да кулачнага бою, як гэта нярэдка адбываецца ў такіх выпадках, не дайшлі. Больш за ўсё разгарачыўся госць, які брыдкімі словамі абразіў гаспадара.

Каб зняць напружанасць, той, наадварот, пайшоў на прымірэнне. Прапанаваўшы себруку правесці яго да дзвярэй, ён (мужчыны стаялі адзін насупраць другога) абняў яго. І ў гэты самы момант госць спрытна зубамі цапнуў нос гаспадара, адкусіў значную яго частку, выплюнуў і (дзе толькі ўзяўся спрыт?) даў дзёру з кватэры.

Пацярпелы падаў заяву ў міліцыю на тое, што ў яго зараз сапсаваны твар, і гэта ўжо не выправіш ніяк. З прычыны доўгай адсутнасці крыўдзіцеля па месцы жыхарства матэрыялы крымінальнай справы адкладваліся. Цяпер жа ідзе следства. Некаторыя жыхары Петрыкава з нагоды гэтага незвычайнага здарэння жартуюць: а што калі б нос — за нос?

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

ПРАВЕРЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ

Сканворд (21 красавіка). Па гарызанталі: Пярсцёнак. Сырэц. Трыр. Кулон. «Ака». Адам. Калым. Паля. Кананір. Працяг. Ліпа. Форум. Брошка. Авал. Вал. Кома. Кароль. Наскок. Мяжа. Кол. Семяед. Імпэт. Дар. Панама. Аса. Бенефіс. Габелен. **Па вертыкалі:** Макака. Бранзалет. Ландо. Аксу. Рывок. Нанду. «Амок». Малако. Акр. Ліда. Ачыстка. «Манас». Рала. Прас. Эры. Маг. Моц. Рампа. Кастра. Юрта. Напал. Рым. Маці. Шво. Ляп. Калье. Дыяганаль. Дзёран.

Сканворд (22 красавіка). Па гарызанталі: Хемінгуэй. Газета. Юта. Акот. Пярун. Малпа. Твэн. Аліса. Судак. Робат. Бататаг. Бас. Гало. Скіп. Алей. Ром. Смык. Туз. Дула. Ачаг. Мапасан. Арала. Рака. Кляп. Тува. Пік. Затакт. **Па вертыкалі:** Туба. Гама. Трэст. Алыча. Лекар. Строй. Гарбуз. Хіба. Зарад. Тракт. Малекула. Лупа. Тонік. Змеявік. Накат. Пакт. Маркес. Дар. Луб. Біруса. Аполак. Сервантэс. Мана.

Zамор'е

60 КІЛАГРАМАЎ... НА ГАЛАВЕ!

У Індыі прайшоў традыцыйны фестываль сікхаў на лепшы галаўны ўбор.

Каб перамагчы ў гэтым конкурсе, удзельнікі, відаць, гатовыя на ўсё. Кандыдат Ніханг Баба Мэйджар з'явіўся перад строгім журы ў цюрбане, вага якога складала палову ўласнай вагі мужчыны!

Нашэнне доўгіх валасоў і барадаў ужо больш за 300 гадоў з'яўляюцца адметнымі вонкавымі рэлігійнымі прыкметамі сікхаў. Ну а цюрбаны для гэтай касты — не толькі абавязковы галаўны ўбор, але і прадмет гонару. Нездарма ў Індыі велізарнай папулярнасцю карыстаецца штогадовы традыцыйны фестываль сікхаў на самы арыгінальны і ўражлівы цюрбан, пераможцу якога ўшаноўваюць як нацыянальнага героя.

Сёлета прыз дастаўся канкурсанту па імені Ніханг Баба Мэйджар. Летась ён заняў толькі 10-е месца, з'явіўшыся перад суддзямі ў «капелюшы», зробленым з 425 метраў тканіны і вагой 32 кілаграмы. Гэтым разам індус падрыхтаваў да фестывалю Хола Мохала цюрбан з 750 метраў тканіны і вагой амаль 60 кілаграмаў! Утрымаць на галаве такі гмах няпроста, але мужчына паказаў, што ён сапраўдны «аскетычны ваяр», як завуць сікхаў.

Рэлігійныя традыцыі сікхаў былі заканадаўча замацаваныя ў 1699 годзе. Усе мужчыны, якія прапаведуюць сікхізм, акрамя нашэння цюрбана, доўгіх барадаў і валасоў, абавязаныя мець пры сабе тры сталёвых прадметы: кінжал, грэбень і бранзалет. Права «ваяра» на нашэнне зброі і на бясплатны праезд у грамадскім транспарце замацаванае нават у індыйскай канстытуцыі.

ПАМЯНЯЛІ КОНЕЙ НА КОЛЫ

21 красавіка Рым пачаў адзначаць свой 2762-і дзень нараджэння і ў гонар гэтай урачыстасці пачынаючы з выхадных у сталіцы Італіі праходзіць мноства парадаў, канцэртаў і іншых святочных мерапрыемстваў. Так, у гэтыя выхадныя на старажытным стадыёне Circus Maximus, на якім яшчэ тысячы гадоў таму праходзілі гонкі на калясніцах, прайшлі аналагічныя спаборніцтвы, але на велакалясніцах. Гоншчыкі на веласіпедах, стылізаваных пад старажытнарымскія калясніцы, павінны былі праехаць 3 кругі па стадыёне, што было не такой ужо простай задачай.

Падрыхтаваў Іван КУПАРВАС.

23 красавіка

Дзве даты

1794 год — 215 гадоў таму ў Вільні пачалося нацыянальна-вызваленчае паўстанне. Паўстанцы на чале з Якубам Ясінскім у ноч на 23 красавіка захапілі горад. Паўстанне падтрымалі прадстаўнікі шляхты, рамеснікі, сяляне, узброеныя косамі (касіянеры). 24 красавіка на Рынкавай плошчы Вільні пасля ўрачыстага прыняцця Акта паўстання народа Вялікага Княства Літоўскага было аб'яўлена аб стварэнні Найвышэйшай літоўскай рады (часовага рэвалюцыйнага ўрада). Рада выпусціла маніфест аб далучэнні да паўстання ў Кракаве пад кіраўніцтвам Т. Касцюшкі.

303 год — у адпаведнасці з загадам рымскага імператара Дыяклетыяна ў Палесціне абезгалоўлены хрысціянскі воін Георгій Перамаганосец, пазней кананізаваны царквой.

Цытата дня:

«Я не імкнуся танцаваць лепш за ўсіх — я стараюся танцаваць лепш за сябе самога».

Міхаіл Барышнікаў (нар. 1948), расійскі і амерыканскі артыст балета.

ВОКНЫ

Вокны — вочы хаты, яны прызначаны для таго, каб у яе трапляла святло. Але акрамя таго, акно надзелена шэрагам сімвалічных функцый у абрадах сямейнага цыкла ўсходніх славян. У народных павер'ях акно ўспрымалася як выхад (шлях) для нячыстых духаў, смерці. Паўсюдна, птушка, якая заляцела ў акно, прадказвала хуткую смерць. Прадказаннем смерці было і тое, калі птушка стукалася клювам у шыбу. Менавіта таму функцыя акна была найбольш вызначана ў структуры пахавальнага абрада:

- Калі паміраў чалавек, на вокны вешалі белы ручнік. Тое ж самае рабілі і ў дні ўшанавання памерлых на працягу года.
- У дзень пахавання на акно клалі першы блін для памерлага.
- Паўсюдна лічылі: убачыць у сне хату без вокнаў — да хуткай смерці.
- Калі гаспадары пакідалі хату, вокны абавязкова трэба было закрыць, як закрывалі вочы памерламу: іх забівалі шырокімі дошкамі крыж-накрыж. Такія дзеянні перасцерагалі хату ад таго, каб у ёй пасялілася нячыстая сіла.
- Праз вокны адбываліся так званыя стасункі з душамі продкаў у дні ўшанавання продкаў на працягу года (Дзяды): існавала павер'е, што ў такія дні, калі глядзець у акно з вуліцы ў хату, можна ўбачыць сваіх памерлых сваякоў.
- Паўсюдна быў распаўсюджаны звычай ставіць на падваконне кружку з вадой, каб душы памерлых, калі наведваюць родную хату, маглі памыцца ў гэтай вадзе. Кружку з вадой ставілі на дзявяты, саракавы дзень, год пасля смерці, у іншыя дні ўшанавання памерлых.
- У культуры ўсходніх славян акно супрацьпастаўлялася дзвярам. Яно было «нерэгламентаваным» выхадам для таго, каб «падмануць» нячыстую сілу, смерць, хваробы і г.д.
- Праз акно выносілі памерлых, якія былі нехрышчонымі (звычайна, немаўлят).
- Таксама праз вокны выносілі людзей іншага веравызнання, самазабойцаў. Акрамя таго паўсюдна лічылася, што гэты шлях (выхад з акна) павінен быў заўсёды быць «чыстым» і надзяляўся асаблівай святасцю: праз акно катэгарычна забаранялася пляваць, выкідаць смецце, выліваць брудную ваду і г.д.
- Лічылася, што пад вокнамі стаіць Анёл, які ахоўвае хату і ўсіх яе жыхароў.
- Акно заўсёды мела аканіцы, якія зачыняліся на ноч і адчыняліся з першымі сонечнымі прамянямі, што яшчэ раз падкрэслівае сувязь хаты і жывога чалавека, які таксама раніцай расплюшчвае вочы.

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

Малады сусветны кінематограф ужо ў Мінску

Трэці Міжнародны адкрыты фестываль студэнцкага кіно і відэа «Кінагрань» праходзіць у Мінску з 22 па 26 красавіка.

У яго праграму ўвайшлі больш як сто работ замежных і айчынных аўтараў. А ўсяго на фестываль былі заяўлены 352 фільмы з больш чым 30 краін свету: Аўстраліі, Бельгіі, Вялікабрытаніі, Германіі, Ізраіля, Іспаніі, Ірана, Канады, Францыі, Швецыі, Нідэрландаў і многіх іншых.

Журы адабрала для ўдзелу ў конкурсных паказах больш як 90 замежных і 38 беларускіх фільмаў. У сталічным кінатэатры «Цэнтральны» і ў «Цэнтры-відэа», які знаходзіцца на ніжнім узроўні падземнага гандлёвага комплексу «Сталіца», разгарнуцца паказы ў двух конкурсах: міжнародным «Маладыя прафесіяналы» і нацыянальным — «Незалежнага і аматарскага кіно». Асноўны акцэнт сёлета зроблены на міжнароднай праграме. Арганізатары прадставяць беларускім гледачам унікальную магчымасць убачыць увесь спектр маладога сусветнага кінематографа. Большасць фільмаў праграмы «Маладыя прафесіяналы» — удзельнікі прэстыжных міжнародных кінафестываляў у Канах, Берліне і Лакарна.

У нацыянальную праграму ўвайшло незалежнае і аматарскае кіно. Хтосьці з аўтараў конкурсных работ рыхтуецца стаць прафесіяналам і ўжо робіць першыя сур'ёзныя крокі, а хтосьці здымае відэа дзеля забавы ці для сваіх сяброў. Узнагароды атрымаюць аўтары лепшых дакументальных, гульнявых, музычных і анімацыйных работ і эксперыментальнага кіно. Прадугледжаны таксама і прыз глядацкіх сімпатый. Варта дадаць, што ўсю міжнародную праграму пераклалі на рускую мову студэнты Белдзяржуніверсітэта. Яны ж і будуць чытаць у кінатэатрах пераклады.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Муз-news

«Тузін Гітоў» «паразагружае» артыстаў па-беларуску

Інтэрнэт-партал «Тузін Гітоў» і кампанія «Будзьма» распачалі адметны музычны праект «Тузін. Паразагрузка». У ім самыя цікавыя (і, што немалаважна, гатовыя да эксперыментаў) не беларускамоўныя айчынныя выканаўцы розных стыляў запішуць па адным сваім абраным хіту па-беларуску.

«Мы разумеем, што зачараваць можа музыка хоць на якой мове, калі гэта зроблена таленавіта, — кажа аўтар праекта, галоўны рэдактар партала «Тузін Гітоў» Сяргей Будкін. — Але значэнне слова ў песні таксама нельга прыніжаць. Нам хочацца, каб улюбёныя публікай хіты, створаныя ў Беларусі, прагучалі з новай сілай і на нашай мове». Дапамагчы ў гэтым выканаўцам закліканая каманда прафесійных перакладчыкаў, а пасля дасягнення літаратурнага ўзаемапаразумення песні будуць запісаны на новы лад у студыі і вынесены на суд шаноўнай публікі — уласна на інтэрнэт-партале www.music.fromby.net і сайце кампаніі «Будзьма» www.budzma.org.

Першымі ўдзельнікамі праекта ўжо сталі англамоўны гурт «Hair Peace Salon» з песняй «Ice Age» і гурт «Da Vinci», які выбраў для перакладу з італьянскай кампазіцыю «Bum-Bum».

«Ляпис Трубецкой» запісалі ва ўкраінскія музыкі

Але звязана гэта не са зменай грамадзянства і пашпартоў, а толькі з чарговым прызнаннем беларускага калектыву за межамі роднай краіны. Атрымаўшы некалькі значных музычных узнагародаў за леташні альбом «Маніфест» у Беларусі і Расіі, «Ляпісы» працягваюць папаўняць прызавую скарбонку. На гэты раз — украінскай прэміяй «Непапса» ў намінацыі «Альбом года».

Заснавальнікам гэтай прэміі ў галіне рок-музыкі выступае папулярная ўкраінская радыёстанцыя «Джэм FM». Адпаведна і цырымонія ўручэння ўзнагарод адбывалася ва Украіне — у форме закрытай вечарынкі ў Кіеве. Сярод пераможцаў дамінавалі тамтэйшыя музыкі і калектывы — «Вопли Видоплясова», «Бумбокс», «Esthetic Education», аднак нават ва ўмовах такой сур'ёзнай канкурэнцыі «Ляпис Трубецкой» перамог у адной з галоўных намінацый. Нагадаем, што сёлета на рахунку беларусаў — перамогі ў намінацыях «Гурт года» і «Рок» на ўзнагародах «Гукавая дарожка» (Расія), у намінацыі «Кліп года» на «Чартавым тузіне» (Расія), у намінацыях «Лепшы рок-альбом» і «Прыз вялікага журы» ўзнагароды «Experty.by» (Беларусь), у намінацыях «Гурт года», «Альбом года», «Песня года» на «Рок-каранацыі» (Беларусь).

На пачатку мая ў зборы прэмій выпадзе невялікі перапынак у сувязі з турам гурта па Беларусі. 3 мая «Ляпісаў» чакаюць у Брэсце, 4 мая — у Гомелі, 5 і 6 мая — у Гродне і Лідзе, 7 і 8 мая — у Магілёве і Бабруйску, 9 мая — у Салігорску, 10 мая — у Наваполацку.

«J:Морс» расфарбавалі вясну блакітам

Калектыў выпусціў новы альбом «Аквамарын», канцэртная прэзентацыя якога адбудзецца 25 красавіка ў КЗ «Мінск», а прэс-прэзентацыя прайшла нядаўна.

Для новай пласцінкі было запісана каля 20 песень, але ў выніку ў яе склад трапілі толькі 11 — і 3 бонус-трэкі. Аўтар пераважнай большасці кампазіцый — сам Уладзімір Пугач, 4 песні напісаныя ў сааўтарстве з Вячаславам Бандарэнкам. Як падкрэсліваюць музыканты, па працягласці і дбайнасці работы «Аквамарын» — рэкардсмен з усіх альбомаў гурта, бо праца над ім вялася амаль два гады — з вясны 2007 года. Некаторыя песні давялося перазапісваць па тры, а то і пяць разоў — музыканты шукалі патрэбны гук, а разам з тым і самі сябе... Паралельна знайшлі новую назву для пласцінкі: замест прыдуманых адразу «Знакаў», для якіх ужо і эскіз вокладкі быў гатовы, прыйшлі да «Аквамарыну», паводле назвы адной з песень і па ўласным светаўспрыманні — вясны, абнаўлення і аднаўлення. «Інакш мне давялося б тлумачыць, чаму «Знакі», ударыцца ў эзатэрыку, і вы мне не паверылі б», — з усмешкай разважае Пугач. Абяцае, зрэшты, што пачатковы эскіз і назву таксама калі-небудзь абавязкова выкарыстаюць. Новым «дзіцем» музыканты вельмі задаволеныя — паводле іх ацэнак (па слову ад кожнага), альбом атрымаўся пераходным, разнапланавым, аўтабіяграфічным, іншым, выдатным і «які намацвае штосьці новае».

З уласнага досведу, «Аквамарын» — гэта па-ранейшаму плаўная мелодыка і фірменная, пазнавальная лірыка «морсаў», з новага — хіба крыху большая змрочнасць і нават жорсткасць — зрэшты, не, як трапна заўважыў сам Уладзімір Пугач, ад пачатковых версій застаўся толькі «налёт жорсткасці». Духавыя, новы гітарыст, пошукі сябе... Але ў суме атрымалася цікава. Са знакам «плюс» або «мінус», аднак гэты альбом абавязкова зачэпіць слухачоў — як ранейшых, так і новых. Хоць асабіста я ўсё ж раіла б навічкам пачынаць знаёмства з гуртом з альбомаў «Басанож па маставой» ці «Монтэвідэо».

Паліна Смолава скажа ў Мінску «Пяць слоў пра каханне»

Упершыню пасля ад'езду ў Маскву спявачка збіраецца прыехаць у Беларусь з сольнымі канцэртамі — дакладней, з гастрольным турам, старт якому дасць канцэрт 23 красавіка ў Мінску. Праграма, якую прадэманструе Паліна Смолава слухачам, названа па адной з новых кампазіцый — «Пяць слоў пра каханне». (Прычым у Маскве яна, што адметна, будзе абвешчана з крыху іншымі акцэнтамі — «Пяць словаў пра любоў да Беларусі»).

Аўтарам загаловачнай песні з'яўляецца сама Паліна. «Вельмі доўга чакала таго моманту, калі мяне наведае муза і я нарэшце змагу выказаць у песні свае пачуцці і перажыванні. Спадзяюся, гэта не апошні мой кампазітарскі вопыт», — расказвае спявачка і дадае, што песня атрымалася душэўнай і прафесійнай. У канцэртнай праграме прагучаць таксама як ужо знаёмыя публіцы хіты — «Сайт адзіноты», «На ўскрайку кантрольнай паласы», так і новыя кампазіцыі — «Усю ноч», «Ён не варты тваіх слёз» і іншыя.

Што да гастрольнага туру, то ён атрымае працяг у маі і будзе насіць дабрачынны характар. Паліна Смолава і яе творчая каманда плануюць не толькі выступіць у розных гарадах, але ў кожным з іх наведаць дзіцячыя дамы, наладзіць імправізаваныя канцэрты і раздаць дзецям падарункі.

Георгій Калдун: дзве акустыкі, калі ласка

Выпусціўшы летась свой дэбютны альбом «Фрагменты», спявак і тэлевядучы вырашыў не чакаць, пакуль дыск трапіць у рукі да ўсіх зацікаўленых і прыхільнікаў, і зрабіў акустычную версію альбома, з якой цяпер выступае па ўсёй Беларусі.

Дапамаглі выканаўцу рэалізаваць гэту даўнюю мару музыканты з гурта «Hush» — атрымалася «мяккая» акустычная версія з саксафонам, клавішнымі і дзвюма гітарамі — 6- і 12-струннай. Такі варыянт выйгрышны для ўсіх бакоў — музыкантам не трэба арандаваць ці вазіць з сабой грувасткую апаратуру, змяншаюцца выдаткі ў арганізатараў, а значыць, і для слухачоў цэны білетаў больш чым прымальныя. «Гэткае выступленне да месца ў любой зале, і пры тым нам не даводзіцца ахвяраваць «жывым гукам», — дадае Георгій Калдун. — Акрамя таго, акустычныя канцэрты даюць магчымасць стварыць у зале больш утульную атмасферу».

Слухачы знаходку ацанілі: акустычная праграма ўжо прадэманстравана больш як у 30 беларускіх гарадах, у гастрольным графіку яшчэ столькі ж. Прычым шмат дзе адбываюцца так званыя канцэрты-«двайнікі» — у адным горадзе з-за вялікага попыту на білеты ладзяцца адзін за адным два аналагічныя канцэрты. Яшчэ адна адметнасць гэтых выступленняў — кантакт з публікай, дакладней, пытанні з залы, якую Георгій наўмысна правакуе на дыялог. Часцей за ўсё, паводле слоў спевака, цікавяцца, як трапіць на гульню «Адзін супраць усіх», высвятляюць, ці свабоднае сэрца артыста і што ён робіць пасля канцэрта. Але, бывае, пытаюцца і пра іншае: стаўленне да народнай музыкі, беларускамоўны рэпертуар. «Было пытанне, якое паставіла мяне ў тупік: «Гэта ваш брат вядзе праграму на тэлебачанні?». Адказаў: «Так. Трэці!» — са смехам узгадвае артыст.

Вядучая рубрыкі Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

Усміхнёмся!

У заапарку:

— Спадарыня! Не трэба так настойліва карміць бегемота марожаным! І наогул, у яго галава з іншага боку!

☺

У гасцях добра, а дома — камп'ютар...

☺

Ад стваральнікаў часопіса «Адпачні» — навінка: часопіс «Напружся».

Самыя складаныя крыжаванкі — без адказаў на апошняй старонцы, анекдоты на японскім, у арыгінале, а таксама для самых маленькіх — малюнак-загадка: «Знайдзі 8 тысяч адрозненняў».

☺

Суддзя:

— А што вы рабілі 4 гады таму 26 сакавіка ў 3 гадзіны дня?

— Ляжаў на канапе пасля дзвюх чарак гарэлкі і чытаў дэтэктыў Данцовай на 128-й старонцы.

— Цікава! Як вы ўсё гэта запомнілі?

— У гэты час да нас прыехала жыць цешча!

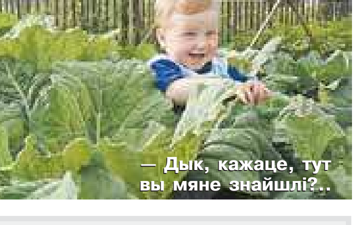

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА
ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь
РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ. РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОЎСКІ, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ЛАХМАНЕНКА, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РАСОЛЬКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВІДРЫЦКАЯ, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК, І. ШЧУЧЭНКА.
НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 36, 287 18 51, юрыдычнага — 287 19 68, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 21 03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 74 13 92, Баранавічах: 47 26 02, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэрыі: 292 22 03; прыём рэкламы тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by, рэдактар рэкламнага аддзела — тэл./факс 292 04 52.
http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zvyazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Передрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку».
Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.
Тыраж 32.444 Індэкс 63850. Зак. № 2196. Нумар падпісаны ў 19.30.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12